

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

PLANUL FIZIC îndeplinit exemplar

Onorarea sarcinilor de EXPORT

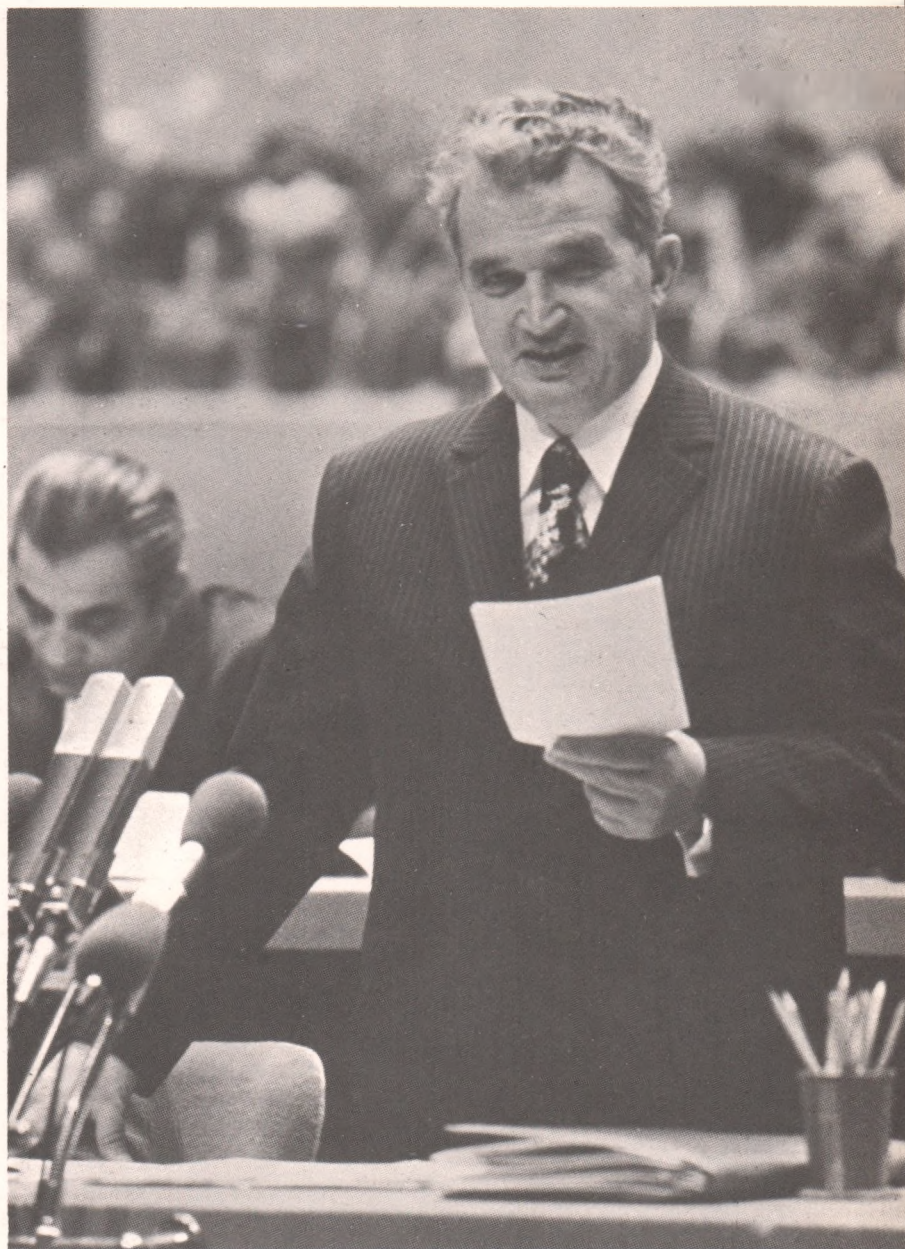
EXPERIENȚA ÎNAINȚATĂ în sprijinul eficienței

ritmuri și
scadențe
în realizarea
noilor obiective

CONFERINȚA ORGANIZAȚIEI DE PARTID A CAPITALEI

„Conferința Națională a partidului, care va avea loc peste câteva săptămîni, va reprezenta un nou moment important în viața partidului, a patriei noastre. Ea va stabili măsurile pentru îndeplinirea neabătută a programului de dezvoltare economico-socială mai rapidă a patriei, de apropiere și egalizare, într-un timp mai scurt, a nivelului de dezvoltare al României față de țările avansate din punct de vedere economic. Pe această bază se vor crea condițiile pentru ridicarea gradului general de civilizație al patriei, pentru creșterea bunăstării materiale și spirituale a națiunii noastre socialiste.“

NICOLAE CEAUȘESCU

DEMOCRATIA ECONOMICĂ, BAZA PARTICIPĂRII MASELOR LA CONDUCEREA SOCIETĂȚII

ALEGERILE de deputați pentru consiliile populare municipale, orașenești și comunale de la 20 noiembrie, expresie a profundului democratism ce caracterizează societatea noastră, reprezintă o nouă și puternică manifestare a participării efective a tuturor oamenilor muncii la conducerea activității economico-sociale, la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului de continuă înflorire a patriei noastre.

În anii construcției socialiste, îndeosebi după cel de-al IX-lea Congres al P.C.R., au fost create structuri organizatorice în măsură să asigure cea mai largă și activă participare a maselor populare la elaborarea și adoptarea măsurilor majore privind prezentul și viitorul României socialiste.

Un moment deosebit de important în impulsionearea participării oamenilor muncii la conducerea treburilor de stat și obștești l-a constituit așezarea la baza întregii activități economico-sociale din țara noastră a principiului conducerii și muncii colective. Acest principiu a apărut ca o necesitate obiectivă a perfecționării conducerii tuturor compartimentelor vieții economico-sociale. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului din decembrie 1967, „un singur om, oricât de competent ar fi, nu poate asigura singur rezolvarea problemelor atât de complexe pe care le ridică gospodărirea, administrarea și conducerea întreprinderii, centralei sau ministerului. Pentru aceasta, este necesar să se promoveze forme de conducere colectivă care să permită cuprinderea și rezolvarea multiplexelor probleme ale vieții economice, înlăturarea arbitrarului în luarea deciziilor, fructificarea experienței specialiștilor, a cadrelor valoroase din întreprinderi, a maselor oamenilor muncii”¹⁾.

Instaurarea relațiilor de producție socialiste, a proprietății socialiste asupra mijloacelor de producție constituie baza obiectivă a înfăptuirii democrației economice. Oamenii muncii dobîndesc o dublă calitate: de producători ai bunurilor materiale și spirituale și de proprietari ai mijloacelor de producție. Aceste atribute, se află în dependență reciprocă, realizarea lor în practică constituind însuși mecanismul de înfăptuire a democrației economice.

În calitate de producători și proprietari, oamenii muncii poartă răspunderea în fața societății pentru modul cum sînt utilizate fondurile materiale și financiare încredințate, avînd îndatorirea de a se preocupa neîncetat de asigurarea bunului mers al unităților în care lucrează. Prin însuși conținutul ei, proprietatea socialistă impune integrarea organică a maselor în acti-

vitătea de organizare și conducere a producției, întărirea disciplinei și responsabilității sociale a fiecărui cetățean, participarea directă a celor ce muncesc la luarea deciziilor privind dezvoltarea economică și socială, exercitarea unui control exigent asupra modului cum se aduc la îndeplinire sarcinile/de partid și de stat sau, cum spunea Marx, „controlul indivizilor asociați asupra ansamblului producției lor”²⁾.

Preocupat de perfecționarea neconținută a întregului mecanism economico-social, Partidul Comunist Român a examinat minuțios, în spirit critic, cu largă consultare a celor ce muncesc, toate domeniile vieții noastre economice. Astfel, au fost făurite structuri noi ale mecanismului de conducere a economiei, s-au instituționalizat forme noi, originale, menite să asigure o largă participare a tuturor oamenilor muncii la conducerea și organizarea întregii activități economice.

Conducerea colectivă în întreprinderi și centrale este exercitată de către **consiliile oamenilor muncii și adunările generale**. „Privim organismele colective de muncă — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — **consiliile oamenilor muncii, adunările generale ca forme de dezvoltare a autoconducerii muncitorești, de manifestare a răspunderii fiecărui colectiv pentru buna gospodărire a mijloacelor financiare și materiale ce îi sînt încredințate — ca parte a avuției generale a întregului popor**”³⁾.

Organele de conducere colectivă au caracter deliberativ și adoptă hotărîri legale, în toate problemele esențiale ale activității economice. Conducerea colectivă se întrepătrunde intim și cu răspunderea personală a fiecăruia pentru sectorul încredințat. Capacității sporite de decizie trebuie să-i corespundă, deci, o sporire a responsabilității, atât colective, cît și personale. În aceasta rezidă, de altfel, în bună măsură, însăși eficiența conducerii și muncii colective.

Afirmarea plenară a autoconducerii muncitorești

ÎN CONSILIILE oamenilor muncii sînt cuprinși, pe țară, 156 000 oameni ai muncii, muncitori de înaltă calificare, cele mai bune cadre de specialitate și de conducere, secretari ai organizațiilor de partid, reprezentanți

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, vol. 2, București, Ed. politică, 1968, p. 540—541.

²⁾ K. Marx, Bazele criticii economiei politice, partea I, București, Ed. politică, 1972, p. 94.

³⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la ședința de constituire a Consiliului Național al Oamenilor Muncii, Ed. politică, București, 1977, p. 7—8.

ai organizațiilor de sindicat și U.T.C., o forță cu adevărat uriașă care asigură în mod colectiv și democratic dezbateră și soluționarea competență a tuturor problemelor. Pe baza consultării într-o măsură tot mai mare a colectivelor de muncă și a studierii propunerilor făcute în adunările generale, consiliile oamenilor muncii reușesc să fundamenteze mai bine măsurile pentru organizarea producției și a muncii, creșterea productivității muncii, introducerea progresului tehnic și îmbunătățirea calității, soluționând numeroase probleme cu care se confruntă în procesul realizării planului. În multe unități se folosește, cu rezultate bune, metoda de a se analiza în comun — comitete de partid și organe de conducere colectivă — îndeplinirea planului la toți indicatorii, folosirea capacităților de producție și forței de muncă, reducerea cheltuielilor materiale, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, întărirea ordinii și disciplinei în producție, adoptându-se decizii eficiente care conduc la eliminarea neajunsurilor și îmbunătățirea activității politice și economice.

Experiența de până acum a dovedit creșterea competenței și răspunderii pentru deciziile care se adoptă în activitatea economică, organizatorică și politico-educativă, asigurându-se îndeplinirea în mai bune condițiuni a sarcinilor puse de conducerea partidului în domeniul creșterii eficienței întregii activități economice. Pe drept cuvânt, așa cum s-a arătat la Congresul Consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi, nici un fel de conducere unipersonală nu poate înlocui forța colectivului, înțelepciunea colectivă a consiliilor de conducere, a maselor de oameni ai muncii.

Rezultatele obținute în toate domeniile de activitate, îndeplinirea cu succes a prevederilor primilor 2 ani ai cincinalului 1976—1980, obținerea în acești 2 ani a unei producții suplimentare în industrie de circa 30 de miliarde lei, creșterea productivității muncii, aplicarea unor măsuri de reducere a consumurilor materiale, a cheltuielilor de producție, sporirea eficienței economice — toate sînt nemijlocit legate de activitatea oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate.

Totodată, din analizele întreprinse rezultă că în activitatea unor consilii de oameni ai muncii se mai fac simțite anumite lipsuri care reduc eficacitatea lor în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin. Astfel, nu toate consiliile de oameni ai muncii din centrale au preluat și exercită la nivel corespunzător o serie de atribuții.

Activitatea unor consilii ale oamenilor muncii nu e orientată întotdeauna spre dezbateră și soluționarea problemelor de importanță majoră pentru perioada dată. Se insistă de multe ori asupra aspectelor care constituie sarcini curente ale organelor de execuție și chiar ale compartimentelor funcționale, iar deciziile adoptate se referă la sarcini cu caracter operativ. Însușindu-și aprecierile tovarășului **Nicolae Ceaușescu** cu privire la activitatea consiliilor oamenilor muncii, indicațiile și măsurile privind creșterea mai puternică a rolului și răspunderii acestora în conducerea fiecărei unități, Congresul consiliilor oamenilor muncii a cerut acestor organisme să acționeze mai ferm pentru ridicarea răspunderii fiecărui muncitor, tehnician, inginer, față de bunul mers al producției, îndeplinirea sarcinilor de plan, gospodărirea judicioasă a mijloacelor încredințate, apărarea și dezvoltarea proprietății socialiste, a avuției naționale.

Buna funcționare a organelor colective de conducere cere ca membrii acestora să fie permanent la curent cu problemele de bază ale muncii din întreprinderile în care acționează, să cunoască temeinic conți-

nutul hotărîrilor de partid și de stat, al legilor care privesc domeniul de activitate respectiv, pentru a se pronunța în cunoștință de cauză și a participa efectiv la adoptarea deciziilor. Inițiative prețioase au fost promovate în acest scop în diferite centrale și întreprinderi: de la organizarea unor cursuri pe probleme de economie și legislație pentru reprezentanții oamenilor muncii în consilii, discuții și schimburi de experiență periodice cu aceștia, pînă la statornicirea unor modalități cu caracter permanent de înarmare a lor cu întreg sistemul de informații menit să le asigure o eficiență ridicată în îndeplinirea sarcinilor ce le revin.

Un rol deosebit în afirmarea autoconducerii muncii țărănești revine **adunărilor generale din întreprinderi**. Funcționînd, în fapt, în societatea noastră ca organe colective de conducere ale proprietarilor și producătorilor, adunările generale ale oamenilor muncii dezbateră și soluționează planurile de producție, cit și dările de seamă ale organelor de conducere, avînd dreptul să ia hotărîri în toate problemele, inclusiv să propună schimbarea cadrelor de conducere, dacă acestea nu-și îndeplinesc răspunderile ce le revin. Ele reprezintă forul prin care clasa muncitoare, masele de oameni ai muncii participă în mod direct și organizat la conducerea activității economico-sociale, la dezbateră și soluționarea problemelor legate de îndeplinirea programelor de producție, exercită controlul asupra organelor de conducere. Expresie a democratismului orînduirii socialiste, adunarea generală reprezintă un mijloc de dezvoltare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii, de întărire a inițiativei creatoare a maselor în buna gospodărire a avutului obștesc. Numai la adunările generale desfășurate la începutul anului 1977 au luat parte peste 5 000 000 de oameni ai muncii. Au luat cuvîntul, cu acest prilej, peste 360 000 de exponenți ai opiniei publice muncitorești. Aproape 180 000 de propuneri, formulate în acest cadru, au îmbogățit programele de lucru ale unităților socialiste de producție, construcții, proiectare și cercetare. Adunările generale se întrunesc de două ori pe an. Prin problematica abordată, modul de pregătire și finalizare a hotărîrilor, ele au determinat și determină mutații profunde în întreaga activitate de conducere a întreprinderilor. Consultarea sistematică a celor ce muncesc asupra tuturor măsurilor ce trebuie luate, analizele colective, studiile întreprinse de comisii, informarea reală asupra modului cum sînt soluționate diversele propuneri se impun tot mai mult ca practici curente. Adunările generale își exercită tot mai eficient rolul de organ superior de conducere, în care se dezbate activitatea desfășurată de colectivele de muncă și se aprobă măsurile pentru soluționarea problemelor de producție și cu caracter social-cultural.

Acționînd consecvent pentru asigurarea conducerii științifice a societății, partidul nostru a creat și perfecționează permanent cadrul organizatoric de participare efectivă și nemijlocită a clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii la elaborarea și adoptarea deciziilor care privesc mersul înainte al țării, la conducerea societății, considerînd aceasta ca expresie a afirmării cu tot mai multă putere a rolului conducător al clasei muncitoare în opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. **Instituționalizarea Congresului consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi** — cel mai reprezentativ forum democratic al clasei muncitoare — și **crearea Consiliului Național al Oamenilor Muncii** — marchează o etapă calitativ superioară în dezvoltarea autoconducerii muncitorești, în asigurarea cadrului organizatoric adecvat

pentru participarea efectivă, la scară națională, a clasei muncitoare, a oamenilor muncii la conducerea societății.

Alegerea secretarului general al partidului în înalta funcție de președinte al Consiliului Național al Oamenilor Muncii constituie chezașia sigură că, prin activitatea sa, acest autentic **parlament muncitoresc** va asigura afirmarea din ce în ce mai puternică a rolului clasei noastre muncitoare în conducerea întregii vieți economico-sociale, în dezvoltarea democrației socialiste, în înfăptuirea prevederilor Programului partidului. Încă în prima sa ședință, Consiliul Național a adoptat o serie de îmbunătățiri în componența și organizarea consiliilor oamenilor muncii, menite să ducă la sporirea mai accentuată a rolului acestor organisme ale autoconducerii muncitorești. Sporirea numărului membrilor Consiliului de conducere și, în acest cadru, creșterea substanțială a ponderii reprezentanților oamenilor muncii din producție, hotărârea ca unul din vicepreședinții Consiliului din fiecare întreprindere să fie muncitor care lucrează nemijlocit în producție, va da consiliilor de conducere mai multă viață, le va face să cunoască mai bine realitățile, creează condiții ca muncitorii să aibă un cuvânt mai important, mai greu, mai direct de spus în întreaga activitate de conducere a întreprinderii. Desemnarea ca președinte al consiliilor oamenilor muncii a secretarului organizației de partid, directorul întreprinderii fiind primul vicepreședinte al consiliului și președinte al biroului executiv, va întări atât răspunderea consiliului de conducere, cât și a biroului executiv, inclusiv a directorului, și va avea urmări pozitive în îmbunătățirea activității generale a unităților economice și sociale, va asigura întărirea continuă a rolului conducător al partidului.

Neîndoios, traducerea în viață a acestor măsuri ce se înscriu pe linia permanentei perfecționări a activității de conducere a societății noastre va marca o nouă etapă în afirmarea rolului conducător al clasei muncitoare, în dezvoltarea democrației muncitorești, va da un puternic avânt activității întregului popor pentru înfăptuirea politicii interne și externe a partidului.

Alegerile de la 20 noiembrie — pregnantă manifestare a democrației socialiste

O CARACTERISTICĂ din ce în ce mai pregnantă a procesului de afirmare și dezvoltare a democrației noastre socialiste constă în faptul că cetățenii patriei participă la elaborarea și conducerea activității economico-sociale atât direct, nemijlocit, cât și prin reprezentanții săi din organele alese, **formele reprezentative impletindu-se în mod firesc cu formele democrației directe.**

Încercarea de a stabili care modalități de participare la conducerea societății sînt nemijlocite și care prin reprezentare este foarte dificilă, fiecare formă a participării conținând atât elemente de participare directă, cât și elemente de participare indirectă. De pildă oamenii muncii participă la puterea de stat locală, în primul rînd prin deputații lor, aleși în mod democratic, dar prin numărul mare al acestora (peste 51 000 de deputați în consiliile populare) se poate spune că exercitarea puterii de stat conține și elemente ale participării directe.

În ultimul timp, în special ca urmare a hotărîrilor primului Congres al consiliilor populare, competența și

autonomia acestora au crescut considerabil. Consiliile populare au fost investite cu largi atribuții : de la organizarea, îndrumarea și controlul întregii activități economice, sociale, culturale și edilitar-gospodărești de pe teritoriul lor administrativ, pînă la sistematizarea localităților, apărarea proprietății socialiste, ocrotirea drepturilor cetățenești, menținerea ordinii publice, respectarea legalității socialiste.

Forța consiliilor populare, eficiența muncii lor — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — depind de întărirea continuă a legăturilor cu masele populare, de consultarea largă a acestora, de capacitatea de a stimula elanul constructiv și inițiativa oamenilor muncii. Răspunzînd acestei cerințe, prin completările aduse Legii consiliilor populare, au fost instituționalizate **adunările cetățenești**, consiliile populare fiind obligate să supună dezbaterii obștei principalele probleme legate de dezvoltarea localităților — de la organizarea acțiunilor edilitar-gospodărești pînă la programele de măsuri pentru efectuarea la timp și în bune condițiuni a lucrărilor agricole. Tot pe această linie, a strîngerii legăturilor cu masele de oameni ai muncii, a creării unor condiții tot mai bune pentru participarea tuturor cetățenilor, în cadrul Frontului Unității Socialiste, la bunul mers al treburilor în orașele și satele țării, se înscrie și creșterea numărului candidaților de deputați nemembri de partid în actualele alegeri pentru consiliile populare orașenești, municipale și comunale.

Alegerile de la 20 noiembrie, eveniment de o deosebită însemnătate în viața poporului român, reprezintă o pregnantă manifestare a democrației noastre socialiste, a participării nemijlocite a cetățenilor patriei la conducerea orașelor și comunelor, la autogospodărirea lor, o nouă și viguroasă afirmare a hotărîrii întregului popor de a înfăptui neabătut Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

ACTUALA STRUCTURARE a cadrului organizatoric instituțional al democrației noastre socialiste nu este produsul arbitrarului sau al unor factori întâmplători, ci rodul unei activități tenace și minuțioase a partidului, a secretarului său general, de rezolvare a problemelor ridicate de actuala etapă de dezvoltare a patriei, care a dus la crearea unui sistem de organisme menite să asigure participarea, directă și reprezentativă, a maselor largi de oameni ai muncii la conducerea societății, sistem ce exprimă esența orînduirii noastre, originalitatea, specificitatea înfăptuirii socialismului în România.

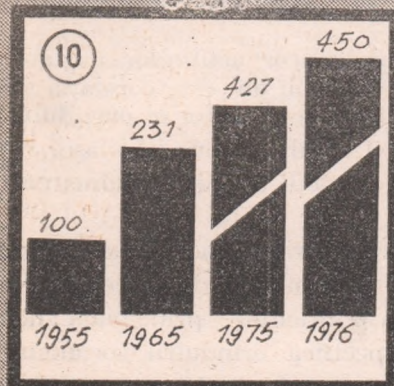
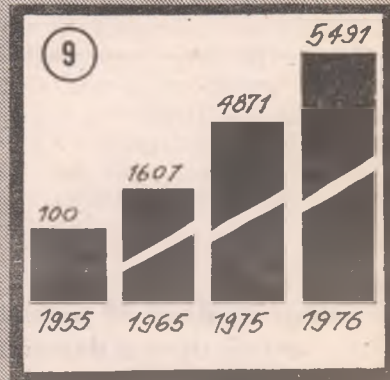
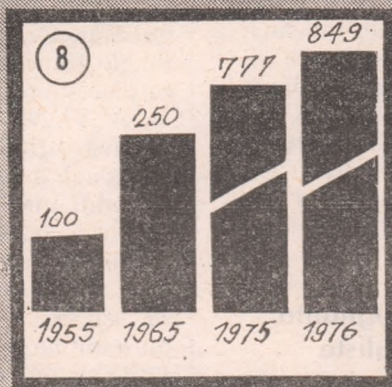
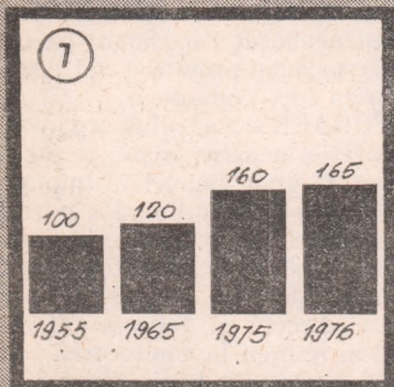
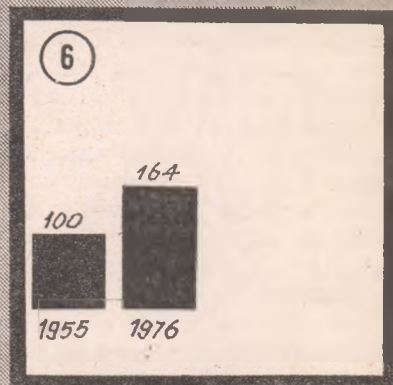
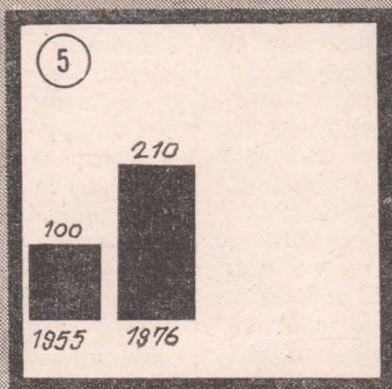
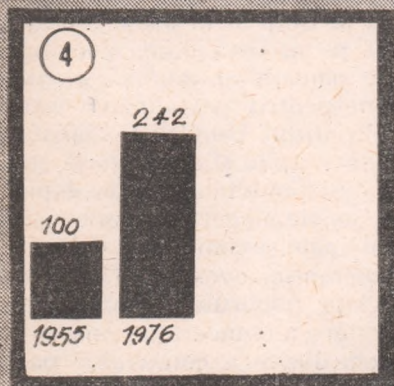
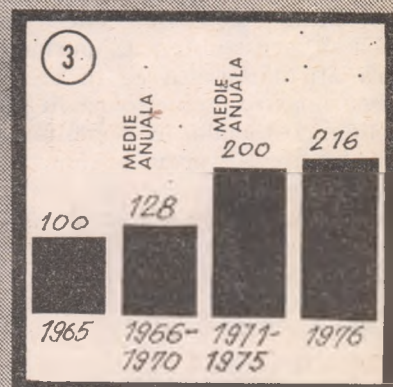
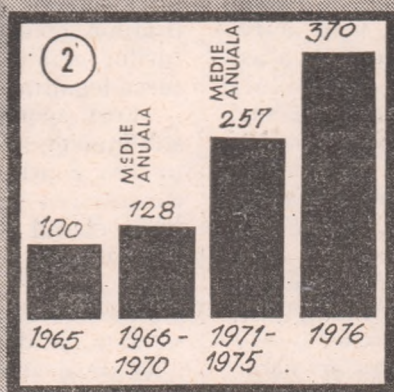
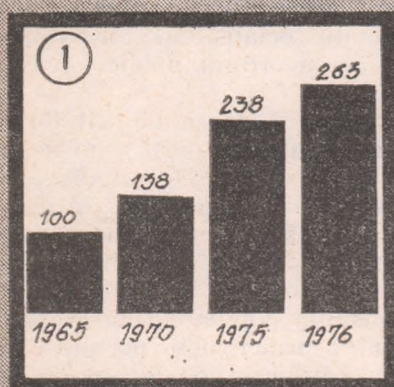
Numitorul comun al tuturor acțiunilor inițiate, al măsurilor întreprinse în ultimii ani este corelația organică dintre creșterea rolului conducător al partidului — ca expresie a înfăptuirii rolului istoric al clasei muncitoare —, perfecționarea vieții sociale și adîncirea democrației socialiste.

În elaborarea măsurilor privind adîncirea democrației, partidul nostru pornește nu de la considerente conjuncturale, ci de la o orientare principială, determinată de trăsătura specifică orînduirii socialiste, și anume, că socialismul este creația istorică conștientă a maselor. În asemenea optică, creșterea rolului conducător al partidului și adîncirea democrației apar ca elemente componente ale unui proces unitar de dezvoltare a societății, activitatea P.C.R. de continuă dezvoltare și perfecționare a democrației socialiste constituind expresia creșterii rolului său conducător în societatea noastră.

Marin NEAGU

Academia „Stefan Gheorghiu”

O preocupare centrală a consiliilor populare ÎNFLORIREA LOCALITĂȚILOR ȚĂRII

1) cheltuieli din bugetele organelor locale (%); 2) investiții în gospodăria comunală și de locuințe (%); 3) locuințe din fondurile și cu sprijinul statului (%); 4) case de cultură ale consiliilor populare (%); 5) fondul de cărți al bibliotecilor publice (%); 6) locuri în cinematografe (%); 7) unități comerciale și de alimentație publică (%); 8) apă potabilă distribuită pentru uz casnic (%); 9) consum de energie pentru utilizări casnice, gospodărie comunală și iluminat public (%); 10) număr de călători în transportul public urban (%).

INVESTIȚII

RITMURI ȘI SCADENȚE ÎN REALIZAREA NOILOR OBIECTIVE

ANI DE-A RÎNDUL, Trustul de construcții industriale Prahova s-a aflat mereu în plutonul unităților fruntașe pe ramură. Mai mult chiar, în urmă cu 3 ani trustul a obținut locul întâi pe ramură, fiind distins cu Drapelul roșu de unitate fruntașă pe țară. Firesc ar fi fost ca această poziție câștigată să fie în continuare consolidată; rezultatele obținute în realizarea sarcinilor de plan să confirme atât buna organizare a activității, cât și dezvoltarea experienței acumulate. Din păcate, lucrurile nu stau deloc așa. Anul acesta trustul se află la polul opus: la încheierea celor 10 luni au fost realizate doar 57% din sarcinile pe 1977, situație ce corespunde dării în funcțiune integral a aproximativ o treime din obiectivele planificate.

Cum pînă la sfîrșitul anului nu se întrevede o redresare accentuată a situației, o parte însemnată de restanțe vor trebui să fie prescrise ca sarcini pentru anul viitor. De ce o atare situație, unde se localizează principalele neajunsuri?

Cînd investițiile nu sînt temeinic pregătite

PRACTICA a confirmat nu o dată că rezultate bune în realizarea la termen și în condiții de eficiență a investițiilor se obțin atunci cînd toate lucrările premergătoare — întocmirea studiilor și documentațiilor tehnice, obținerea avizărilor pentru fiecare obiectiv, definitivarea amplasamentelor, deschiderea finanțării, încheierea contractelor cu furnizorii de utilaje și materiale, organizarea șantierei etc. — sînt puse la punct și rezolvate din timp. Cînd una din aceste probleme nu este finalizată la vreme, se produc defecțiuni care, în final, se răsfrîng negativ atât asupra termenelor de dare în funcțiune, cât și asupra cheltuielilor prevăzute în deșez.

Răspunderea pentru pregătirea din vreme a investiției revine în primul rînd beneficiarului care, în strînsă coordonare cu specialiștii din proiectare, furnizorii de utilaje și materiale, cu organizația de construcții, trebuie să pună de acord toate detaliile, astfel încît, odată începute lucrările, activitatea să se desfășoare ritmic, conform graficelor stabilite pentru fiecare obiectiv de plan. Or, tocmai în nepregătirea temeinică a investițiilor rezidă, în principal, neajunsurile ivite în activitatea trustului prahovean. Avînd de

executat, în marea majoritate, lucrări pentru industria chimică (circa 97% din plan), trustul a acceptat introducerea în plan a unor obiective pentru care nu erau puse la punct documentațiile tehnice, deschiderea finanțării, aprobarea amplasamentelor etc. Toate aceste probleme urmau să fie rezolvate pe parcursul anului, beneficiarii (Centrala industrială de rafinării și petrochimie, Combinatul de îngreșăminte chimice Valea Călugărească, Întreprinderea de anvelope Florești etc.) obligîndu-se să le finalizeze treptat, la termene convenite în prealabil.

De ce totuși trustul prahovean a preluat asemenea investiții nepregătite în planul său pentru anul în curs? Pentru că — (afirmația aparține cadrelor de conducere ale trustului) „nu puteam să acționăm altfel; fără aceste investiții nu reușeam să ne „acoperim volumul sarcinilor valorice prevăzute în plan“. Desigur, o astfel de mentalitate nu este de natură să creeze condițiile necesare desfășurării unei activități eficiente. Dealtfel, după cum vom vedea, consecințele nu au întîrziat să apară.

Și iată, în mare, cum s-a derulat activitatea. Dacă la 1 ianuarie 1977 documentațiile de execuție erau predate în proporție de 48%, la încheierea primului trimestru s-a ajuns la 47,8% (scăderea se datorează retragerii unor documentații pentru refacere), la începutul semestrului II la 64%, iar

după 9 luni la 76%. Dacă se are în vedere și faptul că unele documentații necesare nu au fost predate deloc, că altele nu au fost predate constructorului în ordinea succesiunii lucrărilor, putem avea o imagine și mai evidentă asupra situației. Cum s-a „descurcat“ constructorul într-o asemenea situație? Bineînțeles, destul de greu, cu o organizare defectuoasă a activității în toate cele 4 șantiere ale sale, cu o dispersare a forței de muncă pe multe obiective în funcție de condițiile de lucru asigurate, cu o slabă folosire a mijloacelor mecanizate din dotare etc. Neavînd la dispoziție documentațiile de execuție necesare, încheierea contractelor pentru aprovizionarea cu materiale s-a făcut în întîrziere și, în multe cazuri, cu aproximație; totodată nu s-a asigurat în măsura necesară forța de muncă, iar gradul de utilizare a celei existente s-a situat la un nivel scăzut.

Deși astfel de neajunsuri au fost analizate la finele trimestrului I, cu care ocazie au fost stabilite și unele măsuri privitoare la urgențarea realizării documentațiilor, îmbunătățirea aprovizionării tehnico-materiale, organizarea mai bună a activității pe toate șantierele trustului, revirimentul scontat nu s-a produs. Din contră, unele neajunsuri s-au adîncit, prin faptul că unii furnizori de utilaje (atît din Ministerul Industriei Chimice, cît și din Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini), de nrefabricate (întreprinderile de prefabricate din Călărași, Bistrița-Năsăud și Tîndărei) și diferite alte materiale nu și-au onorat contractele cantitativ și calitativ (parte din obligații nu au putut fi rezolvate deoarece furnizorii nu s-au putut încadra în termene scurte de livrare a comenzilor); de asemenea, forța de muncă calificată pentru efectuarea diferitelor lucrări de specialitate (mai ales montaje) nu a putut fi asigurată nici numeric, nici în structură. În aceleași context se situează și nepredarea în continuare de către

beneficiari (Combinatul petrochimic Brazi, Rafinăria și Combinatul petrochimic Teleajen, Combinatul de îngrășăminte chimice Valea Călugărească etc.) a documentațiilor pentru diferite obiective aflate în execuție în ordinea succesiunii lucrărilor. Acest fapt provine și din modul necorespunzător în care și-au planificat proiectarea diferitelor obiective — Institutul de inginerie tehnologică, proiectări chimice și rafinării Ploiești, cât și Institutul de inginerie tehnologică și proiectări în industria chimică-București. S-a ajuns chiar în situația ca acum, când pînă la încheierea anului mai sînt puține zile, să existe obiective de execuție în plan pentru care nu există încă aprobări sau avizări, deschiderea finanțării, amplasamente definitive etc. (depozitul de fosforite de la Combinatul de îngrășăminte chimice Valea Călugărească, depozitul de țiței de la Rafinăria Teleajen, instalația de fabricație a catalizatorilor de la Rafinăria Vega etc.).

Analizele ce au avut loc nu de mult, cu participarea atît a organelor locale, ale centralelor industriale, ale organizațiilor de partid municipale și județene, cît și a celor din ministerele coordonatoare, au determinat luarea a noi măsuri care să ducă la urgentarea încheierii lucrărilor la diferitele obiective. Ce se face de fapt în prezent și ce ar mai trebui întreprins ?

Prioritate urgentării montajului și lucrărilor la principalele obiective

UNA DIN ACȚIUNILE deosebite, asupra căreia au fost concentrate forțele, este **urgentarea montajului** la obiectivele unde condițiile permit aceasta (pe șantierele trustului se aflau la 1 octombrie a.c. utilaje nemontate, în valoare de peste 400 milioane lei).

Pentru ca acțiunea să se soldeze cu bune rezultate, au fost inițiate, cu sprijinul Comitetului județean de partid, o serie de măsuri între care și aceea ca la aceste lucrări să participe un număr mare de lucrători calificați din întreprinderile orașului Ploiești și județului Prahova, alături de cei ai trustului de construcții și unităților beneficiare. În același scop au fost întocmite grafice de urmărire a lucrărilor,

au fost desemnate cadre de răspundere care să soluționeze operativ eventualele neajunsuri ce s-ar ivi pe diferite șantiere. S-a trecut, de asemenea, la o activitate organizată în două schimburi — zi și noapte — la montajul unor instalații tehnologice la noile obiective de la Combinatul petrochimic Brazi, Combinatul petrochimic Teleajen, Combinatul de îngrășăminte chimice Valea Călugărească.

Deci, în mare se poate aprecia că acțiunea pentru urgentarea montajului este foarte utilă. Sînt însă și unele aspecte care se cer a fi mai bine analizate. Bunăoară, unele obiective care vor fi finalizate nu vor putea fi totuși puse în funcțiune, deci în situația de a produce. Aceasta pentru că obiectivele respective sînt realizate înaintea altora care, de fapt, trebuie să le furnizeze materia primă necesară. De exemplu, instalația de desulfurare gaze și recuperarea sulfului de la Rafinăria Teleajen, deși se află în faza finală de montaj, nu poate intra în funcțiune deoarece este condiționată de instalațiile de hidrofinaie petrol, motorine, cracare etc. — care vor fi gata în 1978. Rezultă, așadar, din această situație, că **organizarea execuției investițiilor trebuie făcută neapărat în succesiunea desfășurării proceselor tehnologice**. Altfel se ajunge la pierderi de valori importante prin nerealizarea unor produse prevăzute în programele unităților respective.

Concentrarea actuală a eforturilor spre cîteva obiective principale nu trebuie să conducă la neglijanța completă a celorlalte. Activitatea se cere orientată de așa natură încît în cel mai scurt timp să se creeze condiții favorabile pentru **continuarea în ritm alert a lucrărilor la toate obiectivele** cuprinse în planul pe acest an. De un real folos în această acțiune ar fi **intocmirea de proiecte de execuție care să permită realizarea de structuri moderne, la execuția cărora să se poată aplica și diferite tehnologii eficiente**. Acest lucru este impus și de necesitatea economisirii forței de muncă, creșterii productivității muncii, reducerii cheltuielilor de deviz, întrucît în documentații se ține seama prea puțin de valorificarea unor materiale eficiente, de promovarea unor tehnologii de înalt randament.

Măsuri efective se impun a fi luate și pentru **utilizarea maximă a capacității mijloacelor meca-**

zate din dotare. Ne referim în special la macaralele grele, la buldozere, încărcătoare, cilindri compresor, autobasculante etc., care pînă acum, datorită unei slabe organizări a muncii, neasigurării succesiunii lucrărilor, sînt folosite cu indici scăzuți. Pentru aceasta se cere mai multă atenție în **pregătirea cadrelor** care să le mînuiască, în permanentizarea acestora și încadrarea lor în formațiile care își desfășoară activitatea pe bază de acord global.

Nu mai puțin importantă este **pregătirea demarării planului pe anul viitor**. Ținînd seama de neajunsurile manifestate în 1977, se cer luate măsuri, în timpul ce a mai rămas, pentru punerea la punct a tuturor detaliilor. Din informațiile culese, rezultă că — în condițiile în care sarcinile pe 1978 sînt majorate față de acest an — pregătirea investițiilor și, în mod deosebit, asigurarea cu documentații tehnice, se desfășoară anevoios. Pînă în prezent constructurul nu a primit decît 29% din documentațiile necesare, existînd, după unele aprecieri, posibilitatea ca acestea să fie completate pînă la finele anului la un nivel de 57%.

O astfel de situație nu este deloc favorabilă. Se cer măsuri energice din partea beneficiarilor, respectiv Ministerul Industriei Chimice, pentru a urgenta pregătirea documentațiilor de către instituțiile sale specializate, acțiune fără de care nu se poate pregăti temeinic activitatea de execuție a investițiilor, realizarea la termen a obiectivelor prevăzute în 1978.

Concomitent cu măsurile amintite, considerăm necesară organizarea unei analize din partea Ministerului Construcțiilor Industriale asupra capacității trustului prahovean de a executa volumul de construcții-montaj prevăzut pentru 1978. O asemenea analiză ar putea conduce la sprijinirea trustului în înlăturarea unor neajunsuri și întărirea sa organizatorică și tehnică, la repartizarea mai rațională a sarcinilor între unitățile din subordinea sa.

Acționînd organizat, cu toate forțele, înlăturînd neajunsurile manifestate în acest an în desfășurarea lucrărilor, șantierele Trustului de construcții Prahova vor putea să se alinieze în 1978 din nou în rîndul unităților fruntașe pe ramură.

V. BOESCU

În fiecare întreprindere, planul fizic îndeplinit ritmic, integral

EXIGENȚE SPORITE ÎN STABILIREA ȘI REALIZAREA NOMENCLATORULUI DE PRODUSE

DATORITĂ conexiunii și interdependenței stabilite prin plan între producători și beneficiari, precum și faptului că la determinarea ritmului și proporțiilor creșterii economice au fost luate în calcul resurse materiale cu un anumit quantum și structură, îndeplinirea integrală a planului fizic reprezintă o necesitate pentru întreaga economie națională.

Cum se prezintă situația din acest punct de vedere în întreprinderile producătoare de mașini-unelte și agregate, ale căror produse au un rol hotărâtor în introducerea accelerată a progresului tehnic în economie? Din analiza efectuată a rezultat că în perioada ce a trecut din acest cincinal a fost realizată o creștere substanțială a volumului producției, au fost modernizate tehnologiile de fabricație, s-a diversificat larg nomenclatorul de produse, au crescut performanțele și competitivitatea tuturor tipurilor de mașini-unelte etc.

Alături de aceste realizări bune în dinamică, urmărirea îndeplinirii sarcinilor de plan pe acest an, în special la sortimentele pla-

Realizarea principalilor indicatori de mașini-unelte în primele 10 luni din 1977

Indicatorii	INTREPRINDEREA					
	„Infrățirea“ Oradea	„Strungul“ A-rad	de strunguri Tîrgoviște	de mașini-unelte Bacău	mecanică Sibiu	de mașini-unelte și agregate București
Plan = 100						
Producția globală	110,0	103,5	103,8	110,0	105,8	104,6
Producția marfă	105,1	105,6	104,0	103,1	108,1	102,0
Producția marfă vîndută și încasată*)	96,8	100,8	99,2	97,9	104,8	92,5
Productivitatea muncii	108,0	102,7	103,0	103,6	105,8	104,3
Planul fizic la mașini-unelte (buc)	realizat integral	+105	+101	-3 mașini de frezat longitudinal portale	+43 prese de ștanțat și ambutisat	-3 mașini orizontale de frezat -65 mașini de rectificat
Cheltuielile la 1000 lei producție marfă (9 luni)	100,7	101,1	100,0	106,3	105,5	99,5
Beneficii*)	97,3	101,2	93,4	87,2	97,5	81,2
Indicele de utilizare a principalelor mașini și agregate din dotare	85,2	84,9	81,0	86,3	82,7	85,9

*) Cifre operative

nificate, pune în evidență o serie de rezerve însemnate, pentru a căror atragere în circuitul productiv apar necesare exigențe sporite în relațiile dintre întreprindere și centrala industrială.

Semnificații și implicații

ANALIZA realizării planului fizic în corelație cu ceilalți indicatori reliefează în activitatea întreprinderilor producătoare de mașini-unelte, câteva aspecte semnificative (tabelul).

1 Indicatorii global-valorici (producția globală, producția marfă și productivitatea muncii) au fost în toate unitățile analizate nu numai îndepliniți, ci și depășiți, deși nu s-a realizat producția fizică la toate sortimentele planificate. Un asemenea mod de a înțelege și de a rezolva sarcinile de producție, deși satisfăcător pe planul intereselor întreprinderii, este necorespunzător, deoarece interesele economiei naționale și ale beneficiarilor nu pot plan în întreprinderi constructoare de

fi satisfăcute în nici un caz cu realizări global-valorice — oricât de mari ar fi ele — ci numai cu produse fizice.

2 Nerealizările fizice la anumite sortimente (strunguri revolver, mașini de frezat, strunguri automate, prese de îndoit etc.) au fost compensate cu depășiri de producție la alte sortimente (strunguri paralele, prese de ștanțat și ambutisat ș.a). Dacă luăm în considerare faptul că în fabricație nu trebuie să se introducă produse fără desfacere asigurată, ci numai cele care reflectă cerințe reale, se poate aprecia că compensările amintite au creat greutate în asigurarea cu anumite tipuri de mașini unelte a unor beneficiari. Pe de altă parte, trebuie arătat că, dacă schimbarea sortimentății realizate a contribuit, în unele cazuri, la îndeplinirea și depășirea valorii producției-marfă vîndută și încasată și a beneficiilor (la întreprinderea „Strungul“-Arad), în alte cazuri datele problemei se schimbă. La întreprinderea de strunguri din Tîrgoviște, de exemplu, modificările tehnologice și de organizare impuse de procesul de fabricație a noilor sortimente, au condus la rezultate situate sub prevederi la indicatorul beneficii, prin depășirea nivelului prevăzut la cheltuielile de producție.

3 Îndeplinirea și depășirea planului fizic nu trebuie să constituie un scop în sine, ci să se efectueze în mod corelat cu dimensiunile și structura solicitărilor beneficiarilor. La rîndul lor, beneficiarii produselor trebuie să solicite din vreme produsele, să pună la timp la dispoziția producătorului documentația de execuție necesară. Nerealizarea din vreme, eventual pe termen lung, a unor asemenea acorduri și colaborări, modificările „de ultimă oră“ în solicitările beneficiarilor, pe lângă neajunsurile pe care le provoacă în activitatea acestora, poate determina la producător — chiar în cazul în care acesta își

realizează integral producția fizică — neîndepliniri la indicatorul beneficiilor planificate (cazul întreprinderii de la Oradea).

De ce decalaje între prevederi și realizări la producția fizică ?

RĂMÎNERILE ÎN URMĂ în îndeplinirea ritmică, integrală a planului fizic au avut și continuă să aibă o complexitate de cauze. Din multitudinea lor ne-am oprit asupra celor cu pondere mai însemnată, a căror eliminare va trebui avută prioritar în vedere pentru recuperarea restanțelor :

● **funcționarea necorespunzătoare a mecanismului cooperării interuzinale** a provocat multe neajunsuri. Lipsa sau sosirea cu mare întârziere a unor panouri electrice la Întreprinderea de strunguri din Arad (ce trebuiau primite de la întreprinderea „Automatică” din București) a condus la nerealizări la sortimentul strunguri revolver și strunguri frontoare. Deși fac parte din aceeași centrală industrială, Întreprinderea de accesorii pentru mașini unelte din Blaj a provocat, în luna august a.c., unele întârzieri în fabricarea mașinilor de frezat — F.U.S.-25 la întreprinderea „Înfrățirea”-Oradea prin nelivrarea la termen a unor accesorii importante. O asemenea situație a luat naștere datorită faptului că, uneori, centralele industriale (ale întreprinderilor furnizoare) s-au oprit la etapa de stabilire a cuantumului și destinației cooperărilor, în timp ce urmărirea realizării lor efective și soluționarea operativă a problemelor ce au apărut pe parcurs a fost lăsată în seama întreprinderilor ;

● **întârzierile în sosirea unor importuri** au afectat, de asemenea, bunul mers al realizării planului fizic. La întreprinderea din Arad au apărut din această cauză probleme în fabricarea la termen a strungurilor cu diametre de peste 600 mm, la Întreprinderea de mașini-unelte și agregate din București — a mașinilor de alezat și frezat etc. Neajunsurile s-au manifestat ca urmare a faptului că nu s-a urmărit întotdeauna ca întreprinderea să se ocupe prioritar de bunul mers al producției, ci a fost supraîncărcată cu sarcini privind aprovizionarea, importul, desfacerea ș.a. care, în mod normal, ar fi trebuit să revină, în mult mai

mare măsură, centralei industriale ;

● **nu au fost găsite și utilizate întotdeauna cele mai eficiente pirghii în stimularea efortului propriu și a creativității colectivelor de oameni ai muncii** din întreprinderi atât pe plan organizatoric, cât și al folosirii celor mai adecvate forme de cointeresare (cum ar fi, de pildă, extinderea lucrului în acord global).

În primul rînd, **organizarea fabricației nu a reușit să evite formarea a numeroase locuri înguste**. Deși unele strangulări ale producției s-au datorat necesității de a efectua remedieri la anumite piese permise în cooperare, totuși se poate aprecia că ele au luat naștere și dintr-o preocupare insuficientă pentru găsirea unor soluții organizatorice corespunzătoare (în special la întreprinderile de mașini-unelte din Bacău, Oradea, București). Este adevărat că multe dintre sortimentele fizice la care se înregistrează aceste neajunsuri sînt agregate complexe, unicate, totuși un plus de organizare este evident necesar și realizabil .

În al doilea rînd, în unele unități economice producătoare de mașini-unelte, planul fizic a fost afectat de anumite rămîineri în urmă în ce privește realizarea integrală a prevederilor din planul **tehnic de pregătire și asimilare a produselor noi**, deoarece Centrala industrială de mașini-unelte, mecanică fină și scule a sprijinit în mai mică măsură, în această perioadă, anumite întreprinderi în scurtarea procesului de asimilare (Întreprinderea de mașini-unelte și agregate din București, „Înfrățirea”-Oradea, Întreprinderea de strunguri Arad etc.). Ca urmare, a fost diminuată și posibilitatea lărgirii în ritm rapid a solicitărilor, a satisfacerii integrale a unor nevoi tot mai complexe ale beneficiarilor.

De la probleme la sugestii de soluționare

ÎNSEMNĂTATEA deosebită a realizării integrale a unui sortiment larg de mașini-unelte, care să răspundă cerințelor tot mai complexe ale beneficiarilor, face necesară adoptarea unor măsuri adecvate, menite să mobilizeze mai activ valorosul potențial tehnic și uman de care dispun aceste

întreprinderi în recuperarea grabnică a rămîinerilor în urmă la unele sortimente de plan. În acest sens, analiza noastră pune în evidență câteva sugestii :

PLANUL FIZIC FUNDAMENTAT ÎN MAI MARE MĂSURĂ PE STUDII DE MARKETING ȘI PROGNOZĂ. Este necesar ca Centrala industrială de mașini unelte și mecanică fină să preia mai hotărît atribuțiile ce-i revin în acest sens și să desfășoare activități de marketing necesitate de cuprinderea în plan a sortimentelor cu adevărat necesare, la care există cerere reală, pentru realizarea unei mobilități și adaptabilități sporite a nomenclatorului de fabricație al întreprinderilor sale la cerințele beneficiarilor. Este necesar să se aleagă cu o deosebită atenție noile produse pentru care se specializează întreprinderile, în așa fel încît să existe o piață certă de desfacere pe o perioadă îndelungată și să se asigure în mod permanent îmbunătățirea caracteristicilor produselor respective în pas cu noile realizări ale tehnicii. Totodată, va trebui acționat ferm pentru înlăturarea neajunsurilor din acest an, pentru întărirea disciplinei de producție, astfel ca în planul fizic să nu se mai introducă — așa cum dealtfel prevăd reglementările în vigoare — decît produse cu desfacere asigurată.

PERFECTIONAREA COOPERĂRII CU PARTENERII INTERNI ȘI EXTERNI. Atît pe plan intern cît și extern, colaborarea în producție poate fi substanțial îmbunătățită printr-o participare mai activă a centralei industriale la urmărirea modului în care se desfășoară cooperarea, la asigurarea importurilor necesare și a portofoliului de comenzi, în așa fel încît în întreprinderi eforturile să fie orientate prioritar spre buna desfășurare a procesului de fabricație. Acțiunea este cu atît mai necesară cu cît centrala industrială dispune și de o unitate specializată în operațiuni de comerț exterior, care poate să facă considerabil mai mult în acest domeniu. La rîndul lor, întreprinderile beneficiare vor trebui să acționeze mai operativ în elaborarea specificațiilor la import, în stabi-

B. PADURE

(Continuare în pag. 12) *

ECONOMISIREA ENERGIEI ȘI COMBUSTIBILULUI — PROBLEMĂ DE INTERES NAȚIONAL

PROBLEMELE complexe pe care le ridică producția și consumul energiei electrice și combustibilului s-au situat, mai ales în ultimii ani, în centrul preocupărilor numeroaselor state ale lumii. Situația este determinată de faptul că rezervele mondiale de țiței nu sînt inepuizabile, iar prețurile au crescut, numai în cîțiva ani, de cinci ori. Măsuri deosebite pentru economisirea și reducerea consumului energetic au fost luate nu numai în țările importatoare, dar și în cele care posedă încă mari resurse de acest gen.

În ce privește România, partidul și statul nostru, apreciind importanța deosebită a energiei, au dus și duc o politică constantă de creștere a potențialului energetic și de utilizare rațională a resurselor energetice. **Producem în acest an peste 63 miliarde kWh energie electrică, cu aproape 5 miliarde kWh mai mult decît în 1976; în ce privește producția de combustibil, aceasta a sporit de aproape 8 ori față de 1950.** Ca o consecință pozitivă directă a aplicării măsurilor de economisire a energiei inițiate de conducerea partidului și statului, ritmul de creștere a consumului de energie electrică în ultimii trei ani a fost, în industrie, de circa 10,4% față de 13,1% cît a reprezentat ritmul mediu anual de sporire a producției industriale. Consumul total de energie electrică a scăzut cu 16 kWh la 1 000 lei venit național în 1976 față de 1970, în condițiile în care venitul național s-a mărit în mod substanțial.

Sînt, fără îndoială, rezultate importante, a căror amplificare în viitor necesită un spor de ingeniozitate tehnică, maximum de stăruință pentru reducerea accentuată a consumului specific pe fiecare unitate de produs, pentru economisirea fiecărui kWh de energie și a fiecărui gram de combustibil. „**Trebuie să înțelegem — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Conferința organizației de partid a Capitalei — că se impun măsuri mult mai energice pentru a pune**

capăt risipei de combustibil, de energie electrică și termică. Ceea ce am realizat pînă acum nu poate fi considerat decît un început. Sîntem printre țările care consumă foarte mult. Acest lucru nu este justificat, nu se reflectă în mod corespunzător în creșterea venitului național“.

Ce înseamnă economisirea sistematică a energiei electrice putem desprinde și din următorul calcul :

● **reducerea cu 1 kWh a consumului de energie electrică al fiecărui abonat casnic al întreprinderii de distribuție a energiei electrice București** (echivalentă cu nefuncționarea unui bec de 100 W timp de 10 ore), ar reprezenta o economie totală de 30 milioane kWh. Această cantitate echivalează cu necesarul pentru a se produce :

- 330 000 tone ciment sau
- 342 000 tone ulei vegetal sau
- 4 285 tone fibre sintetice de relon.

SARCINI multiple revin tuturor întreprinderilor, centralelor industriale și ministerelor pentru a găsi noi posibilități de raționalizare a consumurilor, pentru stăvilirea risipei de orice fel, pentru mobilizarea largă a colectivelor de muncă în acțiunea de gospodărire și economisire a resurselor energetice și a combustibililor. Acțiunile desfășurate în acest an pe această linie au fost multiple. Este vorba, între altele, de **contorizarea energiei primite, de perfecționarea tehnologiilor utilizate, de introducerea pe liniile de fabricație a unor aparate și instalații adecvate recuperării energiei secundare.** Urmărirea consumurilor, însoțită de analize stricte, la obiect, au determinat ca o serie de colective să-și schimbe optica față de gospodărirea resurselor

puse la dispoziție, să-și mărească gradul de responsabilitate; s-au depus eforturi ca fiecare om al muncii să cunoască cît are dreptul să consume la operațiile ce le execută pe diferite mașini sau instalații și să reducă la limita inferioară perioadele de stagnare și de mers în gol a acestora. În luna oc-

Consumul de energie electrică pe beneficiari din Sistemul energetic național pe primele 9 luni din acest an și pe luna octombrie (față de plan)

Beneficiari	Consum realizat în plus sau în minus pe 9 luni sau în luna octombrie	
	0%	0%
Ministerul Industriei Metalurgice	+ 4,18	+ 0,83
Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini	- 0,69	+ 1,49
Ministerul Industriei Chimice	- 6,23	- 8,60
Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei	- 3,36	+ 1,43
Ministerul Industriei Ușoare	- 0,02	+ 2,34
Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții	+ 1,83	+ 3,01
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	- 2,70	10,77
Ministerul Construcțiilor Industriale	- 12,72	+ 12,07
Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor	- 6,12	- 5,61
Ministerul Energiei Electrice	- 24,18	- 17,87

tombrie a.c. numeroase colective au reușit, pe căile amintite, să economisească o mare cantitate de

energie electrică (în condițiile depășirii sarcinilor de plan între 2—7⁰), după cum urmează :

	in MWb
— Întreprinderea „Aversa-București	294
— Întreprinderea minieră Anina	136
— Schela petroliferă Găești	627
— Exploatarea minieră Urnicani	1 074
— Întreprinderea siderurgică „Oțelul roșu“	4 148
— Întreprinderea metalurgică Iași	2 311
— Întreprinderea de utilaj petrolier Tîrgoviște	717
— Întreprinderea de osii și boghiuri Balș	1 455
— Întreprinderea „Semănătoarea“-București	328
— Întreprinderea de rulmenți Alexandria	358

În alte întreprinderi, însă, consumurile planificate au fost depășite lună de lună. În marea majoritate a cazurilor situația a fost determinată de **deficiențele manifestate în derularea producției pe fluxul tehnologic** (menținerea de mașini și instalații în funcțiune fără a produce, lipsa de etanșeita-

te a conductelor de gaze, aburi, apă fierbinte etc.), precum și de **nerrealizarea unor măsuri preconizate în bilanțurile energetice** (în special recuperarea energiei secundare). Între consumatorii care au depășit, din cauzele amintite, prevederile la energia electrică pe luna octombrie, se află :

	in MWb
— Combinatul de celuloză și hîrtie „Letea“-Bacău	2 345
— Întreprinderea textilă Botoșani	669
— Întreprinderea „Țesătura“-Iași	882
— Întreprinderea „Autobuzul“-București	252
— Întreprinderea de mașini grele București	606
— Combinatul siderurgic Reșița	1 720
— Întreprinderea de aluminiu Slatina	18 660
— Combinatul metalurgic Tulcea	14 072
— Combinatul de celuloză și hîrtie Turnu-Severin	1 126
— Combinatul de celuloză și hîrtie Brăila	1 458

Între cauzele care determină consumuri peste prevederi, multe țin de lipsa spiritului gospodăresc. Din controalele efectuate de către organele competente a rezultat că în perioada ce a trecut din această lună la **întreprinderea textilă „Integrata“ din Constanța** au funcționat în gol 15 războaie de țesut cu o putere instalată de 1,5 kW ; la **„Electronica“-București** continuă să fie aprinse — în locuri în care nu sînt necesare — 15 tuburi fluorescente de 60 W, iar la atelierul de bobinat alte 30 de tuburi fluorescente de 60 W ; la **„Accumulatorul“-București**, în atelierul de S.D.V.-uri au funcționat în gol timp de 15 zile 3 strunguri cu o putere instalată de 7kW fiecare și un cuptor cu gaze pentru tratamente termice, iar la **„7 Noiembrie“-București**, la atelierul de prelucrări, un strung cu o putere instalată de 7 kW a funcționat, de asemenea, fără nici un fel de sarcină etc.

Și asemenea exemple mai pot fi date. Ele relevă, în mod evident, lipsa de răspundere în gospodărirea bunurilor materiale ale întreprinderilor respective, atitudine careia trebuie să i se pună capăt cît mai grabnic. **Orice consum ne-**

rațional, orice risipă, oricît ar părea de neînsemnată la nivelul unui atelier sau întreprinderi, la scara economiei naționale înscamnă mult. Există, deci, posibilități de a curma risipa, consumul nerațional fără eforturi prea mari, doar prin simpla respectare a unor norme de buni gospodari.

SÎNT însă domenii în care — pentru a diminua consumul de energie sau combustibil — se impune intervenția specialiștilor. Avem în vedere **necesitatea perfecționării unor utilaje, mașini și instalații, introducerea unor tehnologii avansate, proiectarea și reproiectarea unora din produsele mari consumatoare de energie și combustibil etc.** S-au făcut — ce-i drept — progrese în ultimii ani și în aceste direcții. Nu însă pe măsura posibilităților existente și, mai ales, a necesităților impuse de promovarea progresului tehnic. De aceea, se cer reanalizate cu discernămint unele procese tehnologice sau produse, schimbate cele neeconomice cu altele mai eficiente.

De un deosebit interes ar trebui să se bucure, în fiecare întreprindere, **atragera cît mai grabnică**

în circuitul economic a resurselor energetice secundare care, an de an, se amplifică, odată cu dezvoltarea industrială a țării. Se cunosc eforturile făcute în acest sens de unele colective mari : **Combinatul siderurgic Galați**, din cantitatea de 1,350 milioane tcc resurse secundare/an identificate, valorifică în prezent circa trei sferturi ; **Combinatul petrochimic Brazi**, din cantitatea de 300 000 tone tcc/an, utilizează 260 000 tcc ; **Combinatul petrochimic Pitești** folosește o cantitate de energie secundară echivalentă cu 310 000 tone tcc/an etc. Pe ansamblul economiei s-a ajuns în acest an ca, din cele 9 milioane tcc resurse secundare identificate și cuprinse în bilanțurile energetice, să se valorifice în unități sau să se livreze Sistemului energetic național o cantitate echivalentă cu circa 7 mil. tcc. Dar tot alît de adevărat este și faptul că există încă în acest domeniu rezerve potențiale importante. În atmosferă se mai gasează cantități însemnate de gaze, aburi, se arde la faclă un volum mare de gaze, se pierde o mare cantitate de căldură în procesele tehnologice etc. Găsirea unor soluții de captare și valorificare a acestor resurse constituie o datorie a fiecărui colectiv.

GOSPODĂRIREA cu înalt spirit de răspundere, în condițiile unui regim strict de economii, a energiei electrice și combustibilului nu trebuie să constituie o acțiune de campanie, ci una de lungă durată, de mare interes economic și social, o acțiune de masă, cu caracter general în întreaga economie.

Ținînd seama de faptul că aproape 90% din cantitatea totală de energie electrică și combustibil este utilizată în industrie, transporturi, construcții și agricultură, rezultă că rolul primordial în gospodărirea rațională și în economisirea resurselor energetice revine întreprinderilor, unităților economice din cele mai diverse domenii de activitate. Iată, de ce, această acțiune trebuie să devină cauza fiecărei întreprinderi, a fiecărui cadru de conducere, a specialiștilor, a fiecărui om al muncii. Să acționăm cît mai energic și organizat pentru ca în fiecare unitate să se consume cît mai rațional și eficient energia electrică și combustibilul !

**B. VASILE
L. ȚĂRANU**

Elemente de concepție și acțiune în strategia exportului
(pe exemplul I.C.E. „Vitrocim“)

CONJUGAREA EFORTURILOR PRODUCĂTOR-EXPORTATOR ÎN REALIZAREA SARCINILOR DE EXPORT

Factorii unei evoluții dinamice

FATA DE CRESTEREA pe ansamblu a volumului exportului românesc de 2,7 ori în perioada 1970—1976, exportul de materiale de construcții a crescut de 3,7 ori. Care sînt factorii interni și externi care au permis o asemenea evoluție?

O privire de ansamblu asupra pieței mondiale evidentiază, pe de o parte, existența unei necesități continue de materiale de construcții, generată de dezvoltarea economică și creșterea demografică, iar pe de altă parte, amplificarea eforturilor a numeroase țări în curs de dezvoltare pentru a-și asigura capacități de producție proprii. Comercializarea acestor produse fiind dependentă de o serie de aspecte cum ar fi: politica de investiții, politica de credite, politica de securitate socială, în analiza conjuncturii internaționale trebuie considerate simultan: orientările din activitatea de construcții, sectorul direcțional al comerțului cu materiale de construcții, politica financiară menită să asigure un echilibru între lichiditățile necesare în faza de construcții și recuperarea cheltuielilor, ulterior, prin transferarea de credite, evoluția standardului de viață pe diferite piețe, precum și o serie de factori subsidiari ca: nivelul costurilor de transport și gradul de modernizare a transportului, răspîndirea geografică a resurselor naturale, corelată cu activitatea de cercetare și brevetare a unor înlocuitori etc. Ca tendință generală se poate aprecia o preponderență a factorilor care determină lărgirea comerțului mondial cu materiale de construcții (dezvoltarea economică, creșterea cerințelor de confort etc.) asupra factorilor care tind să diminueze acest comerț (dezvoltarea producției indigene, mărirea cheltuielilor de transport etc.). De aceea, piața mondială a materialelor de construcții este o piață permanentă și sigură, care însă — datorită caracterului său dependent de multiple fenomene economico-sociale — se dezvoltă inegal și uneori speculativ.

Pe plan intern, crearea unei puternice baze tehnico-materiale, repartizarea echilibrată a unităților economice pe teritoriul țării, amploarea construcției de locuințe și obiective social-culturale au determinat mari eforturi de investiții, ceea ce a favorizat o dezvoltare impetuoasă a industriei materialelor de construcții — orientare ce va continua, de altfel, și în viitor. Considerînd, de pildă, producția de ciment pe locuitor, țara noastră se numără, în 1975, printre primele 12 din lume. Corespunzător acestui potențial industrial, exportul de materiale de construcții a înregistrat creșteri însemnate (vezi ta-

belul), înregistrînd un aport net valutar superior altor grupe de mărfuri exportate.

Exportul de materiale de construcții și accesorii al României*

1950	1960	1965	1970	1975	1976
56,1	108,3	224,5	285,4	772	921,3

Sursa: Anuarul statistic al Republicii Socialiste România — 1977 (milioane lei valută)

Dintre principalii factori care au stat la baza dezvoltării complexe a exporturilor de materiale de construcții mai trebuie amintiți: poziția geografică a țării noastre și baza de materii prime existentă (importul rezumîndu-se la azbest, cromomagnezită și unele adaosuri). Deși materialele de construcții sînt produse cu volum și greutate mare în raport cu valoarea lor, prin faptul că România se află situată la jumătatea distanței dintre extremitatea vestică și cea estică a continentului, cu deschidere la mare și facilități de transport fluvial către numeroase țări europene, se creează o premisă de competitivitate în valorificarea potențialului reprezentat de bogata sursă de materii prime.

Amploarea deosebită pe care a cunoscut-o exportul de materiale de construcții începînd din anul 1970 coincide cu înființarea și funcționarea întreprinderilor de comerț exterior VITROCIM — specializată în exportul acestor produse. Realizările pe care aceasta le obține are la bază mai mulți factori:

(a) o permanentă analiză a posibilităților de **optimizare a structurii și condițiilor exportului**;

(b) **alegerea partenerilor comerciali**;

(c) **alegerea momentului ieșirii pe piață**;

(d) **diversificarea piețelor de export**, (în prezent produsele noastre fiind trimise în peste 80 de țări).

Toate acestea au permis creșteri ale volumului și eficienței exporturilor. Astfel în cincinalul trecut, exporturile la materiale izolatoare, au crescut de aproape 4 ori, de 1,6 ori la marmură, de peste 6 ori la produse ceramice. Reprezentăm principalul furnizor de materiale izolatoare pe piața R. R. Germania; sîntem de asemenea, bine introduși pe piețele Austriei, Italiei și țările Benelux.

Pe linia preocupărilor de valorificare este mai avantajoasă a produselor noastre se urmărește permanent o aliniere la cerințele pieței mondiale privind: producția de materiale izolatoare cu bitum cu elastomeri, fabricarea plăcilor ceramice la dimensiunile solicitate pe diferite piețe, realizarea unor livrări complexe la marmură — inclusiv montarea plăcilor la beneficiar, livrările de ciment în vrac în porturile românești.

O politică comercială activă

PREOCUPĂRILE prezentate pe linia producției li se adaugă **originalitatea acțiunilor de comercializare**. Considerînd de un interes mai larg modul în care a acționat întreprinderea noastră pentru promovarea exportului, prezentăm, în cele ce urmează, unele aspecte ale experienței noastre.

La baza strategiei noastre se află studiile de marketing, prin care urmărim:

a) să desprindem din analiză **posibilitățile de creștere a exportului**, dar nu indiferent cum, ci în condițiile unei eficiențe cât mai ridicate;

b) să **informăm și să influențăm producția**, pentru a se adapta cât mai rapid la cerințele pieței externe, așa încît penetrația produselor noastre pe diverse piețe să se bazeze pe competitivitate și avantaj reciproc;

c) **tratarea problemelor de marketing** să fie făcută într-un mod cât mai concret, în ce privește atât analiza și soluțiile considerate, cât și diversele metode de calcul.

Urmărind aceste criterii am efectuat studiul complex al pieței externe a materialelor de construcții pe ansamblu, pe produse și pe țări (producție și consum) precum și al fluxurilor comerciale cu aceste produse. O semnificație deosebită a avut pentru noi analiza de ansamblu a prețurilor practicate pe piața internațională. **Principalele concluzii ale acestei analize sînt:**

- nu există prețuri mondiale propriu-zise, ci doar prețuri regionale, practicate de toți exportatorii pe respectivele zone;

- creșterea prețurilor de producție este cu mult devansată de creșterea prețurilor de comercializare;

- tendința de creștere a prețurilor în condițiile de scădere a consumului se poate explica prin aceea că într-o anumită perioadă, creșterea prețurilor la energie și materii prime poate depăși creșterea prețurilor la mașini, utilaje și instalațiile de producere a materialelor de construcții.

Evoluția în perspectivă a comerțului mondial cu materiale de construcții a fost studiată corelat cu: a) perspectivele creșterii economice în diferite zone ale lumii; (b) deschiderea unor noi rute de transport; (c) programele de dezvoltare economică ale diverselor țări (d) gradul de modernizare a concepției și producției de construcții (e) tendințele actuale în acest sector — noi forme de cooperare și colaborare, orientarea producătorilor și exportatorilor spre sortimente speciale cu valori de întrebunțare și prețuri superioare; practici care urmăresc, prin manevre

administrative monopolizarea comerțului pe anumite zone etc. Analiza extinsă la perioade de minimum 12—18 luni, ne-a permis obținerea unor prognoze pe piețe pentru anul următor.

În formularea politicii noastre de export, un interes aparte prezintă urmărirea cu atenție a unor fenomene cum sînt situația de criză a economiei capitaliste, inflația și fluctuațiile monetare, creșterile și reducerile speculative ale prețurilor internaționale, evoluția problematicii materiilor prime și a energiei, astfel încît să se poată adopta măsuri eficiente pentru protejarea economiei naționale și înlăturarea influențelor negative pe care le-ar putea exercita astfel de fenomene asupra operațiunilor noastre comerciale.

Pornind de la concluziile acestor studii, în cadrul politicii de prețuri externe, s-a practicat la vînzări pe relația Vest, o strategie de prețuri variată, incluzînd: **prețuri în scară** — prețuri diferite franco destinație, în funcție de cheltuielile de transport; **prețuri conjugate** — respectiv prețuri care s-au abătut de la valoarea mărfii, în funcție de costurile de producție și de prețurile de vînzare practicate pe piața de desfacere; **prețuri în antiteză** — care au urmat evoluția sezonieră a activității de construcții.

O altă componentă a eficientizării exportului a constituit-o **modul de organizare a transportului**. Astfel au fost realizate în premieră livrări de ciment cu vase de 40 000 de tone, ceea ce a determinat eficientizarea acestui export; s-au practicat sisteme de pachetizare și paletizare eficiente; s-au intensificat preocupările pentru realizarea exporturilor pe cale fluvială. Tot de la acest capitol este de relevat realizarea unei „**expoziții mobile cu vînzare**”, pe vase angajate în time-charter.

Din punctul de vedere al orientării geografice, în condițiile multiplelor distorsiuni ale comerțului internațional, se urmărește în permanență eficiența exportului, fără sacrificarea prețurilor în

scopul realizărilor cantitative. În acest sens, cu preponderență s-a manifestat „**politica contactului permanent**” cu cît mai multe piețe de desfacere, avîndu-se în vedere dezvoltarea economică de perspectivă și mutațiile structurale ale fluxurilor comerciale.

Realizări pozitive au fost determinate și de practicarea unor **canale de distribuție corelate cu efectele comerciale** dorite. Astfel, introducerea pe piețele externe s-a făcut, de regulă, prin rețeaua de desfacere a producătorilor locali. Ulterior s-a practicat vînzarea prin firmele de import-export, ceea ce a determinat creșterea volumului exportului — iar în final, plasarea s-a făcut prin firmele de antrepriză, beneficiarul final al mărfii, cu influențe sensibile asupra prețurilor obținabile.

Corelat cu canalele de distribuție menționate, modalitățile de plată au evoluat de la plata contra documente cu garantarea prin cec avalizat la acreditiv revolving, automat, pînă la plată la livrarea mărfii. Evident, creșterea cheltuielilor de finanțare este compensată prin creșterea prețurilor externe, ca urmare a schimbării canalului de distribuție.

Resurse ale creșterii eficienței

O SINTEZĂ a principalelor posibilități identificate de noi pentru mărirea în continuare a eficienței exportului și eliminarea unor neajunsuri în producție și comercializare, ce se manifestă în prezent relevă ca necesare:

1. **creșterea eficienței proceselor de producție** a materialelor de construcții, în principal prin raționalizarea normelor de consum, mai cu seamă la energie electrică și combustibil;
2. **perfecționarea sistemelor de ambalare, manipulare și transport**, care sînt deseori în contradicție cu tehnologia modernă de producție;
3. **valorificarea judicioasă a investițiilor** făcute pentru dezvoltarea produc-

ției (în prezent încă există mașini și utilaje — procurate din import pe devize libere — nefolosite sau doar parțial folosite, de unde și influențe nefavorabile asupra ritmului de înnoire).

Față de aspectele semnalate, **propunem**:

- în cazul importurilor de instalații noi, pe lângă know-how-ul procesului de producție să fie asimilate și sistemele de ambalaj și manipulare;
- întocmirea unor studii asupra oportunității dezafectării unor capacități de producție vechi, cu consum specific și costuri ridicate;
- orientarea obligatorie a unităților producătoare spre asimilarea unor noi sortimente, cerute pe piața mondială;
- înființarea unor stații pilot pentru asimilarea de produse noi;
- realizarea unui program de asigurare a spațiilor de magazinaj și depozitare, care să corespundă importanțelor creșteri ale volumului producției și exportului;
- întocmirea unui studiu referitor la eficiența economică realizabilă prin asimilarea produselor cerute la export, într-un volum de fabricație ce să satisfacă și consumul intern, în scopul obținerii unor producții de serie mare.

4. în ce privește **prognoza de marketing**:

- lărgirea bazei de informare, așa încît pe lângă buletinele de informații conjuncturale folosite în mod curent să se apeleze și la anuare statistice străine, la studii elaborate de institutele de viitorologie, la informațiile furnizate de specialiști cu sarcini permanente sau temporare de a studia piața la fața locului;
- efectuarea de prognoze ale cererii pe principalele piețe, așa încît fundamentarea cifrelor de plan privind exporturile să fie făcută în raport nu numai cu posibilitățile de producție, dar și cu cele de plasare a produselor la prețuri corespunzătoare;
- elaborarea prognozelor în mai multe variante, prin simulări succesive;

5. în ce privește **comercializarea**:

- o colaborare mai strînsă între exportator (I.C.E.) — producție-transporturi;
- informațiile deținute de specialiști din comerțul exterior să constituie unul din parametrii fundamentali în proiectarea producției de materiale de construcții;
- concentrarea atenției asupra plasării produselor cu valoare mare și volum mic;
- exploatarea mai intensă a posibilităților de îmbunătățire a exportului, pe care le oferă acțiunile de promovare a vînzărilor (reclama, canalele de distribuție, politica de prețuri, utilizarea creditelor etc.);
- utilizarea procedeele moderne de calcul în vederea alegerii deciziei optime la determinarea structurii exportului sau a variantei care maximizează aportul valutar.

În acest fel activitatea celor ce lucrează în cercetarea științifică și producția de materiale de construcții, în domeniul exportului acestora, are toate șansele — în actuala și viitoarea conjunctură a comerțului mondial — să se caracterizeze printr-o eficiență deosebită, contribuind astfel la progresul economic al țării.

Dan VOICULESCU
I.C.E. „Vitrocim”

STABILIREA ȘI REALIZAREA NOMENCLATORULUI DE PRODUSE

(Urmare din pag. 8)

lirea unor contacte de lungă durată cu partenerii externi.

SPORIREA APORTULUI CENTRALEI LA ÎNNOIREA PRODUCȚIEI, alături de cel al întreprinderilor, reprezintă o altă acțiune prioritară pentru realizarea prevederilor din planul fizic. Intensificarea procesului de înnoire a produselor impune, ca, la nivelul centralelor industriale și al marilor sale întreprinderi, să se dezvolte și să se îmbunătățească activitatea de cercetare aplicativă, să se asigure o mai bună colaborare cu unitățile specializate în cercetare-proiectare. Aceasta va trebui să se materializeze în îmbunătățirea continuă a parametrilor tehnico-economici ai produ-

selor realizate, în scurtarea duratei ciclului cercetare-proiectare-execuție, în antrenarea mai susținută a creativității de masă la găsirea celor mai avantajoase procedee tehnologice. Concomitent, în fiecare întreprindere se impun amplificate eforturile pentru perfecționarea fazei de pregătire materială tehnologică și organizatorică a fabricației noilor produse.

În toate întreprinderile producătoare de mașini-unelte se cere mai bine pusă în evidență valoarea experiență a colectivelor de oameni ai muncii, mai amplu mobilizate rezervele existente, în așa fel încît, cu sprijinul activ al centralei industriale, restanțele să fie în cel mai scurt timp recuperate, iar planul fizic îndeplinit ritmic, integral.

IN ÎNTÎMPINAREA CONFERINȚEI NAȚIONALE A PARTIDULUI

**DINAMISMUL ECONOMIEI ROMÂNEȘTI
ȘI CREȘTEREA PARTICIPĂRII EI
LA CIRCUITUL ECONOMIC MONDIAL (I)**

SUB INCIDENTA revoluției tehnico-științifice au loc astăzi în lume modificări profunde în cadrul forțelor de producție, a producției însăși. Dacă la aceasta adăugăm faptul că România a moștenit de la trecut o situație de înapoiere tehnică și economică, că socialismul este incompatibil cu o astfel de stare, că el presupune o bază tehnico-materială înaintată, în continuă dezvoltare, că sîntem în plin proces de făurire a unei economii moderne, de reducere a decalajelor care ne despart de țările avansate economic, înțelegem rațiunea politicii economice dinamice promovate de Partidul Comunist Român în construirea socialismului și a edificării lui în România.

În accepțiunea partidului nostru dinamismul economic este un concept complex care afectează o serie de laturi cantitative și calitative ale evoluției, cum sînt: mutațiile structurale la nivelul ramurilor și subramurilor, raporturile dintre verigile economice de bază ale economiei naționale, funcționarea, mobilitatea și suplețea ei, creativitatea proprie, receptivitatea la nou și căutarea noului, toate în condițiile unui ritm rapid de creștere a potențialului economic al țării și a extinderii relațiilor economice internaționale. Pe fondul legităților generale ale evoluției societății, în fiecare etapă a construcției socialismului, accentul cade asupra uneia sau alteia dintre componente, ori asupra mai multora îngemănate, în funcție de cerințele și posibilitățile concrete ale etapei date.

Fundamentul dinamismului economiei românești

STRUCTURA acestui concept este ea însăși dinamică, supusă fiind transformărilor ce se produc în știință și tehnică, în nivelul atins de forțele de producție. În prezent, la noi, adoptarea programului suplimentar de dezvoltare a economiei naționale în cincinalul 1976—1980 cere — așa cum sublinia secretarul general al partidului la recenta plenară a C.C. al P.C.R. — „o schimbare radicală a concepției despre dezvoltarea economică, punîndu-se un accent mai mare pe calitate, pe eficiență economică, pe creșterea productivității muncii — astfel ca revoluția tehnico-științifică de care vorbim să nu rămînă doar o lozincă“.

Ca o permanență a conținutului politicii economice dinamice a Partidului Comunist Român și a aplicării sale, se detașează fidelitatea față de adevărurile general valabile ale marxism-leninismului, ale materialismului dialectic și istoric, aplicarea lor creatoare la condițiile concrete din România, corespunzător intereselor poporu-

lui român angajat pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și a înaintării spre comunism. În acest cadru se impun unele sublinieri privind dinamismul economiei românești.

● Axul dinamismului economiei românești îl constituie industrializarea. „Întotdeauna — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — partidul a pus în centrul politicii generale de edificare a societății socialiste în România industrializarea, ca singura cale de lichidare a înapoierii economice, de valorificare superioară a bogățiilor naturale, sporire rapidă a avuției naționale și ridicare a standardului de viață al maselor, de întărire a independenței naționale“¹⁾.

În evoluția ramurilor producției materiale cei mai mari pași i-a făcut industria care, în intervalul 1950—1976, și-a sporit de 23 de ori producția, cu un ritm mediu anual de 12,9%. Un astfel de ritm reflectă resursele economiei noastre socialiste, baza sa solidă, reprezentînd garanția pentru depășirea stadiului de țară în curs de dezvoltare și apropiere a României de statele avansate economic. El ne situează printre economiile cele mai dinamice din lume. Compararea indicelui producției industriale a României cu cel mondial și al țărilor dezvoltate economic arată că în decurs de aproape două decenii, 1958—1975, producția noastră industrială a sporit de 2,8 ori mai repede față de cea mondială, de 1,4 ori față de cea a Japoniei, și de 2,6—4,08 ori față de cea a S.U.A., R.F.G., Franței, R.D.G., Italiei, Cehoslovaciei²⁾.

● Trăinicia economiei românești și dinamismul ei au ieșit mai bine în evidență în anii '70 cînd economia capitalistă a fost confruntată cu cea mai puternică criză economică din anii postbelici. Datele din tabelul nr. 1 ne permit să desprindem cel puțin două concluzii :

Tabelul nr. 1

Ritmul mediu anual de creștere a producției industriale și variația față de anii precedenți (%)

Grupa de țări	1971—1976	1971	1972	1973	1974	1975	1976
Mondial	5,1	4,3	7,1	8,8	3,2	-0,8	7,9*
Țări capitaliste dezvoltate	3,3	2,4	7,0	8,9	0,2	-6,0	8,4*
Țări nesocialiste în curs de dezvoltare	6,7	7,0	7,9	10,3	5,3	1,0	8,6*
România	12,7	12,0	12,0	15,0	15,0	12,0	11,0

x) Date provizorii.

Sursa : Étude sur l'économie mondiale 1976. Tendances actuelles de l'économie mondiale. N. U. Conseil économique et social. E/5995. 10.VI.1977 ; Anuarul Statistic al R.S.R. 1977.

1) Nicolae Ceaușescu — Expunere la Congresul consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi. Ed. politică, București 1977.

1 coeficientul de devansare a producției industriale mondiale de către cea a țării noastre, în medie pe cei șase ani, a avut o valoare ridicată, fiind de 2,49, iar în ani de criză economică 1974 și 1975, când producția industrială a țărilor capitaliste a stagnat sau a scăzut cu 6%, industria noastră a avut creșteri de 15% și respectiv 12% față de anii precedenți. Sînt cifre grăitoare asupra superiorității economiei noastre socialiste, a dinamismului ei ;

2 România a înregistrat în mod constant ritmuri ridicate și net superioare țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare. Pentru acestea din urmă se manifestă influența puternică a conjuncturii din țările capitaliste dezvoltate de care sînt încă dependente economic. Se evidențiază încă odată fondul sănătos al organismului economic românesc, baza sa proprie, independentă de existență și dezvoltare.

● Agricultura, construcțiile, transporturile, comerțul, alături de industrie au cunoscut ritmuri susținute. Linia continuu ascendentă a mersului economiei noastre naționale a făcut să crească ponderea României în produsul național brut al lumii, de la 0,38% în 1973 la 0,46% în 1975³⁾.

Ritmul rapid nu este un fenomen conjunctural, ci o caracteristică permanentă a dinamismului nostru. O expresie vie, puternică a acestei afirmații o reprezintă

Tabelul nr. 2

Dinamica ponderii unor ramuri în producția industrială (%)

Ramura și subramura	1965	1975	1980	1990
Industria totală	100,0	100,0	100,0	100,0
Construcția de mașini și prelucrarea metalelor	21,2	32,4	34,0	55,0—60,0*
Ponderea în totalul construcției de mașini și prelucrării metalelor				
— electrotehnica	9,5	11,5	11,2	
— electronica	3,4	6,4	8,6	16,5
— mașini-unelte	0,8	1,7	2,7	
— mecanică fină și optică	0,9	1,4	2,3	
Chimia	6,7	11,5	15,0	55,0—60,0*
Ponderea petrochimiei în total industrie chimică	27,6	48,7		75,0

x) Ponderi cumulate ale construcției de mașini și chimiei.

Sursa : Directivele Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român cu privire la planul cincinal 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981—1990 ; Legea planului cincinal 1976—1980 ; M. Mănescu — Avuția națională a României socialiste. Era socialistă nr. 11/1975.

Programul suplimentar de dezvoltare a economiei naționale în cincinalul 1976—1980 care revaluează la un nivel superior, 11,5% față de 10,7%, ritmul de creștere a producției industriale, ceea ce determină realizarea unei producții industriale suplimentare de 130,3 miliarde lei și a unui spor de venit național de circa 50 miliarde lei. Ritmul rapid se menține și în perspectiva anilor 1990, situînd România pe primul loc în lume în privința prognozelor existente în acest domeniu.

● **Dinamismul economiei românești** se evidențiază și în modelarea structurii de ramură și subramură a producției materiale. Industria a devenit veriga conducătoare, proces care se consolidează în prezent. Ea va contribui în 1980 cu peste 68% la crearea venitului național față de 55,9% în 1976 și 44% în 1950. Domeniile sale de vîrf, care asigură echiparea economiei naționale cu tehnica nouă, valorifică superior resursele naturale și crește competitivitatea produselor românești la

export, au deschiderea cea mai amplă în evoluția de ansamblu. Sînt ramurile care se bazează pe consumul mai mare de inteligență : construcțiile de mașini și chimia cu subramurile electronică, electrotehnică, mecanică fină și optică, mașini-unelte, petrochimie. Spiritul nou introdus în politica de industrializare de la Congresul al IX-lea al partidului, înlăturarea tendințelor de

Tabelul nr. 3

Ritmul mediu anual de creștere a producției unor ramuri industriale în perioada 1971—1976 (%)

Grupa de țări	Industria construcțiilor de mașini	Industria chimică
Mondial	6,4	6,4
Țări capitaliste dezvoltate	3,6	5,3
Țări nesocialiste în curs de dezvoltare	11,3	6,6
Țări socialiste europene membre ale C.A.E.R.	10,9	9,5
România	17,1	15,8

Sursa : Idem tabelul nr. 1

subapreciere și neglijare a ramurilor moderne, au făcut să sporească ponderea lor în totalul producției industriale (tabelul nr. 2).

● Analiza mersului construcțiilor de mașini și chimiei pe plan mondial arată că în deceniul 1966—1975 România s-a înscris pe unul din primele locuri din lume. În anii actualului deceniu ritmul mediu anual de creștere înregistrat la noi a depășit atît media mondială, cit și pe cea a diferitelor grupe de țări (tabelul nr. 3).

● **Diversificarea producției**, asimilarea de noi produse, introducerea de tehnologii moderne, caracterizează evoluția industriei în general și a ramurilor sale de bază în principal. În actualul cincinal, al afirmării revoluției tehnico-științifice, ponderea produselor noi și re-

Tabelul nr. 4

Dinamica înzestrării tehnice și a producției globale a agriculturii în perioada 1961—1975 1960=100

Țara	Capacitatea nominală a tractoarelor la 100 ha teren arabil și plantații	Îngrășămintele chimice, substanță activă la ha	Dinamica producției globale agricole
Bulgaria	390	460	161
Cehoslovacia	342	322	141
R.D.G.	314	197	129
Polonia	858	486	149
România	412	1 443	169
Ungaria	275	939	154
U.R.S.S.	314	629	143

Sursa : Calculat după Statisticeskii Ežegodnik stran-členov SEP, 1976 p. 179, 228, 231.

proiectate va reprezenta 45% din valoarea producției industriale globale și peste două treimi din cea a construcțiilor de mașini. Pentru accentuarea dinamismului

dr. Georgeta MACARIE

(Continuare în pag. 20)

1) Statistical Yearbook 1976; UN, New York 1977 ; Idem 1975.
2) World Bank Atlas 1976.

MUTAȚII CALITATIVE ÎN STRUCTURA FORȚEI DE MUNCĂ (III)

POTRIVIT UNOR CALCULE, numărul personalului din industrie a crescut în perioada 1961—1976 de la 1 255 200 la 2 909 200, adică de peste 2,3 ori, sporul total realizat în această perioadă fiind de aproape 1 654 000 persoane, ceea ce reprezintă jumătate din sporul numărului total de personal și de 2,4 ori sporul populației totale ocupate în economie (circa 689 000 persoane). Trecerea din agricultură în industrie a unei părți însemnate a populației ocupate are ca rezultat o importantă creștere a productivității muncii sociale pe ansamblul economiei și sporirea contribuției industriei la formarea venitului național, de la circa 44% în anul 1960 la circa 55,9% în anul 1976.

Cea mai mare parte a sporului numărului de personal realizat în industrie se localizează în industria construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor (circa 620 000 persoane, adică aproape cît sporul total al populației ocupate în economie), în ramurile industriei ușoare (textilă, confecții, pielărie, blănărie și încălțăminte, luate la un loc — peste 340 000 persoane), în industria chimică (circa 140 000 persoane), în exploatarea și prelucrarea lemnului (circa 110 000 persoane) și industria alimentară (circa 100 000 persoane). În aceste ramuri, a căror evoluție este semnificativă atît pentru opțiunile de dezvoltare calitativă a industriei, cît și pentru preocupările intense de dezvoltare a industriei bunurilor de larg consum, sporul numărului de personal din ultimele trei planuri cincinale se ridică la circa 1,3 milioane persoane.

Cele de mai sus constituie procese cu o contribuție deosebită la îmbunătățirea gradului și structurii de ocupare a populației, atît pe ansamblul economiei naționale, cît și în profil teritorial. Este semnificativ din acest punct de vedere faptul că în perioada 1961—1976 numărul personalului ocupat în industrie a crescut de peste trei ori în județele Argeș, Botoșani, Buzău, Constanța, Dolj, Galați, Gorj, Ialomița, Iași, Ilfov, Olt, Sălaj, Teleorman, Vaslui și Vrancea, cele mai mari creșteri realizîndu-se în județele care în trecut aveau un potențial industrial foarte scăzut (Ialomița de aproape 9 ori, Olt de 8,6 ori, Teleorman de 7 ori, Vaslui de 3,6 ori etc.).

În aceste condiții, în perioada 1961—1976, sporul numărului mediu scriptic al personalului din industrie s-a ridicat la peste 50 000 persoane într-un număr de 9 județe, între care unele în trecut slab dezvoltate: Argeș, (cca. 66 000), Bihor, Cluj, Dolj și Mureș (în jurul a cîte 50 000 persoane), în alte 18 județe din această categorie înregistrîndu-se sporuri de 30 000—50 000 persoane.

Din numărul total de 2 909 200 persoane care lucrau în industrie în anul 1976, peste 2 654 000, adică 91,2%, erau muncitori. Este semnificativ faptul că în anul 1976 în toate județele țării numărul muncitorilor reprezintă peste 90% din numărul total al personalului din industrie. În acest fel, clasa muncitoare a căpătat noi valențe în toate județele țării, inclusiv în județele în trecut lipsite de industrie sau cu potențial industrial scăzut. În același timp, este de subliniat faptul că, din acest punct de vedere, s-a obținut și o apropiere sensibilă între județe, ponderea muncitorilor din numărul total al personalului industrial variînd de la un județ la altul între 90% și 93%.

ÎN FUNCȚIE de particularitățile lor, ramurile industriei conduc, pe plan teritorial, ca și pe ansamblul țării, o contribuție diferită la îmbunătățirea structurii de ocupare a populației. În timp ce pentru unele ramuri și subramuri ale industriei, repartizarea teritorială este dată de existența unor bogății ale subsolului (exploatarea de cărbuni, țitei, gaze, minereuri sau alte substanțe minerale utile) sau este în bună măsură condiționată de volumul de transport (combinatele siderurgice, uzinele de produse clorosodice și îngrășăminte fosfatice și azotoase, fabricile de materiale de construcții, complexe de industrializare a lemnului, fabricile de zahăr, ulei, bere și altele),

pentru celelalte ramuri ale industriei — și în mod deosebit pentru industria construcțiilor de mașini și prelucrarea metalelor, pentru ramurile industriei ușoare, cît și pentru uzine chimice, îndeosebi fabricile de fire și fibre sintetice, de prelucrare a cauciucului și maselor plastice, fabricile de lacuri și vopsele etc. — criteriul principal de amplasare a obiectivelor de investiții îl constituie forța de muncă. Acest element este luat în considerare ca un criteriu de bază în amplasarea noilor capacități fie din punct de vedere calitativ — pentru fabricile și uzinele din industriile de vîrf, în care, de regulă, se utilizează forța de muncă specializată — fie din punct de vedere numeric, pentru acele fabrici care de regulă antrenează un număr mare de personal. Este important de arătat însă că măsurile luate pe linia calificării forței de muncă și creșterii nivelului general de pregătire a populației din toate județele țării au asigurat în ultimul deceniu condițiile necesare pentru amplasarea unor obiective din industria de vîrf într-un număr mereu sporit de centre industriale.

La amplasarea noilor obiective industriale se au în vedere în același timp și alte particularități ale ramurilor industriale și respectiv ale resurselor de muncă existente pe teritoriu — o serie de uzine constructoare de mașini, fabricile textile, de confecții și tricotate, fabricile de faianță, pentru menaj și altele pufînd asigura creșterea gradului de ocupare în industrie a femeilor, mai ales în centrele siderurgice și miniere care ocupă în principal bărbați.

Înfăptuirea politicii de industrializare socialistă a țării și de repartizare rațională a forțelor de producție a asigurat, paralel cu diversificarea și creșterea producției în ritmuri înalte, îmbunătățirea profilului pe ramurile industriale și, odată cu aceasta, mutații fundamentale în gradul și structura de ocupare a forței de muncă în industrie în toate județele țării. Astfel, în anul 1976, în jumătate dintre județele țării numărul personalului din ramurile producătoare de mijloace de producție (combustibil, metalurgie feroasă și neferoasă, construcții de mașini, chimie și materiale de construcții) a devenit majoritar, deținînd ponderi de 50—80% din totalul personalului industrial. Într-o serie de județe, care dispun de un bogat fond forestier (Bistrița-Năsăud, Covasna, Harghita, Maramureș, Mureș, Mehedinți, Neamț, Satu Mare, Sălaj, Suceava, Vilcea și Vrancea), în exploatarea și prelucrarea lemnului lucrau peste 20% din numărul personalului industrial. De asemenea, în 22 de județe (inclusiv Capitala), personalul ocupat în ramurile industriei ușoare (textilă, confecții, pielărie, blănărie și încălțăminte) ocupa peste 20% din numărul total al personalului ocupat în industrie.

TRANSFORMĂRILE FUNDAMENTALE în structura pe ramuri a industriei — și în primul rînd creșterea ponderii personalului ocupat în industria construcțiilor de mașini și industria chimică, ramuri cu cea mai înaltă productivitate — au făcut ca în toate județele țării productivitatea muncii să crească într-un ritm ridicat. Astfel, în ultimul deceniu, productivitatea muncii pe un lucrător din industrie s-a situat la valori superioare atît în județele Brașov, Sibiu sau Municipiul București — deci în județele cu tradiție de dezvoltare industrială — cît și într-o serie de județe în trecut mai puțin dezvoltate sau cu un nivel mijlociu de dezvoltare industrială, cum sînt Argeș, Buzău, Cluj, Covasna, Dolj, Galați, Gorj, Ialomița, Iași, Mehedinți, Satu-Mare, Sălaj, Tulcea și Vilcea.

Îndeplinirea prevederilor planului cincinal 1976—1980 asigură, în continuare, noi și importanți pași pe drumul făuririi unei structuri de ramură și teritoriale armonioase a industriei, cît și în cadrul economiei naționale, al utilizării raționale a forței de muncă și al creșterii, pe această bază, a nivelului de trai al oamenilor muncii din toate județele României socialiste.

Dumitrache CARAGOTA

Eficiența și resursele alocate

AȘ VREA să fac unele completări în susținerea tezilor expuse în articolul „Considerații asupra ierarhizării unor indicatori de eficiență după gradul de sinteză”, publicat în „Revista economică” nr. 39.

Dacă primul indicator de eficiență îl constituie productivitatea muncii, cel de al doilea îl reprezintă rentabilitatea. Concentrarea și specializarea producției, mecanizarea și automatizarea ei necesită, în majoritatea cazurilor, importante fonduri fixe și circulante, mai ales dacă viteza lor de circulație este redusă. Am putea aminti în această privință hidrocentralele electrice, unitățile de exploatare a bogățiilor subsolului, ori cele de valorificare a azotului sau oxigenului din aer. Întreprinderile de transport pe uscat, apă și aer se află în situații aproape similare. Aceste unități nu necesită personal numeros și nici cheltuieli materiale prea ridicate în comparație cu investițiile făcute. Eficiența lor este, de regulă, determinată prin raportul dintre beneficiul anual obținut și totalitatea fondurilor fixe și circulante angajate. Acest indicator l-am putea numi „rata eficienței”.

Analiza economică ar fi mult ușurată dacă comparăm, la toți indicatorii, realizările tuturor întreprinderilor aflate într-o situație apropiată.

Petre DANCIU
Cluj-Napoca

Uscatoarele de porumb

ÎNTEPRINDERILE pentru producerea nutrețurilor combinate primesc uneori de la furnizorii (întreprinderile pentru valorificarea cerealelor și plantelor tehnice) porumbul cu un grad de umiditate prea ridicat. Din această cauză se întâmplă ca în timpul transportului porumbul să înceapă să se altereze, iar dacă uscătoarele noastre sînt ocupate cu alte cantități de porumb, alterarea poate să compromită porumbul respectiv în totalitate. Sînt și situații cînd furnizorii ne livrează cereale necorespunzătoare (alterate) încă din momentul expediției.

Este limpede că, în asemenea situații, porumbul alterat nu poate intra în rețeta de fabricație a nutrețurilor combinate ce se folosesc la hrana a zeci și sute de mii de animale.

Socotim că forul nostru tutelar, același și pentru furnizor, trebuie să găsească o soluție optimă pentru astfel de situații. După părerea noastră, instalarea mai multor uscătoare la întreprinderile furnizoare de cereale ar putea fi una din variantele soluționării problemei.

dr. Gheorghe URMĂ
directorul Întreprinderii de nutrețuri combinate Iași

Cartofi pentru sămînță

PENTRU economisirea unei importante cantități de sămînță de cartofi, propun să se revadă actualele STAS-uri privind dimensiunile la care unitățile producătoare de cartofi de sămînță livrează materialul de plantat. Reconsiderarea dimensiunilor actuale ale cartofilor de sămînță, în sensul micșorării acestora, ar conduce la evitarea pierderilor înregistrate în timpul plantării și ar reduce considerabil — cu cca. 30% — cantitatea de

sămînță introdusă în sol. De la cca. 3 500 kg/ha, cit se folosește în prezent, se poate ajunge la 2 500. La o suprafață anuală de 300 000 ha cultivată cu cartofi se poate realiza o economie de 300 000 tone de cartofi de sămînță.

Costică C. MAFTEI
președintele C.A.P. Mogoșești Siret
județul Iași

ECOURI

Costuri

ARTICOLUL „Reducerea costurilor de producție” (R. E. nr. 35) oglindește în mod just unele aspecte negative cu care a fost confruntată întreprinderea noastră. Articolul amintit a fost analizat cu multă atenție în cadrul Consiliului Oamenilor Muncii, care a stabilit măsuri concrete pentru eliminarea stării de fapt necorespunzătoare.

Astfel, s-a hotărît ca centralizarea programelor de măsuri să se facă în cadrul Biroului O.P.M. Acest birou a primit și sarcina de a urmări atît modul de realizare a măsurilor cuprinse în programe, impulsînd în acest sens factorii interesați pentru respectarea termenelor de îndeplinire, cit și raportarea la termenul scadent dacă măsura respectivă a fost realizată.

Dacă în cursul semestrului I depășirea consumului de energie electrică are și cauze subiective, nu este mai puțin adevărat că această depășire se datorează și unei greșite fundamentări a normei de consum pe tone de metal topit, raportată la sporurile de producție și depășirile de plan la producția globală.

În ce privește reducerea normelor de consum, măsurile aplicate vizează, în special, întărirea simțului de răspundere al tuturor celor care concurează la realizarea planului de producție. Rezultatele bune obținute pe această linie s-au concretizat în realizarea indicatorului cheltuieli la 1 000 lei producție marfă.

Problema rebuturilor este în permanentă noastră atenție. Raportate la producția globală, se constată o reducere a lor față de perioada corespunzătoare a anului 1976; totuși, noi nu ne declarăm mulțumiți. O cale pe care acționăm pentru lichidarea rebuturilor este aceea a ridicării neconținute a calificării cadrelor prin cursuri de gradul II și alte forme de școlarizare. O altă măsură luată a fost ca, prin comisia de contractare pentru producția anului 1978, să se stabilească cu precizie toate elementele necesare aplicării unor tehnologii adecvate pentru turnarea pieselor contractate, eliminîndu-se posibilitatea de producere a rebuturilor.

Considerăm că materialul apărut în „R. E.” constituie un sprijin în activitatea noastră de zi cu zi și pentru publicarea lui vă adresăm, pe această cale, sincere mulțumiri.

Virgil MARINESCU
director
Întreprinderea de piese turnate
Cimpina

Gestiunile specializate

TOVARAȘULUI Cornel Suciu (nota „Aprovizionare”, publicată la această rubrică în nr. 43/1977) și altor cititori ai revistei care, eventual, doresc precizări suplimentare cu privire la funcționarea și

eficiența sistemului experimentat la Întreprinderea de mecanică fină Sinaia, prin care B.J.A.T.M. Prahova a preluat derularea integrală a tuturor cantităților — vagonabile sau nu — pentru anumite grupe de produse cu pondere mare în consumul beneficiarului și a înființat gestiuni specializate în incinta consumatorului (articolul din nr. 40/1977), cred că le pot fi utile următoarele informații.

● Baza experimentează sistemul numai pentru principalele grupe de produse (metale și unele produse din metal), reprezentînd 56% din necesarul de consum. Restul produselor (piese de schimb, rulmenți, garnituri, echipament de protecție ș.a.) se aprovizionează tot prin intermediul bazei, însă în gestiuni aparținînd I.M.F. (fiind achitate bazei în momentul aprovizionării, și nu pe măsura consumului); urmează ca, la finele anului experimental, să fie cuprinse și ele în noul sistem.

● Intrucît atît stocul curent uzinal, cit și cel de intervenție aparțin bazei, recurgerea la acesta din urmă se poate face preventiv, în condiții de operativitate maximă (fără să mai fie necesară intervenția beneficiarului). În mod firesc, legarea mai strînsă a procesului de aprovizionare de cel de producție a creat bazei posibilitatea să cunoască mai bine nevoile de consum, asigurînd o structură sortimentală adecvată a stocului de intervenție.

● Personalul de specialitate al bazei (din compartimentul de control al normelor de consum și de stoc și cel de aprovizionare) colaborează cu specialiștii beneficiarului la determinarea necesarului de consum (pe baza documentațiilor tehnice, a planului de producție fizică și a normelor de consum analizate și îmbunătățite), stabilind, pe baza datelor cu privire la stocuri (furnizate de personalul din gestiuni), necesarul de aprovizionat al gestiunilor; totodată, baza calculează normele de stoc și normativul. În cursul procesului economic, pe baza unor programe, specialiștii bazei urmăresc, împreună cu cadre din întreprindere (șefi de secție, maștri, muncitori cu înaltă calificare, tehnologi din cadrul atelierului de proiectare ș.a.), încadrarea în normele de consum pe unitatea de produs, analizînd cauzele depășirilor și hotărînd în comun măsuri. Nedepășirea cotelor alocate pe grupe de produse este urmărită zilnic, preventiv, de către personalul gestiunilor (pe baza contractului încheiat cu întreprinderea). Au fost analizate și s-au luat măsuri pentru încadrarea în normele de consum la principalele grupe mari de fabricate din planul întreprinderii; prin îmbunătățirea tehnologiilor, a variantelor constructive, prin folosirea de inlocuitori, aprovizionarea cu materiale la lungimi fixe și toleranțe negative etc. s-au economisit, pînă în prezent, 265 tone de metal.

● Cred că eficiența economică a sistemului rezultă chiar și din datele parțiale citate în articol. Menționez că volumul reducerii costurilor de producție la I.M.F. Sinaia, de 1 009 mii de lei anual, este supraacoperit prin faptul că nu se mai plătesc 1 100 mii de lei cheltuieli de transport (C.F.R. și auto), datorită optimizării transporturilor și eliminării paralelismelor ce apăreau între întreprindere

Mihai GHEORGHE
directorul Bazei județene
de aprovizionare tehnico-
materială — Prahova
(Continuare în pag. 32)

*În spiritul generalizării experienței înaintate:
instrumente și tehnici moderne de conducere și organizare*

PROIECTAREA ÎN SPRIJINUL EFICIENȚEI

Schimbările de structură pe care le cunoaște activitatea de proiectare a investițiilor în industrie reflectă concepție integratoare asupra problematicii complexe a eficienței, care ține seama de cerințele afirmărilor revoluției științifico-tehnice, de imperativele unei organizări superioare a conducerii, producției și a muncii. În cadrul interferenței organice dintre creștere, proiectare și producție, se afirmă tot mai puternic, pe lângă rolul sporit al ingineriei tehnologice, necesitatea de a defini — încă de la stabilirea para-

metrilor de funcționare ai noilor unități — mecanismele, tehnicile și metodele capabile să ofere organelor de conducere colectivă, compartimentelor de specialitate posibilitatea de a elimina improvizația, de a acționa în mod ordonat și cu o orientare clară pentru a obține rezultate economice superioare.

Prezentăm, în cele ce urmează, realizări ale unor institute de ramură, ale căror principii pot fi preluate și de alte unități de proiectare.

METODE PERFECTIONATE DE PROIECTARE A COSTURILOR DE PRODUCȚIE

PLANIFICAREA și proiectarea rațională a costurilor și a consumurilor — mai ales pentru unitățile de producție — și obținerea de rezultate competitive în ceea ce privește producția pe unitatea de fonduri fixe și nivelul productivității muncii impun mai întâi cunoașterea fenomenelor economice și stabilirea unei strategii de cost fundamentată științific. Cunoașterea proceselor de producție ale unităților productive, precum și aplicarea unor măsuri care să asigure mobilizarea tuturor rezervelor interne ce se formează mereu constituie premise importante pentru proiectarea și fundamentarea unor indicatori economici și de investiții competitivi și a unor activități industriale cu o economicitate maximă.

În condițiile actualei revoluții științifico-tehnice, când atât tehnologiile, cât și produsele sînt supuse unei perfecționări neînterupte, cunoașterea rapidă a mărimii influenței acestor factori asupra rezultatelor tehnice și economice a devenit o necesitate obiectivă, impunînd aplicarea disciplinelor economice moderne și a tehnicilor de proiectare și planificare a costurilor de producție, cu sau fără folosirea tehnicii electronice de calcul.

În legătură cu activitatea de elaborare a documentației investițiilor noi, pe linia indicațiilor conducerii de partid și de stat, în ultima perioadă colective largi de specialiști au depus o muncă susținută pentru elaborarea de măsuri care să contribuie la orientarea mai bună și creșterea eficienței producției proiectate și la realizarea unor obiective productive cu economicitate maximă.

IN SPIRITUL Decretului nr. 420/1976, avînd în vedere îmbunătățirea calității documentației de proiectare, fundamentarea temeinică a indicatorilor tehnico-economici (care exprimă de fapt sarcinile economice și

de producție legale pentru colectivele noilor unități construite), crearea condițiilor necesare optimizării costurilor de producție și elaborarea de variante de costuri pentru același program, în cadrul Institutului de proiectări de întreprinderi constructoare de mașini (I.P.C.M.) din București au fost elaborate și puse la punct un **zborim matematic-economic, precum și programul de calcul corespunzător** (folosind calculatorul electronic Felix C 256) cu ajutorul cărora se pot determina rapid și exact consumurile specifice și costurile de producție pentru un program de producție dat.*)

Modelul economic și programul de calcul sînt astfel alcătuite încît, corespunzător legislației economice în vigoare, folosind datele din programul de producție (planul) aprobat și din matricea consumurilor specifice de materii prime, precum și unele cote de regie antecalculat, să se poată determina mai rapid și mai exact două categorii de costuri și anume:

- costul unitar al produselor din program aprobat;
- costul complet al întregii producții, pe articole de calculație.

În același timp, se creează condițiile determinării de **variate de costuri pentru același program și, mai ales, pentru optimizarea costurilor calculate în funcție de anumite variabile.**

PRINCIPALELE relații economice și operații de calcul folosite în fiecare parte a modelului se prezintă astfel:

- în prima parte a modelului se calculează consumul specific de materiale și costul unitar proiectat sau planificat (lei/t sau lei/buc). Se folosesc relații economice în general cunoscute — și anume: consumul brut de materii prime prelucrate în întreprindere și procurate prin cooperare, pe structura și pentru fiecare produs din programul apro-

bat, se multiplică cu prețul și cheltuielile de aprovizionare; se scade valoarea deșeurilor recuperabile; se adaugă succesiv cheltuielile cu retribuția directă, cheltuielile cu SDV-uri și modele, cu regia de fabricație și regia de întreprindere. Relația folosită în model pentru determinarea, cu ajutorul calculatorului Felix C256, a costului unitar cu simbolizarea adoptată se prezintă astfel: $PCU(j) = C'(ij) \times Pu(i) + CHAT(j) - VDR(j) + VRm(j) + CHSp(j) + CHRf(j) + CHRi(j)$;

- în partea a doua se calculează costul unitar pe articole de calculație, pe o perioadă dată, exprimată în mii de lei. Cantitatea aprobată sau planificată pentru fiecare sortiment din nomenclatură se amplifică cu prețul unitar (calculat în partea I-a) pe fiecare articol de calculație în parte, acceptat pentru construcția de mașini, astfel: $PCUv(j) \text{ mii lei/an} = PCU(j) \times Q(i) - Qi$ fiind cantitatea de produse din fiecare sortiment cuprins în nomenclatura aprobată;

- relațiile de calcul stabilite în partea a III-a a modelului elaborat sînt folosite la calcularea costului proiectat sau planificat al întregii producții, pentru tot programul, pe o perioadă dată — exprimată atît pe total cost, cît și pe fiecare articol de calculație în parte. Relația de bază folosită este următoarea: $PCA(i) \text{ mii lei/an} = \text{total } PCUA(j) \text{ mii lei pe fiecare articol de calculație.}$

MODELUL economic elaborat și relațiile de calcul stabilite, precum și programul rulat pe calculatorul electronic sînt dimensionate pentru un program de producție de maximum 30 de sortimente și 60 de feluri de materii prime de bază; prin secționarea matricei consumurilor directe, capacitatea modelului și a programului de calcul crește la dublu (60 de produse și 120 de sortimente de materii prime și materiale directe).

Metoda a fost aplicată pînă în pre-

* Modelul complet și programul de calcul elaborat, precum și imprimanta tip cu rezultatele obținute se află (sub îndicativul PRECO 7000 II) la oficiul de calcul al I.P.C.M. (București, Calea Victoriei nr. 218), unde pot fi consultate și chiar preluate.

zent la determinarea consumurilor și costurilor de producție unitare și anuale pentru 3 întreprinderi noi. Față de sistemul de lucru utilizat anterior pentru același gen de lucrări, au putut fi evaluate următoarele avantaje:

- volumul de calcule la determinarea costului pentru întregul program s-a redus cu 60 %;
- volumul operațiilor efectuate la mașinile electronice de calcul (în ore) a scăzut cu 30 %;
- a crescut gradul de precizie a calculelor;
- s-au creat condiții pentru elabo-

rarea rapidă a unor variante de consumuri și costuri, precum și pentru optimizarea costului pentru același program, în funcție de diferite variabile.

Generalizarea metodei atât în proiectarea de noi obiective, cât și la elaborarea planului costurilor în unitățile existente ale construcției de mașini va asigura modernizarea unor activități tehnico-economice, creșterea productivității și eficienței muncii de fundamentare și planificare a costurilor de producție.

dr. Vasile OJOG

ORGANIZAREA CONTROLULUI TEHNIC DE CALITATE

DACA PRINCIPIILE în legătură cu organizarea, atribuțiile și răspunderile personalului tehnic de control al calității, modul de efectuare a controlului și de confirmare a calității produselor sunt clar definite în Legea calității produselor și serviciilor, mecanismul concret, de detaliu prin care ele se realizează rămâne de stabilit în funcție de specificul fiecărei întreprinderi, de profilul fabricației, de nivelul experienței profesionale acumulate de către colectivele de muncă.

Experiența punerii în funcțiune și a exploatarea noilor obiective industriale în perioada de atingere a parametrilor tehnico-economici proiectați relevă faptul că deficiențele de calitate ale produselor, ce apar uneori, se datorează — în etapa de „tinerete” a întreprinderii — nu atât calității materiilor prime și nerespectării disciplinei tehnologice, cât modului de organizare concretă a activității de control tehnic de calitate, necunoașterii în suficientă măsură a „anatomiei” și „fiziologiei” sistemului de control.

Specialiștii din atelierul de cercetare-proiectare pentru sisteme de conducere și organizarea unităților economice al Institutului de proiectări tehnologice al industriei ușoare (I.P.I.U.) — București au studiat modul de organizare a controlului tehnic de calitate din întreprinderi puse în funcțiune în ultimii ani, în diferite sectoare din ramura (textile, tricotaie, încălțăminte, sticlă, articole casnice) și, în urma unei analize-diagnostice pe baza unui instrumentar fundamentat științific, folosind metode statistico-matematice, și-au orientat atenția în două direcții:

- proiectarea organizării sistemului operațional, adică a controlului tehnic de calitate interfazic în secțiile de producție;

- proiectarea organizării sistemului informațional-decizional, prin elaborarea de proiecte de organizare a compartimentului C.T.C.-laborator.

ORGANIZAREA controlului interfazic este proiectată în cadrul documentațiilor de organizare a conducerii producției. Pornind de la cadrul legal de desfășurare a controlului tehnic de calitate, prin listarea tuturor actelor normative ce reglementează această activitate, se stabilesc apoi obiectivele controlului interfazic: respectarea documentației tehnice și tehnologice de producție, pe toate fazele de fabricație; participarea, alături de specialiștii din compartimentul C.T.C., la stabilirea și aplicarea măsurilor tehnico-organizatorice pentru ridicarea

rea nivelului calitativ al produselor: organizarea autocontrolului în atelierele de producție; stabilirea sarcinilor de control, pe puncte (nomenclatorul operațiilor de control); proiectarea metodologiei de control și de acționare pentru remedierea principalelor defecte tehnologice; stabilirea atribuțiilor personalului tehnic-muncitoresc din secții, pe linia asigurării calității produselor.

A fost adoptată — ca deosebit de eficientă — metoda controlului „în lanț”, potrivit căreia fiecare muncitor controlează cum s-au executat fazele precedente.

Ținându-se seama de caracteristicile procesului de prelucrare la fiecare fază tehnologică, de caracteristicile calitative normale ale semifabricatelor și de nivelul de pregătire a personalului, a fost proiectat un **nomenclator-cadru al operațiilor de control**, în care sînt evidențiate: fazele de fabricație, principalele operații ce trebuie controlate, executantul și frecvența de efectuare.

Deoarece unul din factorii obținerii unor produse de calitate corespunzătoare îl constituie desfășurarea ritmică a proceselor de producție, cu diminuarea timpului de staționare a utilajelor datorită defectelor tehnologice, s-a impus elaborarea unei **metodologii de control și acționare**, alcătuiindu-se un tabel ce cuprinde: principalele defecte tehnologice ce pot apărea la fiecare fază, cauzele care determină producerea lor, măsurile ce trebuie luate pentru remediere.

În vederea funcționării corecte a utilajelor tehnologice au fost elaborate, pentru fiecare fază, grafice de reglaj, care cuprind numele ajutorului de maestru, utilajul deservit de acesta și perioada de timp în care ele efectuează reglajul.

ABORDÎNDU-SE problema proiectării organizării sistemului informațional-decizional al compartimentelor C.T.C.-laborator din cadrul noilor unități economice s-au stabilit mai întâi **locul și rolul** acestui compartiment în structura organizatorică a întreprinderilor, ținînd seama de prevederile actelor normative. Pe această bază au fost stabilite **atribuțiile** compartimentului, structurate pe următoarele **activități**: controlul calității materiilor prime, materialelor și produselor primite de la furnizori; controlul calității, pe faze ale procesului de fabricație; controlul calității conservării, manipularii, ambalării, depozitării și expedierii produselor; urmărirea și raportarea calității produselor.

În cadrul activității de control al calității pe faze ale procesului de fabricație, de pildă, în urma studiului orga-

nizatoric au fost stabilite următoarele atribuții ale compartimentului C.T.C.-laborator: răspunde de controlul calității produselor în toate fazele de fabricație; urmărește aplicarea cu strictețe a prescripțiilor standardelor de stat, documentațiilor tehnice și normelor interne; sesizează conducerii întreprinderii abaterile privind calitatea, făcînd propuneri pentru prevenirea și eliminarea deficiențelor de fabricație; solicită întreruperca operației tehnologice, fabricației sau livrării produselor care contravin documentațiilor tehnice, normativelor sau obligațiilor contractuale cu privire la calitate; verifică dacă produsele corespunzătoare calitativ se predau între secții în condiții care să asigure menținerea integrității și calității lotului.

Pentru a facilita beneficiarului — unitatea nouă pusă în funcțiune — cunoașterea conținutului activității compartimentului C.T.C.-laborator, activitățile au fost detaliate pe subactivități, listîndu-se, totodată, actele normative în vigoare la elaborarea proiectului.

VERIGA DE BAZĂ a proiectului de sistem informațional-decizional o constituie prezentarea **structurii** sistemului informațional. Volumul de informații care detinesc sistemul de evidență a fost structurat, pe activitățile menționate, într-un tabel ce conține următoarele elemente: denumirea suportului informațional, formatul, tipizarea (nivelul, simbolul), numărul de exemplare în sistem (intrate și generate), frecvența anuală, executantul, scopul pentru care a fost elaborat, utilizatorul (intern și extern). Într-o **schemă a circulației documentelor** a fost reprezentat grafic ansamblul sistemului informațional pentru acest compartiment.

Pentru fundamentarea funcționării sistemului decizional au fost stabilite, la nivel de calitate, principalele **decizii** ce se impun în domeniul controlului calității produselor în procesul de conducere a întreprinderii.

Funcționarea corectă a sistemului decizional în activitatea de C.T.C.-laborator a fost asigurată prin realizarea **legăturilor informaționale între document, decident și executant**, precizîndu-se limitele de competență (propunere, avizare, aprobare) și controlul deciziilor luate.

Astfel de proiecte de organizare a activității de control tehnic de calitate interfazic și a sistemului informațional-decizional pentru compartimentele C.T.C.-laborator au fost elaborate pentru noi unități industriale din diferite sectoare ale industriei ușoare, cum sînt: tăbăcăria întreprinderii „13 Decembrie” Sibiu; întreprinderea de confecții Tulcea; Filatura de bumbac Drăgănești-Prahova; Tesătoria de mătase Tg. Mureș; întreprinderea de sticlărie de menaj Fălticeni ș.a.

Experiența dobîndită de I.P.I.U. relevă că specialiștii din institutele de proiectări din industrie, pe lângă conceperea de tehnologii care să asigure realizarea de produse corespunzătoare calitativ, pot și trebuie să pună la punct o organizare rațională a activității de control tehnic al calității, capabilă să suplinească experiența de care colectivele noilor obiective industriale sînt lipsite în perioada de început.

Grigore SOCEANU
Stere POPESCU
Traian VLAD

DEZVOLTAREA PLANIFICATĂ A ECONOMIEI NAȚIONALE

ÎN ECONOMIA noastră socialistă, întreaga dezvoltare economico-socială, distribuția resurselor materiale și de muncă potrivit nevoilor societății se realizează în mod conștient, dirijat la scara întregii economii, pe bază de plan, de către stat. Scopul acestei acțiuni îl constituie satisfacerea la un nivel cât mai înalt nevoilor materiale și spirituale ale tuturor membrilor societății. Dirijarea conștientă, pe bază de plan, a dezvoltării evită risipa de muncă socială, determinată de glarea spontană, aposteriori, a proceselor economice. Ea este o cerință care răspunde unor exigențe deosebite ale prezentului, generate pe de o parte de complexitatea dezvoltării economico-sociale și acțiunea revoluției tehnico-științifice, factori care amplifică nevoia socială și dificultățile de echilibrare a dezvoltării, și, pe de altă parte, de acțiunea tot mai imperativă a necesității de a realiza raporturi raționale, judicioase, în armonie cu omul și natura.

Dezvoltarea planificată, rațională și eficientă a economiei naționale este cerută obiectiv în socialism de acțiunea legii dezvoltării planice proporționale, de întregul sistem de legi care acționează în societatea socialistă. Dezvoltarea planică impune — așa cum sublinia Marx — realizarea unei permanente proporționalități în economie, proporționalitate concepută și menținută în mod conștient de către societate. Pe de altă parte, necesitatea dezvoltării planificate a economiei decurge din primul rînd din existența proprietății obștești asupra mijloacelor de producție, din existența relațiilor de producție socialiste, care permit armonizarea intereselor membrilor societății, ale unităților în care aceștia își desfășoară activitatea, concentrîndu-le într-un tel unic. În economia noastră socialistă întreprinderile, orice unități din economie, ramurile și sectoarele acesteia, reprezintă verigi ale aceluiași organism economic — economia națională a cărei activitate este subordonată, înainte de toate, intereselor generale ale societății. Aceste verigi sînt receptive la cerințele și impulsurile forțelor unității, ale economiei în general, după cum, fiind în legătură de producție, cooperare, aprovizionare, desfacere cu alte unități, acestea, la rîndul lor, contribuie la buna desfășurare a activității lor.

● Planificarea dezvoltării economiei naționale este finită astfel ca instrumentul principal prin care se desfășoară reglarea reproducerii sociale, organizarea și conducerea unitară a întregii activități social-economice pe bază de plan în scopul ridicării bunăstării poporului. Ea constă dintr-un sistem de activități foarte diversificate care dirijează economia în anumite direcții, stabilind obiectivele și termenii în care acestea trebuie atinse, sar-

cinile concrete ce revin diferiților factori economici și sociali pentru îndeplinirea obiectivelor precizate, menite să stabilească acțiuni pentru urmărirea cât mai bună a îndeplinirii prevederilor. Se are totodată în vedere adoptarea planului potrivit schimbărilor survenite în practica vieții economico-sociale. Ca urmare funcțiile principale ale planificării sînt : a) determinarea reală a nevoii sociale și a evoluției acesteia ; b) evaluarea resurselor și analiza lor în dinamică ; c) asigurarea, pe baza acestor elemente, a echilibrului creșterii și dezvoltării economiei ; d) determinarea celei mai bune variante de dezvoltare economico-socială ; e) controlul și stimularea activității de îndeplinire a planului ; f) elaborarea de programe suplimentare în scopul optimizării proporțiilor pe baza valorificării rezervelor din economie, evidențiate permanent în condițiile creșterii și dezvoltării.

Activitatea de planificare se materializează în elaborarea planului național unic de dezvoltare economică a țării, document complex, ce concentrează efortul de gîndire și acțiune al oamenilor muncii din întreaga economie. Cu ajutorul acestui plan se concretizează obiectivele și prioritățile fiecărei etape, corelațiile și ritmurile de dezvoltare, resursele și modul lor de alocare, eficiența utilizării lor. Planul național unic de dezvoltare economico-socială a țării reprezintă expresia voinței suverane și supreme a națiunii noastre socialiste. Odată elaborat și definitivat, acest plan se aprobă de către Marea Adunare Națională. El capătă astfel consacrarea autorității de stat, devenind lege, a cărei îndeplinire este obligatorie pentru toate unitățile și verigile economiei naționale, pentru toți oamenii muncii.

● Planificarea nu trebuie considerată ca o activitate de sine-stătătoare. Ea constituie o parte integrantă, organică, a procesului complex de conducere de către partid a economiei, funcția economico-organizatorică a statului socialist aflîndu-și o expresie concludentă în conducerea pe bază de plan a dezvoltării economico-sociale a țării. În acest cadru planificarea este concepută să fie realizată de jos în sus, în condițiile acțiunii principiului centralismului democratic, prin imbinarea conducerii centralizate, ca depozitară a intereselor majore, generale, ale întregii națiuni, cu inițiativa și puterea largă de creativitate a maselor de oameni ai muncii.

Activitatea de planificare urmează o anumită metodologie, care dezvoltă logica internă a planificării, principiile și metodele de bază ale alcătuirii planului, continuitatea și succesiunea lucrărilor în elaborarea indicatorilor de plan. Acești indicatori sînt selectați avînd

du-se în vedere conținutul lor, exprimarea acestuia în sensul realizării exigențelor și cerințelor din fiecare etapă a creșterii și dezvoltării economice. Pornind de la imperativele reglării sociale conștiente a procesului de reproducție, în conformitate cu cerințele și exigențele legilor obiective, activitatea de planificare presupune elaborarea a numeroase studii și sinteze, depistarea tendințelor dezvoltării viitoare, realizarea a numeroase calcule tehnico-economice, a unor modele matematice, a numeroase balanțe, prognoze, programe, metode de optimizare. Procesul de elaborare a planului se înscrie astfel ca o activitate deosebit de complexă, pretinzînd eforturi susținute de cunoaștere cît mai exactă a rezervelor din economie, a cerințelor și posibilităților de creștere și dezvoltare, atît la nivelul întreprinderilor și centralelor, al altor unități din economie cît și la nivelul organelor de sinteză economică.

● În țara noastră, înainte de a se trece la planificarea de perspectivă s-au întocmit și realizat **două planuri anuale**, pe anii 1949 și 1950. Ele au avut ca obiective refacerea și apoi dezvoltarea economiei naționale precum și dobîndirea experienței necesare trecerii la planificarea de perspectivă. Primul și cel de al doilea plan cincinal, 1951—1955 și respectiv 1956—1960 au urmărit crearea bazei tehnico-materiale a socialismului și extinderea relațiilor de producție în întreaga economie națională. Planul cincinal 1961—1965 a avut ca obiective continuarea procesului de formare a bazei tehnico-materiale a socialismului prin industrializarea țării și încheierea procesului de cooperativizare a agriculturii.

Planul cincinal 1966—1970 elaborat pe baza Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. a marcat o perioadă nouă, de consolidare a societății socialiste, a bazei sale tehnico-materiale, imprimîndu-se orientări noi, calitative întregii dezvoltări a economiei, ceea ce a permis trecerea apoi la o nouă etapă de dezvoltare

a țării. Încă din perioada acestui cincinal s-a aplicat un larg complex de măsuri pentru perfecționarea planificării, organizării și conducerii economiei.

În **etapa făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate**, începută odată cu cincinalul 1971—1975, obiectivele și sarcinile planificării poartă într-o măsură sporită valențe de dezvoltare și perfecționare. Planificarea — modernă — îmbracă acum mai pregnant „funcții viitor”, devenind în tot mai măsură o planificare calitativă. Fundamentarea sarcinilor de plan se concentrează tot mai mult la nivelul întreprinderilor și centrelor, al județelor și celorlalte unități administrative teritoriale, sporesc atribuțiile organelor locale în activitatea de planificare, opțiuni legate organic de antrenarea intensă a oamenilor muncii în activitatea de planificare, de elaborarea unor planuri cît mai concrete, mai fundamentate și detaliate, care să ofere soluții complexe probleme care se confruntă economia noastră în procesul dezvoltării ei moderne și accelerată.

Programul suplimentar de dezvoltare economică socială a României în cincinalul 1976—1980, aprobat de Plenara C.C. al P.C.R. din 26—27 noiembrie a.c., materializează practica adaptării planului la realitățile concrete. Acest program a fost elaborat pe baza rezultatelor bune obținute în primii doi ani ai cincinalului acțiunii desfășurate la inițiativa secretarului general partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, pentru sporirea eficienței economice, creșterea productivității muncii și reducerea cheltuielilor materiale de producție. S-au creat astfel posibilități de a completa actualul cincinal cu noi obiective și mijloace, asigurînd o dezvoltare mai rapidă a economiei. Aceste măsuri exprimă o abordare nouă, revoluționară a problemelor dezvoltării economico-sociale, punîndu-se un accent mai mare, înclusiv în activitatea de planificare, pe calitate, pe sporirea eficienței.

prof univ. dr. Gheorghe TOMESCU

Dinamismul economiei românești

(Urmare din pag. 14)

economiei românești o deosebită însemnătate prezintă sublinierea făcută de secretarul general al partidului tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, la Plenara C.C. al P.C.R. din 26—27 octombrie c.r., conform căreia „**introducerea în fabricație a unor produse noi trebuie să se facă numai dacă acestea sînt superioare, atît din punct de vedere calitativ și tehnic, ca și din punct de vedere al eficienței economice, al cheltuielilor materiale și de producție, celor vechi**”. De la început cercetarea și tehnologiile noi — care se aplică în proporție de peste două cincimi în industriile chimică și constructoare de mașini — trebuie acceptate numai cu condiția de a da produse superioare, din toate punctele de vedere celor existente.

În politica noastră economică dezvoltarea prioritară a ramurilor de înaltă tehnicitate se intersectează cu creșterea mai rapidă a „industriilor industrializante”, creatoare de mijloace propulsante pentru celelalte domenii de activitate umană. În acest context, o atenție deosebită acordă partidul nostru asigurării unei puternice baze tehnico-materiale agriculturii, pentru practicarea unei agriculturi intensive, de înalt randament. O comparație pe plan internațional arată că dinamica înzestrării tehnice a agriculturii românești și, pe această

bază, a producției globale, a fost dintre cele mai rapide (tabelul nr. 4).

Mergînd în direcția traducerii în fapt a prevederilor Programului partidului de a realiza o agricultură modernă, care să folosească cele mai noi cuceriri ale științei, numai în cincinalul în curs industria îi va furniza încă 70 000 de tractoare de diferite tipuri, zeci de mii de alte mașini agricole, de 2,5 ori mai multe îngrășăminte chimice decît în cincinalul trecut, și mari cantități de antidăunătoare și biostimulatori. Programul de mecanizare în zootehnie conține asimilarea și introducerea în fabricație a 40 de noi tipuri de utilaje. În 1975 se va ajunge la peste 200 tipodimensiuni de mașini instalatii agricole, înfăptuindu-se mecanizarea lucrărilor în toate ramurile de producție agricolă. Intensificarea agriculturii alături de folosirea rațională a terenurilor de îmbunătățirea organizării producției și a muncii trebuie să determine o sporire substanțială a producției agricole care, în domeniul cerealiere trebuie să se concretizeze în 1 000—1 200 kg, pe locuitor. **Stabilirea unui raport optim între industrie și agricultură**, ramuri pe bază ale producției materiale, este o condiție fundamentală a mersului nostru înainte, a acoperirii necesităților interne și a creării unor disponibilități pentru export.

În ultimă instanță flexibilitatea economiei naționale, funcționarea articulațiilor sale, proporționalitatea evoluției a ramurilor și subramurilor, este o expresie în același timp, o condiție a dinamismului economic.

CREȘTEREA ECONOMICĂ: UN PROCES NECESAR, CU INTERPRETĂRI DIFERITE (1)

Ipostaze ale teoriilor și conceptelor de creștere economică
în lumea contemporană

INTR-O LUCRARE de sinteză cu privire la starea actuală a științelor despre societate, întocmită sub egida UNESCO, autorii precizau că „dacă ni s-ar fi cerut să desprindem un singur ansamblu de probleme în fața cărora se găsește știința economică actuală (am adăuga și alte științe — n.n.), am rămânând fără nici o îndoială: factorii și condițiile creșterii economice“¹⁾. Spre deosebire de trecut, când creșterea economică era privită unilateral, actualmente ea este încadrată cu deplina și primordială drepturi în procesul dinamicii societăților. Aceiași autori precizează, în acest sens, că „dintr-un proces observat ex-post, creșterea economică se transformă treptat în — un factor din ce în ce mai important al realizării obiectivelor politicilor naționale, generând astfel necesitatea de a proceda la o determinare ex-ante a factorilor de creștere și la formularea prin anticipare a unei strategii a dezvoltării“²⁾. Diversitatea de interese sociale, de clasă și naționale alimentează ample dezbateri atât în jurul realizării creșterii și dezvoltării economice, cât și al prefigurării acestora în întocmirea strategiilor.

Dacă prin **creștere economică** înțelegem, în general, sporul anual pe locuitor al produsului global sau venitului național, iar prin **dezvoltare** — schimbările cantitative și calitative care au loc în viața economică, socială, politică, ideologică și culturală a unei țări, nu-i greu să ne dăm seama de ce creșterea și dezvoltarea devin tot mai mult termenii unui binom dialectic și de ce se impun printre procesele majore ale lumii actuale. Ele sînt generatoare de bază ale dinamismului cunoscut în epoca noastră în mai toate domeniile.

Mai mult decît atîta, aceste procese se cer imperios realizate și oricum, în voia hazardului, ci în **anumite moduri**, ținînd seama de cel puțin cîteva mari coordonate: raporturile dintre oameni în producție și în întreaga viață socială, raporturile între om și propria creație, raporturile dintre om și natură, ca și raporturile dintre țări și popoare. Numai astfel putem evita pseudodileme — ca cea după care ori se continuă creșterea economică și se acceptă prăbușirea civilizației, ori se oprește creșterea spre a salva omenirea de la catastrofă — și alte răspunsuri unilaterale la marea problemă a înnoirii creșterii și dezvoltării. În această problemă, menționa Bertrand de Jouvenel că, „ombătînd concepțiile catastrofice, nu trebuie să optăm pentru priza creșterii fiindcă cea tradițională este însoțită de mari pericole, ci „este mai firesc să se gîndim că putem alege direcția în care să mergem și... trebuie să fim conștienți de această opozibilitate de alegere ca de o responsabilitate“³⁾.

Alegerea responsabilă a căii creșterii, inclusiv a strategiei dezvoltării, implică luarea în considerare a unei **multitudini de factori** axați pe sistemele de relații amintite. Reținem atenția asupra acestei probleme întrucît, un timp, știința marxistă despre creștere economică și dezvoltare se ocupa aproape exclusiv de relațiile om-om, respectiv relațiile între clasele sociale. Aceasta fază este acum **depășită**. Puternica reacție ecologică din ultimele decenii a influențat nu numai asupra creșterii ca proces de dezvoltare a forțelor de producție, ci și ca proces care incumbă mai ales raporturile om-natură, relația om-instrumentul cu care acesta acționează asupra naturii ș.a.

Este drept, în cadrul unor concepții se acreditează ideea că omul și-a supus natura pînă la distrugerea ei cu mijloace proprii create și care-l subjugă pe om. Filozoful latino-american José Sanabria, de pildă, formula ideea după care „creată de om, tehnica scapă omului și i se impune... Mașina îl respinge pe om, îl destituie. Ea nu mai este unealta care-l ajută pe om, ci dimpotrivă: omul este condamnat la o situație de auxiliar al mașinii“⁴⁾. Și atunci omul să renunțe la mijloacele moderne de creștere și să revină la cele primitive? Răspunsul afirmativ ar fi **contrar legilor progresului și naturii umane. Necesitatea creșterii economice și a dezvoltării este resimțită de toată lumea**. Aceasta este o realitate pe deplin confirmată atât pentru

țările slab dezvoltate sau în curs de dezvoltare cît și pentru țările avansate economic. Însă înțelegerea acestor procese, ca și strategiile preconizate (de multe ori și aplicate) pentru realizarea lor, sînt extrem de variate, cum variate sînt și condițiile potențiale sau reale de înlăptuire.

Combaterea creșterii economice de către unii economiști a făcut mai degrabă să **sporească** argumentele în favoarea creșterii. Dar în științele despre societate, ca și aurea, un adevăr nu atrage automat după sine uniformitatea determinării și înțelegerii lui. Iată de ce vom urmări mai pe larg cîteva modalități de înțelegere și determinare a adevărului amintit.

Proces definitiv al dezvoltării țărilor socialiste

ÎN STRATEGIILE țărilor socialiste creșterea economică constituie **principalul mijloc de creare a suportului material necesar afirmării plene a virtuților noii orînduirii în toate domeniile**. În acest cadru, diversitatea condițiilor social-economice și politice concrete din fiecare țară, a particularităților istorice, diversitatea stadiilor de dezvoltare ale fiecărei țări a imprimat specificității însemnate strategiilor, proceselor de creștere economică din fiecare țară. Multe din țările socialiste, inclusiv România, au preluat de la vechile orînduiri un nivel economic, tehnico-material și de producție scăzut. În asemenea împrejurări, state cum sînt China, România, Iugoslavia, Bulgaria au avut și mai au nevoie de creștere economică accelerată pentru a-și crea o bază tehnico-materială modernă, pentru toate sectoarele de activitate, și pentru a spori cantitatea de bunuri și servicii destinate satisfacerii trebuințelor oamenilor.

Pornind de la condițiile concrete ale țării noastre, strategia dezvoltării României socialiste a avut și are în vedere **accelerarea industrializării**, ca pîrghie principală de dinamizare a creșterii economice, a dezvoltării economico-sociale. În mod firesc a trebuit și trebuie să se pună astfel accentul pe **industriile industrializante**, menite să asigure condiții pentru valorificarea superioară a potențialului material și uman. Pentru făurirea în prezent a societății socialiste multilateral dezvoltate, etapă superioară a socialismului, partidul nostru are în vedere „creșterea puternică a forțelor de producție, pe baza cuceririi revoluției tehnico-științifice, astfel încît să poată asigura sporirea continuă a producției de bunuri materiale în vederea satisfacerii largi a necesităților de consum ale întregului popor, dezvoltarea multilaterală a societății“⁵⁾.

La recentul Congres (al XI-lea) al Partidului Comunist Chinez s-a stabilit, ca o direcție fundamentală a dezvoltării economice, intensificarea dezvoltării forțelor de producție, proces care corespunde necesității îmbunătățirii treptate a nivelului de trai material și cultural al poporului și, în perspectivă, a eliminării treptate a deosebirilor dintre oraș și sat, dintre industrie și agricultură, dintre munca fizică și cea intelectuală, creării condițiilor materiale pentru trecerea la societatea comunistă.

1) Tendances principales de la recherche dans les sciences sociales et humaines, Ed. Mouton/UNESCO, Paris, La Haye, 1970, p. 391.

2) Idem, p. 392.

3) Bertrand de Jouvenel, Sur la croissance économique, în Analyse et Prevision, T. XIV 1972, p. 1143.

4) José Sanabria, Omul și tehnica, în Actele celui de-al XV-lea Congres Mondial de Filozofie ținut la Varna în 17—22 sept. 1973, vol. I p. 33.

5) Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Editura Politică, București, 1975, p. 65—66.

Procesul de industrializare accelerată a economiilor naționale cu decalaje față de statele avansate economic constituie un fapt apreciat uneori eronat de oamenii care nu înțeleg — sau nu vor să înțeleagă — esența și particularitățile construirii noii orînduirii în țări care au moștenit o slabă dezvoltare economică. Realitatea din aceste țări infirmă aserțiunile privind ineficiența economică și socială a industrializării. România de pildă, pe baza succeselor obținute în dezvoltarea accelerată a forțelor de producție cunoaște în ultimii ani o apropiere puternică a ritmului de creștere a producției mijloacelor de producție și bunurilor de consum. Toate acestea în condițiile în care baza de producție a bunurilor de consum și serviciilor s-a modernizat și s-a lărgit, permițând realizarea unei producții mult sporite și eficiente față de trecut și, deci, posibilități tot mai ample de satisfacere a trebuințelor variate ale oamenilor.

În unele din țările socialiste creșterea economică este, în ultima vreme, intim legată de perfecționarea relațiilor dintre oameni, dintre aceștia și natură, de perfecționarea tuturor laturilor societății socialiste din fiecare țară pentru a se crea cadrul cel mai adecvat soluționării problemelor. În U.R.S.S., bunăoară, ca și în alte țări socialiste, se desfășoară ample dezbateri pe tema socialismului maturizat, a pregătirii trecerii la comunism, dezbateri în care creșterii economice, și mai ales eficienței economice, efectelor lor sociale, li se acordă un loc deosebit. „Conjugarea factorilor cantitativi și calitativi în economia socialismului dezvoltat — se spunea la o dezbateră — este determinată în mare măsură de dimensiunile acumulării mijloacelor de producție și de folosirea lor intensivă... Pentru accelerarea progresului social în vederea satisfacerii nevoilor crescînde ale oamenilor, trebuie asigurat nu numai ritmul necesar de creștere a muncii sociale acumulate, materializate în mijloace de producție, ci și o calitate mai bună a structurii acestora, proporționalitate, echilibru și eficacitate în întreaga economie⁽⁶⁾”.

În cazul României problema este dezbătută în cadrul oferit de eforturile pentru făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate. În condițiile realizării unor progrese însemnate pe planul dezvoltării forțelor de producție se preconizează dezvoltarea proprietății socialiste printr-o rată ridicată a acumulărilor, perfecționarea repartizării venitului național, lărgirea cadrului democrației economice și sociale menită să asigure participarea tot mai largă a oamenilor muncii la procesele decizionale, etc.

Progresele înregistrate pe această linie sînt pozitiv apreciate de numeroși oameni de știință. Sînt însă ideologi care încearcă să denatureze adevărul și să prezinte procesul de perfecționare a relațiilor de producție din țările socialiste drept „crize ale socialismului”, tendințe de apropiere a mecanismelor economiilor socialiste de cele ale capitalismului, mai ales în legătură cu apropierea nivelurilor de dezvoltare industrială a acestora. Pe această bază unii doctrinari identifică uneori socialismul cu capitalismul, încercînd să vorbească despre un așa-zis „model general al bunăstării caracteristic pentru societatea industrială”.

Se confundă aici — voit sau nu — formele cu fondul problemelor. Relațiile de piață din unele țări socialiste, promovate cu deosebire în ultimii ani, se bazează pe proprietatea socialistă și nu sînt prin aceasta similare cu cele capitaliste. Orice ar crește rolul lor în economia socialistă, natura acesteia nu se poate schimba, ea nu devine capitalistă. Relațiile de piață nu schimbă natura proprietății în socialism, nu pot fi transpuse situații specifice capitalismului pe realitățile radical diferite ale socialismului. Existența unor relații de piață poate fi mai degrabă considerată ca semn al maturizării socialismului, care în acest proces, face ca noul, în concordanță cu realitatea, să învingă schematismul, artificialul, vechiul.

Creșterea economică în condițiile socialismului presupune și antrenează perfecționarea relațiilor de producție, a tuturor relațiilor dintre oamenii unei societăți în care exploatarea unor clase de către altele a fost lichidată, iar oamenii, în tripla lor calitate — de proprietari ai condițiilor activității, de producători și beneficiari ai rezultatelor activității depuse — construiesc rațional pentru realizarea planurilor stabilite în chip democratic, programe care configurează modelele oficiale de creștere economică. Posibilele (iar uneori realele) elemente de birocratism, centralism excesiv dar și liberalism, păgubitor, sînt combătute și înlăturate ca piedici în calea perfecționării

orînduirii socialiste. Strategiile dezvoltării în țările aflate în faza socialismului maturizat vizează perfecționarea tuturor mecanismelor noii orînduirii care evoluează pe baze specifice, pe prii spre comunism. Procesul de înaintare a socialismului și comunism se realizează, în chip concret, cu particularități sale, în fiecare țară.

Ca o concluzie a celor arătate pînă acum se poate sublinia că actualele strategii ale țărilor socialiste — formulate pe baza realităților concrete ale fiecărei țări și a cunoașterii acțiunii și a rolurilor obiective ale dezvoltării social-economice — infirmă aserțiunile despre convergența sistemelor social-economice dator unor preținse evoluții ale mecanismelor economiilor socialiste spre o similitudine cu cele ale capitalismului. Creșterea economică în socialism nu-i concepută ca mijloc de îmbogățire unora — cetățeni, popoare sau țări — pe seama altora, a exploatării prădălnice a resurselor naturale, ci ca suport material de perfecționare a tuturor laturilor mecanismelor social-economice și politice, ca mijloc de ridicare a nivelului de trai al tuturor membrilor societății în fiecare țară în parte. Concordanța între forma de proprietate asupra mijloacelor de producție, și lărgirea și genuri de organizare a activității oamenilor, dînd naștere la necesitatea obiectivă de realizare a dezvoltării (inclusiv a creșterii economice) pe bază de plan și planificarea socialistă, dînd posibilități și utilizarea capacităților de producție, inclusiv forței de muncă, asigură stabilitatea creșterii economice, întrucît aceasta ei corelare cu strategiile dezvoltării socialismului, și strategiile înaintării spre comunism.

Așa cum sublinia secretarul general al partidului nostru tovarășul Nicolae Ceaușescu, „În zilele noastre are loc o afirmare mare tot mai puternică a țărilor socialiste, care prin succesele pe care le obțin în dezvoltarea economiei, științei și culturii, soluționarea problemelor fundamentale ale maselor, prin politica lor de pace și colaborare, exercită un rol tot mai mare în viața omînilor contemporane, în cursul dezvoltării istorice mondiale”.

Nu moderarea dezvoltării, ci modificarea unor condiții sociale

ÎN ȚĂRILE CAPITALISTE DEZVOLTATE s-ar părea, prima vedere, că există suficiente temeiuri obiective ca, strategiile dezvoltării, creșterea economică să fie pusă în temeiul moderării și stăpînirii ei: accentuarea creșterii economice și stihia înfăptuirii ei atrag după sine agravarea problemelor realizării mărfurilor, subutilizarea capacităților de producție a forței de muncă, crize de tot felul. Sînt fapte care l-au determinat pe J.M. Keynes să pună stăpînire economică la baza „revoluției” sale în știința economică, să privească cu temeri efectele investițiilor productive asupra creșterii ofertei, punînd a cent pe rețetele „tămăduitoare” ale consumului neproductiv.

Pe de altă parte, implicațiile creșterii devastante asupra mediului înconjurător ca și „explozia” demografică, au declanșat în ultimul deceniu diverse teorii ale „creșterii zero”. În primul raport prezentat Clubului de la Roma s-au tras concluzii alarmante. „Dacă actualele tendințe de creștere a populației globale, ale industrializării, ale poluării, evoluția producției de produse chimice și tendințele de epuizare a resurselor continuă neschimbate, limitele creșterii pe această planetă vor fi atinse la un moment oarecare în următorul secol. Rezultatul cel mai probabil va fi un declin oarecum brusc și necontrolabil, alîm în prăbușirea populației, cît și a capacității industriale⁽⁸⁾”. Deși cu un rol important pentru sensibilizarea factorilor de decizie față de o anumită și nedorită deteriorare a relațiilor dintre om și natură, o seamă de ipoteze ale raportului au fost și continue să fie contestate. S-a impus și se impune, cu nuanțe noi, de sigur, punctul de vedere favorabil continuării creșterii economice. „Formula creșterii zero, scria astfel A. Sauvy, este lipsită de sens. Schimbări profunde vor fi necesare fără îndoială, dar să vorbești de o stare staționară în perioada progresului tehnologic este o contradicție ciudată⁽⁹⁾”. Și dacă acest lucru este valabil pentru țările dezvoltate ce se mai poate spune despre țările slab dezvoltate sau în curs de dezvoltare!

Pentru a pătrunde mai adînc în motivația teoriilor creșterii este necesară o scurtă paranteză istorică. Motivele care au determinat în timp opțiunile occidentale postbelice pentru creștere economică sînt numeroase. Într-un număr viitor ne vom ocupa de cîteva dintre ele, referitoare nu atît la creșterea economică privită ca proces necesar, obiectiv al dezvoltării forțelor de producție, ci care să permită înțelegerea locului acestui proces în strategiile oficiale ale menținerii capitalismului.

prof. univ. dr. Ivanciu NICOLAE VAIEANU

6) P. Ignatovski, Despre criteriile și etapele dezvoltării societății socialiste. În Voprosi ekonomiki nr. 8/1977

7) Nicolae Ceaușescu, Pe drumul luminaos al socialismului și comunismului, al progresului și păcii, Știința 30 octombrie 1977, articol apărut în ziarul Pravda din 29 octombrie 1977.

8) The Limits to Growth, Universe Books, New York, 1972 p. 21

9) Alfred Sauvy, Croissance zero? Galman Levy, 1973, p. 316

PERFECTIONAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ÎN CONDIȚIILE DEZVOLTĂRII ACCELERATE A ECONOMIEI

MASURILE stabilite de Plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1977 cu privire la organizarea și funcționarea învățămîntului liceal, a învățămîntului profesional, precum și la perfecționarea nomenclatorului de specializări în învățămîntul superior, înscrise în actele normative emise de Consiliul de Stat, reprezintă finalizarea procesului de perfecționare a structurii învățămîntului din țara noastră și continuarea măsurilor de îmbunătățire a conținutului, exprimat prin politica de strînsă a școlilor de toate gradele cu producția și cercetarea științifică, cu realitatea vieții economice și sociale din prezent și în perspectivă.

„Prin măsurile adoptate — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — încheiem de fapt activitatea de dezvoltare pe o bază nouă, în concordanță cu prevederile programului partidului, a întregului învățămînt. Acum eșecul va consta în efortul de îmbunătățire a conținutului învățămîntului, de ridicare a nivelului științific și de legare tot mai strînsă de producție și viață“.

Pentru îndeplinirea sarcinilor înscrise în planul de dezvoltare a economiei în perioada 1976—1980 și în prognoza macroeconomică preliminară — pînă în anul 1990 — s-a elaborat un program de perspectivă, care în conformitate cu sarcinile stabilite de conducerea partidului — are în vedere: pregătirea și perfecționarea forței de muncă în strînsă legătură cu cerințele revoluției tehnico-științifice contemporane, cu ritmul creșterii economice și cu mutațiile previzibile ce vor avea loc în structura și proporțiile dintre ramurile economiei; utilizarea cît mai eficientă a resurselor de muncă; creșterea aportului școlii la ridicarea nivelului cultural al întregului popor; pregătirea și creșterea, pe toate treptele de învățămînt, pentru muncă și viață, în vederea integrării lui rapide în producție și în alte activități sociale; o mai bună orientare profesională a tineretului în funcție de nevoile de cadre calificate ale economiei și de aptitudinile fiecăruia; introducerea pe scară tot mai largă în practică a instruirii permanente a tuturor oamenilor muncii; asigurarea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a învățămîntului de toate gradele, corelată cu o mai bună amplasare în teritoriu a rețelei instituțiilor de învățămînt.

Pînă în anul 1980, de pildă, învățămîntul trebuie să asigure pregătirea a 1,3—2 milioane de cadre din care 0,5—1,7 milioane de muncitori calificați și cea 0,3 milioane tehnicieni, maeștri, ingineri și alte cadre de specialitate.

Ridicarea pe o treaptă superioară a întregii activități de pregătire și formare a oamenilor noi

SARCINILE și răspunerile privind pregătirea și perfecționarea forței de muncă sînt de-a dreptul uriașe și sînt sub raport cantitativ cît și calitativ. În realizarea acestui program este necesară o mai bună conjugare a

eforturilor școlii cu ale celorlalți factori — în primul rînd ministerele economice și consiliile populare — pentru fundamentarea unor planuri de învățămînt și programe adecvate pregătirii de specialitate a cadrelor, în dezvoltarea adecvată a bazei tehnico-materiale (construcții școlare, laboratoare și cabinete dotate corespunzător, locuri pentru instruirea practică a elevilor și studenților ș.a.).

O problemă care necesită preocupări deosebite este cunoașterea mai profundată a resurselor de muncă de care dispune fiecare județ, și în consecință, stabilirea de măsuri pentru îmbunătățirea muncii de planificare în domeniul pregătirii forței de muncă. Atît din analizele efectuate în anii precedenți, cît și în munca de elaborare a unor lucrări de ansamblu, cu prilejul re-așezării rețelei învățămîntului liceal, s-a desprins faptul că există încă lipsuri în acest domeniu care se referă, în cele mai multe cazuri, la cunoașterea insuficientă a situației cadrelor existente precum și a celor care vor fi necesare în concordanță cu dezvoltarea planificată a fiecărei ramuri în parte și a unităților din fiecare județ. Nu în toate cazurile sînt stabilite, de asemenea, în mod real, necesarul de cadre pe meserii, specialități sau funcții și formele de pregătire ale acestora, ceea ce face ca, în unele domenii, să intervină dificultăți în utilizarea absolvenților, iar în altele, cum sînt spre exemplu metalurgia și construcțiile să se mențină încă lipsa de cadre.

În ansamblul măsurilor pentru utilizarea rațională a forței de muncă, un rol important îl au cadrele de conducere din centralele industriale, întreprinderi și instituții, care au răspunderi directe pentru crearea condițiilor menite să permită fiecărui specialist, muncitor, tehnician, inginer, să-și pună în valoare întreaga capacitate profesională.

Redistribuirea a circa 2 milioane de persoane din agricultură și din rîndul populației casnice, în activități industriale, de construcții și de prestări de servicii, care va trebui realizată pînă în 1990, ridică probleme deosebite în ceea ce privește pregătirea lor profesională, avînd în vedere că acestea au o vîrstă mai înaintată — între 35 și 40 de ani — și o bază de instruire mai redusă față de generațiile aflate în școală. Această sarcină, care va fi preluată de învățămîntul profesional seral și cursurile de calificare, se bucură de o atenție deosebită din partea tuturor factorilor interesați.

Corespunzător modernizării economiei, un număr tot mai mare de locuri de muncă direct productive vor solicita cadre cu pregătire superioară. Ca urmare, în program se prevede ca, în următorii 15, ani numărul de studenți, îndeosebi la învățămîntul superior tehnic, să se dubleze. În acest context, se pun, desigur, și unele probleme privind metodologia de planificare a necesarului de cadre cu pregătire superioară în perspectivă, precum și modificarea actualului grupări a personalului din economie, care se dovedește, pe zi ce trece, că nu

prof. univ. dr. ing. C. PESTIȘANU

(Continuare în pag. 26)

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

James Meade, în vîrstă de 70 de ani, este profesor emerit al Universității din Cambridge, Anglia. Profesia de economist a practicat-o atît în învățămînt și în instituții de cercetări, cit și în aparatul economic administrativ, ocupînd diferite poziții în îndelungata sa carieră: lector la Colegiul Hertford, Oxford, (1930-1973), mem-

bru al secretariatului economic la Liga Națiunilor de la Geneva (1938-1940); în timpul și după cel de-al doilea război mondial a ocupat funcția de șef al secretariatului economic al guvernului britanic (1940-1945); după această dată el a îndeplinit funcția de profesor de comerț și comerț internațional la „London School of Economics” (1947-1957), profesor de economie politică la Universitatea din Cambridge Anglia (1957-1969), precum și funcția de cercetător principal la Christ's College Cambridge, profesor invitat la o universitate din Australia, precum și diferite alte funcții de conducere în asociații ale economiștilor.

Activitatea sa profesională, variată și îndelungată, cultura sa economică și calitățile sale de cercetător i-au dat posibilitatea de a aborda în cercetările pe care le-a întreprins o paletă largă de domenii și subiecte, cu o tratare profundă și ori-

Premiul Nobel în științele economice 1977: Bertil Ohlin, James Meade (II)

ginală a problematicii. În afară de articole publicate în diferite reviste, el a scris numeroase cărți, printre care se remarcă „Analiza și politica economică”, „Baza economică a unei păci durabile”, „Principiile economiei politice” (primul volum „Economia statică” și al doilea volum „Economia în creștere”), „Studii de caz în Uniunea economică europeană”, „Teoria politicii economice internaționale” (lucrare în două volume, primul „Balanța de plăți”, apărut în 1951, iar cel de-al doilea, „Comerț și bunăstare”, apărut în 1955).¹⁾ Dintre toate lucrările sale, cea mai reprezentativă din punctul de vedere al contribuției aduse la dezvoltarea științelor economice, așa cum s-a menționat în motivarea la decernarea premiului Nobel, o constituie aceasta din urmă.

Primul volum — „Balanța de plăți” — se ocupă cu analiza a trei probleme de bază: a) menținerea echilibrului în balanța de plăți financiare dintre națiuni; b) compatibilitatea echilibrului balanței de plăți cu menținerea în același timp a folosirii depline a forței de muncă în inte-

riorul fiecărei economii care participă comerțul internațional; c) circumstanțele în care balanțele interne și externe ar putea fi menținute în echilibru fără a curge la controale directe asupra comerțului extern, asupra plăților și asupra cârii factorilor de producție (a capitalului).

Ca metodă de investigație și de expunere autorul folosește tehnici simplificate de analiză aplicate la procesele dinamice care trec de la o poziție de echilibru alta. În acest volum se relevă următoarea metodă concretă de analiză: în primul rînd, se consideră un număr de țări în echilibru parțial sau temporar atît pe plan intern cit și pe plan extern; se introduce un factor care tulbură starea de echilibru după ce efectele directe și indirecte factorului au fost obținute pe deplin; epuizate se ajunge la o nouă stare de echilibru; în acest caz trebuie să se ocupe noua poziție de echilibru cu cea veche. Această metodă aplicată de Meade este denumită statică comparativă în literatura economică.

În volumul al doilea al teoriei politicii economice internaționale intitulat „Comerț și bunăstare”, autorul trece la analiza comerțului exterior sub aspectul contribuției la realizarea bunăstării. Spre deosebire de primul volum, aici autorul alina ipoteză de lucru argumentele contrare în favoarea bunăstării. Presupunem folosirea deplină a resurselor și realizarea echilibrului în balanța de plăți internaționale, autorul pune problema dacă înstaurarea economică poate fi mărită sau nu prin controale directe asupra mișcărilor internaționale ale mărfurilor și ale

FIȘE

Informare — cercetare — dezvoltare

● „Știința alimentează transferul informațiilor, dar, pe de altă parte, transferul informațiilor este condiția sine qua non a dezvoltării științei. Între cele două zone: știință și informare, aplicarea unui tratament diferențiat are consecințe negative și impune false dicotomii pe un teren pe care nu e loc decît pentru abordări unitare”.

Pornind de la această considerație de principiu Alexu Manea și Ion Stoica, autorii lucrării Informare — cercetare — dezvoltare, recent apărută în Editura științifică și enciclopedică (București, 1977, 270 p.), abordează — în lumina exigențelor cincinalului revoluției tehnico-științifice — ampla problematică a rolului în formării documentare în elaborarea strategiei cercetării — dezvoltării, în creșterea eficienței activităților din acest domeniu. Sînt trecute în revistă formele de organizare a informării documentare în institutele de cerce-

tare științifică, tehnicile de stocare și de regăsire a informațiilor (inclusiv prin folosirea tehnicii electronice de calcul), rolul și cerințele pe care trebuie să le îndeplinească personalul specializat etc. Analiza situației existente este însoțită de formularea unor propuneri pentru îmbunătățirea ei în continuare.

JÓZSEF BOGNÁR

THE FIGHT FOR A NEW SYSTEM
OF INTERNATIONAL RELATIONS(The Third Subject of the World Conference on Development,
held in Budapest, in October 1976)BUDAPEST
1977

● Interconexiunile dintre condițiile interne și cele externe ale

creșterii — scrie dr. József Bognár, membru al Academiei Ungare de Științe, în studiul The Fight for a new System of International Relations (Lupta pentru un nou sistem de relații internaționale), Budapesta 1977 — cer să se realizeze un tip de dezvoltare care să asigure modificarea acestor două grupe de condiții în așa fel încît să devină coerente, interrelaționate. Pentru a accelera dezvoltarea internă, spune J. B., sînt necesare: a) schimbări structurale, sociale, începînd cu naționalizarea unor activități economice majore, controlul de stat, pînă la crearea unui puternic sistem educațional și sanitar; b) transformări economice gradate cu admiterea coexistenței unor activități nonstatale, particulare sau cooperatiste, capabile să contribuie la satisfacerea cerințelor sociale; c) industrializarea pe baza unui plan bine echilibrat pe termen lung; d) sprijinirea agriculturii în vederea asigurării echilibrului și independenței economice a țării; e) înțelegerea faptului că orice model de creștere în țările în curs de dezvoltare este extrem de sensibil la comerțul exterior.

Pledoarie pentru
calculul economic

● Revista PROBLEMES ÉCONOMIQUES nr. 1539 din 21 noiembrie 1977 reproduce articolul lui Jacques Fixari Le calcul économique de l'utilisation de modèles irrationnels (Calculul economic sau de pre-utilizarea modelelor nereasonabile), în care se pledează pentru extinderea aplicării metodei matematice în economie. Criticînd modelele și implicările lor, se bazează pe o viziune foarte parțială a utilității formalizării matematice. Progresul nașterii funcționării economice naționale este condiționat de construirea de modele. Deși calculul economic formulează recomandări pe care fiecare țară poate face și spontan, determinate datorită exprimării lor rigurozitate, îmbunătățirea condițiilor lor. Se pot astfel denunța pseudo-evidențele pe care cifrele

lor de producție. Este oare de dorit movarea intervenției directe pe piețele internaționale în scopul folosirii mai eficiente a resurselor lumii sau în scopul de îmbunătăți distribuția veniturilor?

În primul volum, așa cum s-a menționat, analiza era făcută în condițiile reagerii în mod simultan a două obiective de bază: folosirea deplină a resurselor în fiecare țară; echilibrul în balanța de plăți între țări.

În ipoteza că aceste două obiective sînt realizabile cu succes, volumul al doilea al cărții este dedicat examinării altei clase de argumente atît pentru cît și împotriva metodelor variate de control ale statului asupra comerțului internațional și asupra migrației internaționale a forței de muncă și a capitalului, subliniind avantajele și dezavantajele existenței și lipsei controlorelor. Cu alte cuvinte, întregul volum doborînd lucrare caută să răspundă la întrebarea fundamentală dacă este compatibilă creșterea standardului de viață a populației, fie cu anumite forme de intervenție a statului, fie cu asigurarea liberului schimb, a comerțului internațional și a mișcării internaționale a factorilor de producție. După ce pune problema bunăstării în contextul relațiilor economice internaționale, James Meade argumentează în favoarea intervenției în relațiile de comerț internațional, precum și în favoarea intervenției în migrația internațională a forței de muncă și a investițiilor. Analiza este îndreptată spre evitarea efectului politicilor asupra dispoziției veniturilor între țări, ca și a efectului acestor politici asupra mării totale a venitului real disponibil pentru dispoziție. Analiza acoperă probleme întilnite în formarea uniunilor vamale și a al-

tor sisteme preferențiale de comerț exterior.

În cele două volume analiza se desfășoară folosind ipoteze izvorite din practica comerțului internațional, iar pentru argumentație se folosesc, alături de expunerile verbale calitative, și cele matematice cantitative fără nici un abuz din acest punct de vedere.

*

De la publicarea lucrării lui Bertil Ohlin a trecut aproape jumătate de secol, iar de la apariția celor două volume ale lui James Meade a trecut un sfert de secol. În acest interval de timp teoria economică, în general, precum și cea din domeniul comerțului internațional au făcut însemnate progrese. De asemenea, realitățile economice și sociale au evoluat în mod rapid, suferind, în consecință, numeroase modificări: s-a format și dezvoltat piața economică mondială socialistă; au apărut organizații economice internaționale regionale cum sînt C.A.E.R., Piața Comună ș.a.; s-a intensificat mișcarea capitalurilor internaționale; au apărut societățile economice mixte, precum și companiile multinaționale și transnaționale; țările în curs de dezvoltare au început să joace un rol tot mai activ și mai influent în viața economică și politică mondială.

Firește, unele din tezele sau teoremele cuprinse în lucrările celor doi laureați ai Premiului Nobel au fost infirmate ca urmare a testărilor și analizelor concrete făcute ulterior de diferiți economiști, fie din cauza modificării realităților economice și sociale, fie chiar din cauza descoperirii unor insuficiențe în ipotezele și raționamentele folosite de cei doi economiști.

În dezvoltarea și perfecționarea relațiilor economice internaționale în raport cu cerințele dezvoltării economice a tuturor țărilor, ale lichidării subdezvoltării și inechităților în schimburile economice mondiale se pun noi probleme, în special cele legate de înfăptuirea noii ordini economice internaționale la care România, președintele Nicolae Ceaușescu au adus o mare contribuție. În noile condiții, tezele și argumentările cuprinse în lucrările celor doi laureați nu mai pot răspunde noilor exigențe, mai ales dacă ținem seama că și unul și altul abordează și analizează problemele de pe poziția intereselor economice ale țărilor cu economie dezvoltată și prin prisma economiei politice neoclasice occidentale și keynesiste.

Lucrările respective au constituit într-adevăr căi noi, importante de abordare modernă a teoriei relațiilor economice internaționale. Astăzi ele rămîn însă insuficiente pentru explicarea fenomenelor economice contemporane ca și pentru formularea pe baza acestora a unor programe de acțiuni economice în interesele clasei muncitoare din țările capitaliste și pentru armonizarea intereselor economice dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare.

dr. Aurel IANCU

¹⁾ În ordinea din text: Economic Analysis and Policy (1936); The Economic Basis of a Durable Peace (1940); The Stationary Economy (1965); The Growing Economy (1968); The Theory of International Economic Policy (vol. I 1951; vol. II 1955).

le sugerează adeseori. Creșterea rolului economic al statului în perioada postbelică, spune F., a demonstrat utilitatea rolului economic în căutarea unor răspunsuri pentru: stabilitatea de prețuri, determinarea priorităților de alegere a investițiilor publice sau de sprijinire a estimei particulare, optimizarea impozitelor.

condamnare a capitalismului

Sub titlul Nouveaux voyages dans les campagnes françaises, o călătorie prin cîmpurile franceze), Editions du Seuil, 1977, 100 p., René Dumont și François de Ravignan, ambii ingineri agronomi, fac o cercetare amplă a situației agriculturii franceze, potențialităților și dificultăților sale. Ei sînt de părere că terenurile bogate pot și trebuie să se înflorească fără contrapartidă o parte din produsele lor alimentare în țările sărace. Referin-

du-se în concluzii la predicțiile privitoare la epuizarea resurselor, R.D. și F.R. scriu într-un paragraf intitulat „Refuser l'organisation économique mondiale du capitalisme” (Să respingem organizarea economică mondială a capitalismului) – că ei reproșează autorilor rapoartelor către Clubul de la Roma că „nu au îndrăznit să ducă pînă la capăt concluziile lor, care ar fi trebuit să-i determine să condamne regimul economico-politic dominant și responsabil, capitalismul: acesta produce inegalități crescînde și o risipă generalizată... Mai trebuie ca agricultorii francezi să devină conștienți de faptul că „prosperitatea” lor relativă actuală, care dealtfel, după cum am arătat, este atît de variabilă și de nesigură, rezultă în mare măsură dintr-o prelevare excesivă asupra unor resurse mondiale limitate: minerale (neregenerabile) și agricole; deci din jefuirea lumii a treia, pe care aceasta nu o va mai accepta mult timp”.

„Nouă” gîndire economică nu este chiar nouă

● Profesorul Emil-Maria Clasen, de la Universitatea din Paris, prezintă și recomandă, sub titlul Un remède à la crise: la réduction des impôts (Un remediu împotriva crizei: reducerea impozitelor) „nouă gîndire în domeniul «macroeconomic» sau conjunctural”. Această „nouă” gîndire ar fi apărut acum doi sau trei ani atît în America de Nord, cit și în Europa, ca urmare a eșecurilor terapeuțicilor keynesiene sau monetariste în încercarea de a combate criza economică. Orientarea în cauză, care „nu este cu totul nouă” și nici „nu poate fi atribuită unui grup anumit de economiști”, împrumută anumite elemente de la fiecare din cele trei școli burgheze – clasică, keynesiană și monetaristă – combinîndu-le pentru a formula o politică de conjunctură. După E.M.C., recomandările acestei

FIȘE

„noi” școli economice ar fi: oprirea dezvoltării sectorului de stat și intensificarea concurenței; asigurarea echilibrului bugetar și a unei rate limitate, strict cuantificate, de creștere a masei monetare; susținerea cererii globale pentru a stimula activitatea economică. Doar ultima recomandare mai poartă pecetea keynesismului. Ea este însă modificată în sensul că stimularea economiei nu s-ar mai realiza prin sporirea cheltuielilor statale, ci prin reducerea impozitelor – ceea ce ar avea ca rezultat sporirea cererii globale atît din partea consumatorilor individuali, cit și din partea investitorilor. Realismul unei atari politici este desigur discutabil, ea neschimbînd decît forma de acțiune a statului și nemodificînd raporturile reale de producție.

Perfecționarea învățămîntului

(Urmare din pag. 23)

mai corespunde integral realității în continuă transformare.

Modificarea structurii și conținutului învățămîntului ca și evoluția contingentelor de copii de vîrstă școlară, impun, de asemenea reexaminarea planurilor existente de pregătire a personalului didactic pentru toate treptele de învățămînt, precum și rețeaua de licee pedagogice, facultăți pregătitoare de către didactice, încît să le adapteăm nevoilor concrete ale economiei naționale.

Creșterea eficienței învățămîntului de toate gradele — sarcină prioritară

ÎNFĂPTUIREA amplului program de dezvoltare economică și socială a României, de ridicare continuă a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, adoptat de Congresul al XI-lea al P.C.R. ca și a recentelor hotărîri adoptate de conducerea partidului pentru majorarea veniturilor nete ale tuturor categoriilor de oameni ai muncii față de prevederile inițiale, este condiționată de creșterea în ritm tot mai susținut a eficienței întregii activități — direcție prioritară de acțiune în toate domeniile de activitate.

Referindu-ne la eficiența activității în învățămînt, privim această problemă sub dublul său aspect: 1) de creștere a gradului de instruire și educare a viitoarelor cadre care vor intra în producție, și, implicit, a contribuției directe și cît mai rapide a acestora la creșterea gradului de eficiență a întregii activități economice și sociale și de instruire, educare și 2) formarea acestor specialiști cu cheltuieli cît mai reduse și mai rațional folosite.

● **Rezolvarea primului aspect** al problemei impune măsuri care se referă la: planuri de învățămînt și programe de studiu care să țină seama nu numai de cele mai noi realizări în domeniul științei, tehnicii și culturii, ci și de cele mai noi tendințe care se manifestă pe plan mondial, asigurarea unui corp profesoral de înaltă ținută științifică, tehnică, culturală și etică; asigurarea unei baze materiale moderne; perfecționarea metodelor și formelor de transmitere a cunoștințelor, urmărindu-se dezvoltarea gîndirii independente a elevilor și studenților, capacitatea lor de investigare.

● **Al doilea aspect** al problemei este subordonat primului obiectiv și se referă la: folosirea economică și cu maximum de eficiență a întregii game de mijloace necesare — baza materială, personalul, alte mijloace tehnice și materiale puse la dispoziția învățămîntului.

După cum se știe, pentru dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului de toate gradele s-au alocat, an de an, fonduri tot mai importante. Dacă în 1960, cheltuielile totale de la buget pentru învățămînt reprezentau 3 945,0 milioane lei, în 1970 acestea au crescut la 9 235,0 milioane lei, iar pentru 1977 s-au prevăzut 15 803,0 milioane lei, ponderea lor în totalul cheltuielilor statului fiind în continuă creștere.

Rețeaua, profilurile și specializările urmează să fie stabilite și amplasate atît în funcție de nevoile de cadre pe ansamblul economiei naționale cît și de dezvoltarea viitoare a fiecărui județ pentru a asigura recrutarea și repartizarea judicioasă a forței de muncă în profil teritorial, respectiv o mai mare stabilitate a acesteia. De asemenea, vor fi mai mult avute în vedere condițiile concrete de instruire în cadrul integrării învățămîntului cu producția, cercetarea și proiectarea, pentru a se asig-

gura o eficiență sporită învățămîntului și din acest punct de vedere.

Rețeaua, profilurile și specializările sînt însă strîns legate, din punct de vedere economic, de dimensionarea instituțiilor de învățămînt. Cercetările efectuate demonstrează că unitățile cu un număr mai mare de studenți (5 000—10 000), și că un număr redus de profiluri și specializări sînt mai eficiente din punct de vedere economic, deoarece asigură o folosire mai intensivă a bazelor materiale prin dimensionarea mai justă a spațiilor necesare învățămîntului — săli de curs, amfiteatre, laboratoare, seminarii, proiectare etc. —; se asigură mai ușor încărcarea la capacitățile proiectate a acestor spații: unele spații cu caracter de unicat, care necesită investiții costisitoare, cum sînt laboratoarele și amfiteatrele mari, atelierele de proiectare și producție dotări costisitoare, sînt folosite un număr mai mare ore zilnic.

La folosirea intensivă — eficientă — a bazei materiale, contribuie direct și unele probleme organizatorice aparent cu caracter administrativ și anume: întocmirea judicioasă a orarilor, care implică programarea formațiilor de studii — ani, serii, secții, grupe — în săli cu capacități adecvate, pentru a nu duce la repetarea (multiplicarea) acestora: folosirea continuă a tuturor spațiilor și, în cazul laboratoarelor și atelierele, folosirea simultană a tuturor instalațiilor, mașinilor și utilajelor aflate în dotarea acestora.

Din studiile făcute reiese că influența economică a utilizării sălilor, după capacitățile maxime proiectate la un număr cît mai mare de ore programate zilnic, este relate cu capacitățile unităților, este foarte mare.

Unitățile de învățămînt superior cu capacități mari de școlarizare și număr redus de profiluri și specializări, permit organizarea unor formații de studii — ani, serii, secții, grupe — cu un număr mai mare de studenți și duc la dimensionarea mai judicioasă a numărului de personal didactic. Acest factor este important în cazul unor discipline și pentru asigurarea unui personal didactic de înaltă calificare care, în unele centre universitare este încă deficitar.

Unele aspecte menționate mai sus cu privire la dimensionarea și amplasarea rațională a rețelei de unități, precum și a profilurilor și specializărilor, sînt valabile, după părerea noastră, în aceeași măsură și la învățămîntul gimnazial, liceal și profesional. Numeroase școli, cu deosebire din mediul rural, folosesc sălile de clasă numai dimineața, iar laboratoarele de specialitate și atelierele numai cîteva ore pe săptămîină.

Dar, în afara factorilor organizatorici de reducere a cheltuielilor pentru învățămînt, trebuie să evidențiem faptul că există, în același timp, și un important factor al însăși desfășurării procesului de învățămînt care reduce cheltuielile și creează venituri societății: procesul de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția. Veniturile realizate din integrare au crescut substanțial în ultimii ani, dar ele pot și trebuie să crească continuu, dacă toate instituțiile de învățămînt și întreprinderile vor acorda importanță mai mare procesului de integrare.

Realizînd politica partidului de îmbunătățire a învățămîntului, avem în vedere și faptul că în tot ceea ce s-a clădit pe pămîntul patriei noastre, în înfăptuirile pe calea industrializării socialiste și modernizării agriculturii, a dezvoltării și perfecționării celorlalte ramuri economice și domenii social-culturale sînt încorporate deopotrivă, alături de aportul și strădaniile generațiilor mai vîrstnice, priceperea și entuziasmul, hărnicia și talentul cadrelor tinere pregătite în anii construcției socialiste.

O cerință a edificării unei noi ordini economice internaționale

RESTRUCTURAREA COMERȚULUI MONDIAL CU PRODUSE DE BAZĂ

LA 7 NOIEMBRIE a.c. a început la Geneva cea de-a doua rundă de negocieri a Conferinței Națiunilor Unite pentru crearea Fondului comun, element central al programului integrat pentru produse de bază. Adoptat în 1976, la UNCTAD IV, în vederea reglementării pe baza a comerțului internațional cu materii prime, programul integrat preconizează în esență, încheierea acorduri sau aranjamente internaționale pentru stabilirea prețurilor la produsele de bază care prezintă un interes major pentru țările în curs de dezvoltare, iar Fondul comun urmează să finanțeze stocurile internaționale regulatorii pentru aceste produse. În acest sens, rezoluția 93 (IV), privind Programul integrat, care a fost adoptată tot la UNCTAD IV stipulează ca, în stadiul inițial, aceste produse să fie cel puțin 18¹⁾.

Întru o reglementare în spiritul echității și justiției

DIN SIMPLA enunțare a obiectivului central al Programului integrat reiese, așa cum se subliniază și în rezoluția 93 (V) că, atât pe termen scurt cât și pe termen lung, acest mecanism este destinat să realizeze un echilibru între cererea și oferta unui comerț în continuă expansiune, la prețuri echitabile și pentru vânzatori și pentru cumpărători și reflectând tendințele de creștere în prețurile mondiale. De asemenea, Programul integrat cuprinde o serie de prevederi de prim interes pentru țările în curs de dezvoltare, privind necesitatea dezvoltării producției și comerțului, precum și diversificării rețelelor de distribuție și a altor structuri instituționale, prin creșterea încasărilor obținute la exportul produselor de bază.

România, țară socialistă și în același timp în curs de dezvoltare, a sprijinit consecvent ideea Programului integrat pentru produse de bază, parte componentă a strategiei generale a UNCTAD vizând stabilizarea prețurilor, creșterea puterii de cumpărare a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare și facilitarea, în același timp, a aprovizionării consumatorilor, ținând seama, evident, de situația specifică a țărilor în curs de dezvoltare importatoare de materii prime. În acest sens, programul integrat și elementul său central, Fondul comun, trebuie să asigure realizarea unei politici unice și o coordonare pe plan internațional a eforturilor internaționale cu produse de bază într-un spirit nou, de justiție și echitate.

Țara noastră apreciază că între producătorii și consumatorii de materii prime trebuie să existe o strânsă cooperare, care să permită: a) dezvoltarea, în țările în curs de dezvoltare, a unor industrii de prelucrare a bogățiilor lor naționale și ameliorarea accesului produselor manufacturate exportate de aceste țări pe piețele țărilor industrializate; b) accesul echitabil, fără discriminare, al tuturor țărilor la sursele de aprovizionare cu materii prime, necesare pentru dezvoltarea lor economică și socială; c) valorificarea rațională și eficientă a materiilor prime, pentru eliminarea risipei și a consumului nerațional.

Datorită nivelului redus de dezvoltare și caracterului unilateral al economiilor lor, bazate în general pe monoculturi, țările în curs de dezvoltare au implicit și o structură mai puțin diversificată a exportului, ceea ce își pune amprenta și asupra modului de obținere a veniturilor. Astfel, materiile prime dețin o pondere de peste 80% în exporturile țărilor în curs de dezvoltare, ele asigurând și ponderea principală a încasărilor obținute.

Puternic dependente de conjunctura internațională și de politica marilor companii transnaționale, care dețin o poziție importantă în comerțul internațional cu materii prime²⁾, prețurile produselor de bază au cunoscut, după 1974, în contextul degringoladei marcate de declanșarea gravei crize economice ce a cuprins țările capitaliste, o scădere continuă, ușoară creștere înregistrată spre sfârșitul anului 1976 nereușind să atingă nici măcar nivelurile anterioare crizei (vezi tabelul). În același timp, prețurile produselor industriale au înregistrat o tendință inversă, sporind cu circa 100%, țările în curs de dezvoltare pierzând astfel peste 26 miliarde dolari datorită acestui — foarte sugestiv denumit — „foarfece al prețurilor“, care acționează în favoarea produselor finite.

Deteriorarea continuă a raportului de schimb — ai cărui termeni sînt prețurile materiilor prime și cele ale

Evoluția prețurilor la produsele de bază în perioada 1970—1976 (1970 = 100)

	1970	1974	1975	1976
Produse alimentare	100	232	212	209
Produse nealimentare	100	221	196	207
Minerale	100	477	482	507
(inclusiv combustibili)				
Ansamblul produselor de bază	100	309	295	305

Sursa : ONU.

După cum se poate observa, creșterea prețurilor în 1976 nu a depășit nivelul din 1974, cu excepția mineralelor, unde, datorită luării în calcul a combustibililor s-a înregistrat o sporire evidentă. În acest timp, prețurile produselor finite au avut o tendință continuă și pronunțată de creștere modificându-se astfel raportul de schimb în defavoarea țărilor în curs de dezvoltare.

¹⁾ Cafea, cacao, caof, zahăr, cupru, cositor, cauciuc, bumbac, iută, al (așa-numitele zece produse esențiale), banane, ulciuri vegetale, carne, lemn tropical, minereu de fier, bauxită, mangan, fosfați.

²⁾ Cîteva exemple : șase mari firme controlează comerțul mondial cu cereale ; zece companii controlează comerțul cu cupru ; o singură companie operează cu 50% din producția mondială de ni-

produselor prelucrate — în defavoarea produselor de bază, aduce grave prejudicii țărilor în curs de dezvoltare, încasările lor valutare fiind, în ultimul timp, puternic erodate. Astfel, de exemplu, pentru 25 tone cauciuc exportat, o țară în curs de dezvoltare putea să achiziționeze șase tractoare în 1960, patru în 1970 și numai două în 1975.

Pe de altă parte, scăderea prețurilor la materiile prime creează țărilor în curs de dezvoltare mari dificultăți în finanțarea programelor lor naționale de dezvoltare, pentru a căror realizare sînt nevoite să recurgă din ce în ce mai mult și mai des la împrumuturi și credite. Aceasta a făcut ca datoria externă a țărilor în curs de dezvoltare să crească vertiginos, de la circa 70 miliarde dolari în 1970 la aproape 200 miliarde în 1976, previziunile experților pe 1977 estimind o nouă sporire.

Tocmai acestor probleme trebuie să răspundă Programul integrat, menit, în concepția țării noastre, să asigure stabilirea unui raport just, echitabil, între prețurile materiilor prime și prețurile produselor industriale, care să favorizeze dezvoltarea țărilor producătoare de materii prime și în același timp să asigure venituri raționale producătorilor industriali, să permită stimularea activității productive în toate țările lumii, să faciliteze și să sprijine eforturile spre un progres mai rapid al țărilor rămase în urmă. Totodată, Programul integrat trebuie să faciliteze, pe de o parte, creșterea participării producătorilor și consumatorilor de materii prime în comerțul internațional cu aceste produse, eliminarea intermediarilor și promovarea unei comercializări directe între aceștia. Pe de altă parte este necesar să asigure ameliorarea sistemelor de comercializare, distribuție și transport al produselor de bază exportate de țările în curs de dezvoltare, în vederea unei participări mai largi a acestora la activitățile respective.

O problemă majoră, solicitind modificări structurale

ÎN ELABORAREA poziției sale, România a avut și are în vedere faptul că realizarea Programului integrat și, în cadrul acestuia, a Fondului comun, constituie una din problemele majore ale relațiilor economice internaționale, implicînd modificări structurale care sînt astăzi în negocierea întregii comunități mondiale. Această poziție, împărtășită de celelalte țări în curs de dezvoltare, a fost reflectată în discursul ținut la deschiderea primei runde a Conferinței Națiunilor Unite pentru negocierea Fondului comun (desfășurată la Geneva în martie 1977), de Gamani Corea, secretarul general al UNCTAD, care releva printre altele, că decizia luată la UNCTAD IV în legătură cu Programul integrat a marcat „începutul unei noi abordări a problemei produselor de bază din partea comunității internaționale”. (Document UNCTAD TD/IPC/CF/CONF/8).

Se dovedește astfel că Programul integrat și elementul său central, Fondul comun, trebuie să joace un rol capital în organizarea și funcționarea piețelor de materii prime, fiind considerate ca părți componente ale strategiei privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Programul integrat este chemat astfel să contribuie la crearea unui sistem de relații internaționale în care cu adevărat toate țările să constituie parteneri egali în drepturi, în condițiile asigurării unui comerț internațional liber, fără protecționism și discriminări, în condițiile largirii participării fiecărui stat la

diviziunea internațională a muncii. Se poate aprecia acest sens că negocierile ce se desfășoară în prezent Geneva pentru crearea Fondului comun vizează în fond adoptarea de măsuri care să permită instaurarea unor noi relații economice internaționale între state, modificarea actualelor mecanisme comerciale și financiare — domină piața materiilor prime și defavorizează evidente țărilor în curs de dezvoltare. Este de altfel și poziția tuturor țărilor în curs de dezvoltare, care și la prima rundă de negocieri din martie a.c. au militat pentru crearea unui Fond comun conceput ca sursă principală de finanțare a stocurilor pentru stabilizarea prețurilor materiilor prime, schimbîndu-se radical mecanismul comercial și financiar actual, micile retușuri și amenințări ale acestuia, preconizate de țările capitaliste dezvoltate, nefiind considerate nici suficiente și nici eficiente.

Din acest punct de vedere, desfășurarea discuțiilor de pînă acum, atît în ceea ce privește crearea Fondului comun cît și negocierile pentru încheierea de acorduri pe produse, atestă că realizarea lor întîmpină mari dificultăți. Astfel, în cadrul primei părți a Conferinței țărilor occidentale, în special S.U.A., R.F.G., Japonia a adoptat o poziție de tergiversare, pledînd pentru menținerea actualului sistem al pieței libere a materiilor prime. Din această cauză discuțiile nu au putut evolua spre negocieri concrete și nu au depășit faza politică a schimbului de argumente.

Subliniind însemnătatea acordată de țările în curs de dezvoltare transpunerii în practică a hotărîrilor adoptate la UNCTAD IV, Grupul celor 77 a făcut, la începutul părții a doua a Conferinței Națiunilor Unite pentru crearea Fondului comun, o declarație în care cumscrisie actualele negocieri în eforturile îndreptate spre edificarea unei noi ordini economice internaționale. În acest context, Grupul celor 77 cheamă țările dezvoltate să dea dovadă de realism și voință politică în vederea restructurării comerțului internațional cu materii prime, care ar avantaja atît țările producătoare, cît și cele consumatoare.

În ceea ce privește negocierile acordurilor comerciale pe produse, acestea nu au început decît pentru opt din cele 18 produse de bază incluse în Programul integrat deși ele ar trebui să se încheie, conform celor stabilite la UNCTAD IV, pînă la sfîrșitul anului 1978.

De aceea, România apreciază — opinie exprimată în cadrul negocierilor — că rezolvarea fenomenelor negative de pe piața internațională a produselor de bază — și de fapt, a tuturor produselor — nu se poate face decît prin adoptarea unor instrumente viabile de lucru care să angreneze participarea și luarea în considerare a intereselor tuturor statelor și să stabilească norme de conduită ale acestora pentru evitarea măsurilor unilaterale. În acest sens, încă la UNCTAD IV țara noastră subliniat ideea potrivit căruia Programul integrat reprezintă o schemă realizabilă din punct de vedere tehnic, acceptabilă din punct de vedere politic și eficient economic. Ea ar permite stabilizarea prețurilor și puterii de cumpărare a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare, și totodată, ar fi de natură să înlesnească aprovizionarea consumatorilor.

Din analiza stadiului negocierilor și a pozițiilor diferitelor state și grupuri de state rezultă că discuțiile privind crearea Fondului comun se mențin încă în faza politică de determinare a oportunității creării acestui mecanism, obiectivele finale, modul de constituire și funcționare a acestuia fiind în continuare nefinalizate.

Constantin BISTREAN

TENDINȚE - CONJUNCTURI

Tensiunile șomajului

DIMENSIUNILE șomajului din țările capitaliste dezvoltate se însoară nu numai prin mărirea numărului șomerilor în funcție de forța de muncă, ci și prin creșterea duratei medii a șomajului în care cei interesați trebuie să caute un lucru. Graficul de față prezintă acest indicator pe exemplul Angliei. Din grafic rezultă că 20-25% din totalul șomerilor caută de lucru în medie de peste un an, iar în mai puțin de 15% de 6 până la 12 luni. Se remarcă de asemenea o sporire a numărului femeilor în totalul șomerilor, de la 9% în martie 1972 când se înregistra un record al șomajului la 27% în august 1977. Această tendință se reflectă între altele și în creșterea ponderii femeilor căsătorite care caută de lucru în acest an, procentajul cel mai ridicat înregistrându-se în grupa de vârstă de 35-44 ani.

Analiza evoluției șomajului scoate în evidență că în perioadele de criză acesta lovește deosebite pe muncitori.

Rata șomajului (în %)

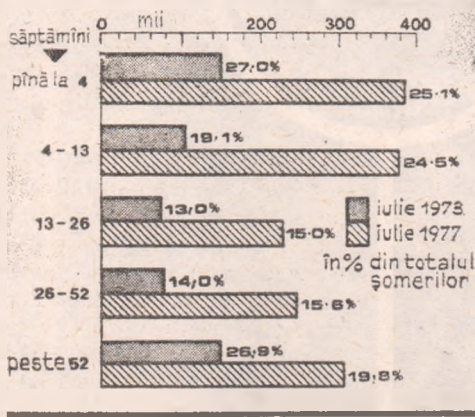
Țara	1977			
	1975	1976	trim. I.	trim. II
S.U.A.	8,3	7,5	7,2	6,8
Canada	6,9	7,1	7,8	8,1
Japonia	2,0	2,1	1,9	2,0
Franța	4,1	4,0	3,9	4,2
R. F. Germania	3,6	4,0	3,9	3,9
Italia	3,6	3,9	—	—
Anglia	4,4	6,0	6,0	6,0

Sursa : The Economist, nr. 6996.

torii foarte tineri și vîrstnici, în vreme ce într-o perioadă de avînt — mai ales pe cei vîrst-

preună 36% din forța de muncă, dar 42% din șomeri. Mai mult de o treime din șomerii în

NUMĂRUL ȘOMERILOR, DUPĂ DURATĂ ÎN ANGLIA

nici. În 1976 muncitorii în vîrstă de sub 20 de ani și de peste 50 de ani reprezentau im-

vîrstă de peste 55 ani își pierduseră locul de muncă de cel puțin un an.

Orientări în dezvoltarea economică

Australia: preocupări economice și comerciale

PRODUSUL național brut al Australiei, țară cu o economie de tip industrial-agrar, se ridică anul trecut la circa 59 miliarde de dolari. Pentru a stimula economia țării, guvernul urmărește limitarea angajărilor în sfera serviciilor publice, introducerea de restricții asupra creditelor, stimularea investițiilor străine de capital în sfera exploatarei și lucrării țițeiului, gazelor naturale, minereurilor, precum și a agriculturii. Deși se constată o anumită creștere a productivității muncii în industrie, produsele australiene nu sînt suficiente de competitive pe plan internațional, din cauza inflației și a costului lor relativ mai ridicat. O prioritate principală, în atenția guvernului este procurarea de tehnologii noi și restructurarea industriei.

Marea diversitate de condiții de climă și de sol ale diferitelor regiuni agricole din Australia va permite acestei țări să continue să producă pe scară mare aproape toate produsele agricole ce se consumă în lume. Valoarea actuală a producției agricole se ridică la circa 4,4 miliarde de dolari, din care aproximativ două treimi se exportă, produsele agricole reprezentînd jumătate din exportul total australian. Se apreciază că, în perspectiva unei anumite deteriorări a prețurilor la lînă se va înregistra o reducere a șeptelului ovin.

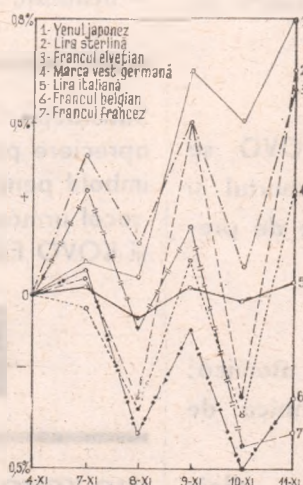
În ceea ce privește politica comercială, Australia practică și se presupune că va practica și pe mai departe măsuri protecționiste cu caracter tarifar și netarifar la importurile de autovehicule, textile și produse alimentare. După devalorizarea dolarului australian se așteaptă să se producă o stimulare a producției, îndeosebi în sectorul minier, prin realizarea unor noi proiecte de investiții, al căror efect se va resimți începînd cu anul 1978.

EVOLUȚII MONETARE

CARACTERISTICA perioadei 7-11 noiembrie 1977 a fost dată de mișcările oscilatorii cu o amplitudine și mai ales cu o frecvență mare, în raport cu valorile de referință din săptămîna anterioară. Mecanica respectivă pare, în opinia unei părți a observatorilor, să ilustreze atingerea sau apropierea de un plafon minim temporar al dolarului S.U.A. în raport cu ansamblul valurilor occidentale.

Francul elvețian a realizat în acest interval o depreciere de aproape 0,6% față de nivelul de referință, încheind la un nivel de circa 2,2110 franci pentru un dolar. Atrage atenția continuarea îndepărtării francului elvețian de marca vest-germană și de restul valurilor continentale. Marca vest-germană a cunoscut o evoluție mai agitată, atingînd un punct de depreciere de circa 0,4% (corespunzător cursului de 2.2615 mărci pentru un dolar). Evoluția mărcii a suferit în acest interval influența mișcărilor speculative „à la hausse”; la finele săptămîinii, în care s-au resimțit și ușoare intervenții ale Băncii Federale, marca a cotat la circa 2,2470 mărci pentru un dolar, respectiv cu 0,3% peste închiderea precedentă.

În cadrul „șarpelei” valutar vest-european par a se resimți noi tensiuni, francul belgian spre exemplu, după o depreciere de circa 0,5% terminînd intervalul la un nivel de 35,40 franci pentru un dolar. Datorită dificultăților prin care trece florinul olandez,

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 7-11 XI 1977, luîndu-se ca bază cursurile din ziua de 4 XI 1977.

Banca Națională a Olandei a hotărît majorarea cu 1% la 4,5% a taxei scontului. Francul francez, influențat de nivelul nesatisfăcător al unor indicatori economici, a regresat și a închis la un curs de circa 4,8760 franci pentru un dolar, cu 0,4% sub nivelul anterior. Yenul japonez, care, în așteptarea reuniunii guvernatorilor B.R.I. părea a-și fi temperat tendința de creștere, a terminat în forță, cotînd la un nivel de circa 246,40 yeni pentru un dolar, respectiv cu peste 0,8% peste închiderea de referință.

Această nouă săptămîna de flotare așa-zis liberă a lirei sterline s-a încheiat cu o revenire parțială, pe un traseu sinuos, a valutei britanice, care a atins un nivel de 1,8215 dolari pentru o liră, fiind cu peste 0,6% peste cursul de 1.8100, consemnat anterior. Revenirea respectivă este explicată ca fiind datorată amplificării, de natură speculativă, a efectului știrilor referitoare la posibilitatea ca, pentru prima dată din 1974 pînă în prezent, Arabia Saudită să accepte ca plata exporturilor sale de petrol să fie parțial efectuată și în lire sterline.

Debinzile la eurorepozitele pe șase luni au evoluat în jurul a 7,3% pentru eurodolarii, 2,5623% pentru eurofrancii elvețieni și 4% pentru euromărcii vest-germane.

Picțul aurului a înregistrat o nouă creștere, atîngînd un maxim de 168,05 dolari pe uncie.

**Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN**

Mașini de precizie pentru activitate de precizie — produse ale industriei cehoslovace de mecanică de precizie — livrează KOVO

Intreprinderea pentru comerțul exterior KOVO se ocupă, în activitatea ei comercială, cu exportul și importul de produse ale industriei mecanice de precizie din sectoarele următoare :

- tehnica de calcul, de birou, de laborator și atomică ;
- mașini pentru industria poligrafică, tehnică de măsură și de pompat carburanți lichizi ;
- aparate de măsură electrice și electronice, utilaje de reglaj ;

- piese pentru industria electronică, surse de lumină ;
- instalații pentru telecomunicații.

Satisfacția beneficiarilor constituie cea mai mare apreciere pentru colectivul I.C.E. KOVO, ca și un imbold pentru a propaga cât mai bine și în sfertul de secol următor, mărcile MADE IN CZECHOSLOVAKIA și KOVO EXPORT IMPORT.

EXPORT KOVO
IMPORT PRAHA CZECHOSLOVAKIA

PZO KOVO, Soudruzská 2081, 100 00 PRAHA 10, CSSR

O importantă sursă de economisire a energiei: termoficarea

UN STUDIU realizat sub auspiciile Ministerului pentru cercetare și tehnologie din R. F. Germania scoate în evidență virtuțile extinderii sistemului de termoficare pe baza căldurii obținute în centralele electrice, ea contribuind la realizarea unor importante economii de energie (inclusiv la reducerea importului de energie), precum și la micșorarea poluării mediului înconjurător.

Se apreciază că această căldură ar putea satisface prin rețeaua de termoficare aproximativ un sfert din nevoile de încălzire ale țării la orizontul anului 1990. Edificarea unui sistem național de termoficare ar necesita investiții de 18—34 miliarde mărci, ceea ce ar permite, însă, să se economisească anual 9,4—16,7 milioane de tone echivalent carbune.

În Danemarca, de pe acum, aproximativ o treime din locuințe sînt termoficate: în Suedia proporția este de 18%. Dezvoltarea rețelelor va permite ca în Finlanda, pînă la sfîrșitul deceniului viitor, 70% din populație să beneficieze de alimentarea centralizată cu căldură.

Progresele tehnologice, crearea de materiale moderne și parametrii agentului termic produs (mai cu seamă în cazul centralelor nucleare) permit să se realizeze, în condiții eficiente sub raport economic, transportul căldurii la distanțe de pînă la 80 km.

Ungaria: cooperare în producție

INDUSTRIA UNGARĂ de construcții de mașini își face intrarea în domeniul fabricării echipamentului pentru combaterea poluării. În acest an fabricarea de ventilatoare din Budapesta a început, în cooperare cu firme suedeze și vest-germane, să producă aparatură și instalații pentru protejarea mediului ambiant de poluare. Este vorba de fabricarea unor separatoare de praf, a instalațiilor pentru arderea deșeurilor și a amortizoarelor de vibrații.

Întreprinderea ungară intenționează să lărgască în viitor gama produselor sale, prin cooperare cu firme engleze (în producția de separatoare de praf și aspiratoare industriale), cu firme americane ș.a., în unele cazuri prevăzîndu-se și livrarea produselor pe terțe piețe.

Vița de vie — material de construcție

ÎN CĂUTAREA de noi materiale utilizabile în domeniul construcțiilor atenția cercetătorilor sovietici s-a oprit și asupra viței de vie. Aceasta, ținînd seama și de faptul că în mod obișnuit coardele rămase după tăierea viței de

vie se ard, în Uniunea Sovietică în cantități de sute de mii de tone.

Experiențe efectuate la Sverdlovsk au demonstrat că din coardă de viță măcinată, se poate obține un material de construcție plastic, deosebit de rezistent și practic impusibil. Deoarece are o rezistență biologică ridicată, noul material de construcție se pretează la o gamă variată de finisaje. Astfel, plăcile din coardă de viță pot fi folosite pentru executarea de pardoseli, ca înlocuitor de faianță pentru băi și bucătării, la construcția unor pereți despărțitori între camere etc.

Bangladesh: modernizarea agriculturii

ÎN CADRUL eforturilor pentru reducerea deficitului alimentar, în Bangladesh se creează în prezent laboratoare industriale capabile să furnizeze anual circa 12 000 tone de semințe de orez și de grâu de mare randament. Se estimează că în 1979 acest proiect — realizat cu sprijinul Asociației internaționale pentru dezvoltare (organizație funcționînd pe lângă Banca Mondială și grupînd 116 țări membre) — va per-

mite sporirea producției anuale a țării cu circa 400 000 tone de orez și de grâu. În acest mod se vor economisi anual importuri în devaloare de 25 milioane dolari.

O parte a creditului menționat este afectată modernizării și extinderii Institutului de cercetări pentru cultura orezului din Bangladesh (vezi fotografia) și punerii la punct de varietăți capabile să reziste la frig, la o salinitate ridicată a solului și la inundații.

Semnificațiile unui clasament

ÎNTR-O LISTĂ a companiilor vest-europene și nord-americane cu vânzări anuale de peste 10 miliarde dolari în 1976, 12 sînt înregistrate în S.U.A. (vezi tabelul). Între primele 500 companii vest-europene dintr-un clasament întocmit de revista **Vision**, R.F. Germania deține numărul cel mai ridicat și anume 121½ (jumătatea se explică prin

faptul că unele companii au dublă naționalitate, ca de pildă Royal Dutch/Shell, ocupanta primului loc în clasamentul amintit). Cu cinci ani în urmă Anglia avea 161½ companii, iar R.F.G. numai 104. Inversarea semnalată reflectă și ea dezvoltarea inegală a celor două țări în intervalul amintit. Clasamentul celor 500 include multe filiale ale unor societăți americane: șase companii, de exemplu, dintre primele 18 sînt filiale ale I.B.M.

Companii cu vânzări de peste 10 miliarde dolari în 1976

	Vinzări (miliarde dolari)	Salariați (mii)
Exxon	48,6	126
General Motors	47,2	748
Royal Dutch/Shell	34,0	153
Ford Motor	28,8	444
Texaco	26,5	73
Mobil	26,1	199
S. Oil of California	19,4	38
British Petroleum	18,0	78
Gulf Oil	16,5	53
I.B.M.	16,3	292
General Electric	15,7	380
Chrysler	15,5	245
Unilever	14,9	317
I.R.I.	13,2	500
Philips	12,4	391
I.T.T.	11,8	375
S. Oil (Indiana)	11,5	45
Veba	11,5	67
E.N.I.	11,0	101

Sursa: The Economist, 8 octombrie 1977

Avantajele colaborării

ÎN CERCURILE de afaceri și guvernamentale din Austria — țară, care întreține largi relații comerciale și de cooperare economică cu țările socialiste — se subliniază că acest fapt a permis unui mare număr de întreprinderi industriale să evite fenomene grave, generate de criza economică din lumea occidentală cum sînt restrîngerea producției, reducerea personalului angajat sau a săptămîinii de lucru etc. În perioada de criză — se arată în presa austriacă — comenzile primite din țările socialiste au asigurat ocuparea a aproape 150 mii de persoane, angajate în industrie, iar în prezent comerțul activ cu aceste țări a făcut posibilă o anumită îmbunătățire a situației economiei austriece.

După cum se menționează în cercurile oficiale, aceasta este rodul politicii austriece, mai active decît a altor țări capitaliste dezvoltate, pe piețele din țările socialiste din Europa și pe cele din Orientul Apropiat și Mijlociu, ceea ce a permis să se compenseze înrăutățirea conjuncturii pe piețele occidentale. O altă trăsătură importantă a relațiilor economice ale Austriei cu țările socialiste este stabilitatea acestora, de desfășurîndu-se pe baza unor acorduri pe termen lung, al colaborării în cadrul comisiilor mixte interguvernamentale.

CEZAR NEAMȚU, Botoșani — Inspectorul contabil principal, cu o vechime în funcții economice de peste 10 ani, poate ocupa funcția de șef de birou economic la întreprinderi de gr. IV și V.

ELENA STANCIU, București — Absolventul învățământului superior economic poate ocupa funcția de contabil șef secție de gradul II, numai dacă are o vechime în specialitate de cel puțin 8 ani. În condițiile prevăzute de art. 63 din Legea nr. 12/1971 vechimea minim necesară se poate reduce cu până la 2 ani.

MILAI LENGYEL, Cluj-Napoca — Personalul care lucrează în unități de producție din ramura construcției poate beneficia de regimul de lucru prevăzut de Decretul nr. 173 din 23.III.1973. Categoriile de personal cărora li se aplică aceste prevederi se stabilesc de organul colectiv de conducere a unității. În condițiile arătate de dv. (deplasarea la mai multe puncte de lucru) nu se acordă diurna de deplasare.

GRIGORE ONOFREI, Iasi — Cu începerea de la 1 iulie a.c. puteți cumula pensia cu retribuirea, numai în condițiile prevăzute de art. 6 din Legea nr. 3/1977. Aceasta numai pentru activități temporare, în care caz suma realizată din pensie și retribuirea cuvenită nu poate depăși nivelul retribuirii avute la data pensionării, actualizată potrivit majorărilor.

TOADER ROMAN IVAN OLIMPIU, Cluj-Napoca — Absolvenții învățământului superior juridic, cu o practică îndelungată în funcții economice medii pot fi în cadrul ca economiști, dacă în lista specialităților înrudite — întocmită de organele centrale de resort, potrivit prevederilor pct. 1 din nota la anexa nr. 2 la Legea nr. 12/1971 — se prevede în mod expres aceasta.

PAVEL BILICH, Jimbolia — Absolventul învățământului mediu, cu cel puțin 10 ani vechime în funcții economice poate ocupa funcția de șef birou economic în întreprinderi de gr. II și III. Dacă are o vechime de 8 ani poate ocupa această funcție în unități de grad mai mic. Retribuirea prevăzută pentru șefii de birou cu studii medii este mai mică cu două clase față de aceea prevăzută pentru cei cu studii superioare economice. Cu începerea de la 1 septembrie a.c. aveți drept la alocație de stat pentru copii, deoarece Decretul nr. 212/1977 a modificat reglementarea anterioară.

REMUS CIPĂIANU, Cluj-Napoca — Muncitorii care au absolvit școala tehnică de muncitori calificați se încadrează în grupa a III-a a anexei nr.1 la Legea nr. 12/1971. Absolvenții școlilor de specializare postliceală cu profil tehnic sînt prevăzuți la poziția 67 lit. c a anexei nr. 2. Dacă pentru admiterea în școlile tehnice

teriale. Prin preluarea acestor stocuri, viteza de rotație la B.J.A.T.M., nu a fost influențată negativ, întrucît s-a asigurat lichidarea lor într-un timp scurt, iar aprovizionarea gestiunilor de la I.M.F. are loc prin redistribuirea din celelalte 35 de gestiuni ale bazei.

Avantajele obținute prin înființarea de gestiuni, în anii anteriori, la întreprinderea de utilaj chimic Ploiești și Combinatul chimic Valea Călugărească, iar acum la I.M.F. Sinaia, au stimulat și alte unități (întreprinderea de anvelope „Victoria” — Florești, întreprinderea de reparații utilaj electric Cimpina, întreprinderea „1 Mai” — Ploiești ș.a.) să opteze pentru această formă; în prezent se fac analize și se perfecțiază formalitățile în vederea aplicării sistemului.

Gestiunile specializate

(Urmare din pag. 16)

și bază în raporturile cu diferiți furnizori. Cei pe care îi interesează metodologia după care au fost calculate efectele economice pot găsi la noi toate elementele necesare.

● Preluarea stocurilor — în sumă de cca. 26 milioane de lei — de către bază a influențat favorabil viteza de rotație a mijloacelor circulante ale I.M.F.; aceasta s-a accelerat de la 70 la 40 de zile — prin reducerea la jumătate a stocurilor medii, în condițiile unor volume apropiate ale consumurilor de ma-

Completați, decupați și expediați redacției comanda de mai jos :

(adresa completă a abonatului)

Revista ECONOMICA

București 22, Calea Dorobanților 25, cod 71 131

Vă facem cunoscut că prin mandatul poștal din ziua de v-am expedit suma de.....lei în contul ISIAP 645130152, Filiala Sector 1, București, reprezentind ... abonamente la „Revista economică” pe anul 1978.

(semnătura abonatului)

Costul unui abonament anual pentru instituții este de 260 lei; pentru cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, costul unui abonament anual este de 130 lei.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 46 din 18 noiembrie 1977

- Democrația economică, baza participării maselor la conducerea societății (Marin Neagu) 1

- O preocupare centrală a consiliilor populare: înflorirea localităților țării 4

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Investiții. Ritmuri și scadențe în realizarea noilor obiective (V. Boescu) 5

- Exigențe sporite în stabilirea și realizarea nomenclatorului de produse (B. Pădure) 7

- Economisirea energiei și combustibilului — problemă de interes național (B. Vasile, L. Țăranu) 9

- Conjugarea eforturilor producător-exportator în realizarea sarcinilor de export (Dan Voiculescu) 11

- În întimpinarea Conferinței Naționale a partidului
● Dinamismul economiei românești și creșterea participării ei la circuitul economic mondial (I) (dr. Georgeta Macarie) 13

● Mutații calitative în structura forței de muncă (II) (Dumitrache Caracota) 15

- Cititorii au cuvîntul 16

CONDUCERE ● ORGANIZARE

- Proiectarea în sprijinul eficienței
● Metode perfecționate de proiectare a costurilor de producție (dr. Vasile Ojog) 17

● Organizarea controlului tehnic de calitate (Grigore Soceanu, Stere Popescu, Traian Vlad) 18

DOCUMENTAR ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITICO-IDEOLOGIC

- Mic dicționar economic. Dezvoltarea planificată a economiei naționale (prof. dr. Gheorghe Tomescu) 19

TEORII ● IDEI

- Creșterea economică: un proces necesar cu interpretări diferite (I) (prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu) 21

- Perfecționarea învățămîntului în condițiile dezvoltării accelerate a economiei (prof. dr. ing. C. Pestișanu) 23

- Școli ● curente ● economiști. Premiul Nobel în științele economice 1977: Bertil Ohlin, James Meade (II) (dr. Aurel Iancu) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

- O cerință a edificării unei noi ordini economice internaționale. Restrukturarea comerțului mondial cu produse de bază (Constantin Bistreanu) 27

- Tendințe-conjuncturi 29

- Mondorama 31

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11-25, 71 131 București, telefon 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București
Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Școlii”

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

ADAS

ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ

Tarif
ADAS I

POLIȚA Nr. M

Durata

ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ ȘI VARIANTELE ACESTEIA

Printre numeroasele forme de asigurări facultative puse la dispoziția cetățenilor este și „asigurarea mixtă de viață“.

Această asigurare constituie un sprijin bănesc pentru cel care o contractează, în cazul pierderii sau reducerii capacității sale de muncă în urma unui accident, sau pentru familia sa, în cazul decesului asiguratului din orice cauză. Totodată, o astfel de asigurare dă posibilitatea asiguratului să economisească în mod planificat o anumită sumă de bani pe care o va primi la expirarea duratei asigurării.

În scopul de a răspunde unor cerințe ale populației, asigurarea mixtă de viață se practică și în alte trei variante, realizate prin extinderea protecției asupra unui număr mai mare de persoane, prin majorarea cuantumului sumei asigurate în cazul survenirii unor anumite categorii de evenimente asigurate, ori prin prelungirea în timp a prestațiilor ADAS.

- Asigurarea familială mixtă de viață dă posibilitatea cuprinderii în asigurare a tuturor membrilor de familie în vîrstă de la 5 la 60 de ani, oricare din aceștia putînd încasa suma asigurată, în funcție de evenimentul asigurat întîmplat.

- Asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente dă posibilitatea asiguratului să încaseze de la ADAS, în funcție de urmările accidentelor întimplite, de 6 ori suma înscrisă în poliță.

- Asigurarea mixtă de viață cu pensie pentru urmași dă posibilitatea asiguratului să garanteze urmașilor înscrisi în poliță primirea eșalonată a unor sume de bani. În baza acestei asigurări, ADAS plătește: jumătate din suma prevăzută în poliță, la decesul asiguratului; o pensie anuală de 10% din suma asigurată, pînă la expirarea asigurării; a doua jumătate a sumei asigurate, la termenul de expirare a asigurării.

Asigurarea mixtă de viață și variantele acesteia prezintă o serie de avantaje, dintre care enumerăm:

- Sînt accesibile tuturor persoanelor în vîrstă de la 16 pînă la 60 de ani.

- Se pot contracta pe termene de la 5 la 20 de ani.

- Primele de asigurare se stabilesc diferențiat, în funcție de vîrsta persoanei ce se asigură, de durata poliței de asigurare și de suma asigurată. La solicitarea asiguratului, acestea pot fi achitate și în rate.

- La expirarea asigurărilor la care primele au fost plătite pentru întreaga durată prevăzută în poliță, ADAS plătește majorată cu 10% suma pentru care s-a contractat asigurarea.

- Asigurările participă la tragerile de amortizare lunare și speciale, acordîndu-se pentru fiecare combinație de litere ieșită la tragere 1 000 de lei.

- Dacă asiguratul a suferit un accident — chiar în prima zi după intrarea în vigoare a asigurării — de pe urma căruia s-a stabilit o invaliditate permanentă (fie imediat, fie în decurs de 1 an de la accident), el primește de la ADAS întreaga sumă asigurată înscrisă în poliță, dacă invaliditatea este totală, sau o parte corespunzătoare gradului de invaliditate stabilit, majorată cu 25%, dacă invaliditatea este parțială. Prin încasarea acestor sume, asigurarea nu încetează, ci rămîne mai departe în vigoare pentru întreaga sumă înscrisă în poliță și pentru toate drepturile ce decurg din aceasta, plățile ulterioare făcîndu-se de ADAS independent de cele efectuate pentru invaliditate permanentă.

- În cazul în care în urma unui accident s-a stabilit un grad de invaliditate permanentă mai mare de 50%, asiguratul este scutit să mai plătească prime de asigurare, pînă la expirarea duratei poliței, beneficiind însă de toate drepturile.

- Asiguratul are posibilitatea de a modifica, pe parcursul duratei asigurării, datele prevăzute în poliță referitoare la beneficiarul asigurării, mărimea sumei asigurate, durata asigurării și a plății primelor, precum și de a transforma asigurarea prin trecerea de la o formă de asigurare la alta.

- Asigurarea se poate repune în vigoare prin plata dintr-o dată sau în rate a primelor de asigurare rămase neachitate, ori prin prelungirea termenului de expirare a asigurării și a duratei plății primelor, în situația în care, din diferite motive, plata primelor a fost întreruptă timp de pînă la 3 ani.

- În situația în care primele de asigurare se achită anticipat, se acordă o reducere de 40%, începînd cu cel de-al doilea an pentru care s-au plătit primele respective.

Pentru a beneficia neîntrerupt de toate foloasele ce le oferă asigurările mixte de viață, este necesar ca ratele de primă să fie achitate la termenele stabilite.

Pentru a se asigura continuitatea plății primelor, se poate folosi forma de plată pe bază de „consimțămînt scris“, prin imputernicirea ce se dă de către asigurat lucrătorilor care efectuează plățile de retribuții de a achita Administrației Asigurărilor de Stat, din drepturile sale, primele, atît pentru asigurările în curs, cit și pentru cele pe care le va încheia sau reînnoi.

Pentru informații suplimentare și pentru contractarea de asigurări vă recomandăm să vă adresați responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

ASIGURARE FACULTATIVĂ

METALUL - Condiție a progresului economiei.

DEȘEURILE ȘI ALTE RESURSE SECUNDARE - constituie resursă economică pentru obținerea de metal nou.

Recuperarea și valorificarea integrală a metalului din resursele secundare ale economiei (casări, deșeurile de fabricație, alte materiale secundare constituie îndatorire patriotică.

Unitățile economice, instituțiile, organizațiile cooperatiste și obștești sînt obligate prin Decretul 106/1975, să asigure stringerea, sortarea, depozitarea, gospodărirea, predarea și, respectiv, valorificarea deșeurilor metalice rezultate din activitatea proprie.

Centrala de Prelucrare și Colectarea Deșeurilor Metalice București preia și prelucră deșeurile metalice prin rețeaua unităților sale.

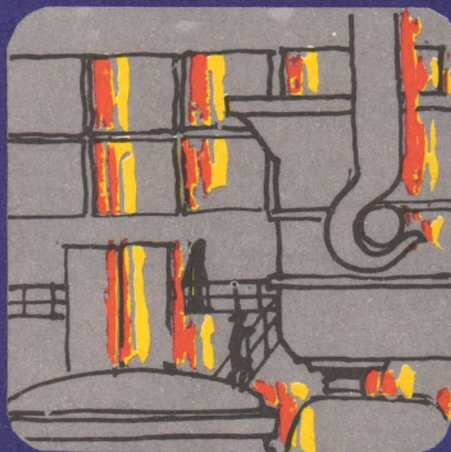
Principalele unități răspund la apel telefonic la următoarele numere :

București (centrala) 15.22.45; 15.07.11;
București (Berceni) 83.65.82. București (Depozitul de colectare) 41.37.47; 41.12.89;
Teleorman (Alexandria) 1.20.94; Brașov 3.26.17; 2.17.94; Covasna (Sf. Gheorghe) 1.27.90; Harghita (Miercurea Ciuc) 1.19.68; Mureș (Tg. Mureș) 1.50.65; 1.14.04; Caraș-Severin (Caransebeș) 1.30.52; 1.25.42; Reșița 3.12.29; Dolj (Craiova) 4.28.58; Gorj (Tg. Jiu) 1.29.70; Olt (Slatina) 1.33.25; Timiș (Timișoara) 2.30.74; Cluj 3.09.29; 1.41.65; Bistrița-Năsăud (Bistrița) 1.15.37; Bihor (Oradea) 2.18.16; 2.24.03; Maramureș (Baia Mare) 1.22.99; Satu Mare 3.04.00; Sălaj (Zalău) 1.16.39; Galați 1.65.16; 1.29.06; Vrancea (Focșani) 1.35.15; Brăila 1.32.17; 1.27.77; Buzău 1.45.84; Constanța 6.20.93; 6.01.35; Tulcea (Cataloi) 26; Ialomița (Slobozia) 1.19.42; Iași 1.44.49; 3.02.23; Bacău 1.31.48; 1.50.10; Suceava 1.61.37; 1.28.38; Botoșani 1.48.46; Neamț (Piatra Neamț) 1.34.21; Vaslui 1.26.32; Prahova (Ploiești) 1.41.49; 2.31.83; Argeș (Pitești) 3.04.87; Dimbovița (Tirgoviște) 1.16.53; Titu 94; Simeria 6.01.80; Hunedoara 1.25.52; Alba (Alba Iulia) 1.33.55; Sebeș 3.22.19; Sibiu 3.28.19; Arad 3.42.98; Vâlcea (Rimnicu Vâlcea) 1.34.27.

Predătorii de deșeurile metalice și de alte materiale metalice pot obține venituri importante suplimentare, dacă predarea are loc pe sortimente.

Prin amestecare deșeurile metalice și materialele metalice pierd din valoare, necesitînd operațiuni suplimentare de prelucrare.

**DIN
METAL
VECHI**

PREVENIȚI RISIPIREA ȘI AMESTECAREA DEȘEURILOR ȘI A ALTOR MATERIALE METALICE ȘI PREDĂȚI-LE LA UNITĂȚILE CENTRALEI DE PRELUCRARE ȘI COLECTARE A DEȘEURILOR METALICE.

**METAL
NOU**